YEDİ İKLİM TÜRKÇE

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ

DERS KİTABI

Seviye C1

Yunus Emre Enstitüsü

Yunus Emre Enstitüsü

Yedi İklim Türkçe

C1

Yayın Türü ve Basım Tarihi

Ders Kitabı - 2015

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Hayati DEVELİ

Editörler

Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN
Dr. Şaban ÇOBANOĞLU
Prof. Dr. Şeref ATEŞ
Doç. Dr. Mustafa BALCI
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR

Yazarlar

Yrd. Doç. Dr. İbrahim GÜLTEKİN
Doç. Dr. Mahir KALFA
Yrd. Doç. Dr. İbrahim ATABEY
Yrd. Doç. Dr. Filiz METE
Aydan ERYİĞİT
Uğur KILIÇ

Eğitim Tasarımı ve Redaksiyon

Selçuk DOĞAN, Gül GÖNÜLTAŞ
Emine SARIKAYA, Sinan DORUK, Aybegüm AKSAK GÖNÜL

Görsel Yapım

Görsel Yayın Yönetmeni: Zeynep Sevde Paksu
Görsel Yayın Danışmanı: Dr. Melike Günyüz
Sanat Yönetmeni: Sümeyye Eroğlu
Fotoğraflar: Sezer Alçınkaya
Grafik Uygulama: Rumeysa Temiz
İllustratörler: İbrahim Çiftçi, Saadet Ceylan

Basım

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Serhat Mah. Alınteri Bulvarı 1256.
Sok. No: 11 Ostim - Yenimahalle - Ankara
www.diyanetvakfiyayin.com.tr
Tel: 0 312 354 91 31 Fax: 0 312 354 91 32

Dağıtım

Karbey Yayıncılık Eğitim ve Dan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.
Ankara Cad. No: 15 Konak Han Kat: 1
Hobyar Mahallesi Cağaoğlu - Fatih / İstanbul
Tel: 0 212 512 56 33 - 0 212 511 68 28

Yönetim Yeri

Anafartalar Mah. Atatürk Bulvarı No: 11 Ulus-Ankara
Tel: 0.312 309 11 88 Faks: 0.312 309 16 15
www.yee.org.tr - iletisim@yee.org.tr

ISBN

978-605-87010-2-1

C1

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Bir dili öğrenmek, yeni bir dünyaya doğru yolculuğa çıkmak gibidir. Her yolculuk gibi, dil öğrenme yolculuğu da öncelikle sağlam bir niyet, coşkulu bir arzu ve hedefe varmak için gerekli irade ve çalışma gerektirir. Dil öğrenirken birkaç adım sonra bu kararından dönenler, birkaç durak sonra vazgeçenler çok görülür; hedefe varanlar ise yeni bir kültür ve medeniyetin geniş kapısından içeri girip kendi geleceklerini, kendi zihin dünyalarını zenginleştirme mutluluğuna erenlerdir.

Bu yolculuğun üç temel unsuru var: Birincisi öğrencidir. Öğrenci bu yolculuğun asıl unsurudur. Onun talebi, iradesi, çalışması olmadan yolculuk gerçekleşemez. Diğer unsurlar ise ona bu yolda kılavuzluk edecek olan öğreticiler ve öğretim malzemeleridir.

Yunus Emre Enstitüsü, Türkçe öğrenme yolculuğuna çıkanlara yardımcı olmak için çalışıyor. Okutmanlarımızı bu konuda özel bir eğitimden geçiriyor ve bir dilin yabancı dil olarak öğretimi metotlarını bilen okutmanlarla yürüyoruz. Okutmanlarımızın işlerini yaparken en iyi araçlara sahip olmasını arzu ediyoruz. Kitap ve yardımcı ders malzemeleri bunların başında geliyor.

Elinizdeki kitap, Türkçe öğrenmek isteyenlere yardımcı olmak üzere üretildi. Türkçeyi daha hızlı, kolay, akılda kalıcı; günlük hayatın ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlikleri kazandırmak üzere tasarlandı. Derslerde ilerledikçe kendinizi Türkçe ifade edebilmeniz, Türkçe ile iletişim kurabilmeniz, yazma, okuma, konuşma ve dinleme becerileriniz gelişmesi hedeflendi.

Yedi İklim Türkçe kitabının tamamını bitirdiğinizde günümüz Türkçesinin iyi bir konuşuru olacağınıza, Türk edebiyatının heyecanlı sayfalarında kendi başınıza gezinebileceğinize, Türk akademik hayatını Türkçe takip edebileceğinize inanıyoruz.

Bu yeni yolculukta Yunus Emre Enstitüsü, okutmanları ve yöneticileriyle sizin yanınızdadır. Hepinize sağlık ve başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Hayati DEVELİ

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI

C1

İÇİNDEKİLER

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Olimpiyat Oyunlarında Yaşanmış İlginç Olaylar	• Olimpiyatların Öyküsü	• Benim Şehrim	• Neden Olmasın!
• Türkiye Destan Yazdı	• 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası	• Spor Dalları	• En Sevdiğim Spor Dalı
• Sporcular Nasıl Beslenir?	• Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?	• Spor Yap, Zinde Kal!	• Sağlık Köşesi

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Deveyle 22 Yıl Seyahat	• Pekin'den Londra'ya	• Göçebe	• Teknolojinin Faydaları
• Uçuş Sendromu	• İki Otobüs Meraklısının Serüveni	• Yurt Dışında Öğrenim	• Gezi Rehberi
• Yapay Zekâ	• Kullanma Kılavuzu	• Robotum	• Hayalimdeki Makine

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Dilin Tadı	• Tarihten Hazır Cevaplar	• Dilin Önemi	• Sözler Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?
• Yaşayan İnsan Değeri	• Lambada Titreyen Alev Üşüyor	• Hayata Yön Veren Sözler	• Kim Olmak İstersin?
• Aşk Mektupları	• Tatlı Dil	• Gönül Alma Sanatı	• Kış Günü

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Hayvan Davranışlarının İnsandaki Görünümleri	• Hayvanlar Âlemi	• Aslan Payı	• Bu Hayvanlar Çok İlginç
• Çiçek Kültürü	• Oksijen Makineleri	• Meyveler ve İnsanlar	• Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi
• İsim Bulma Sanatı	• Tutsaklık mı Koruma mı?	• Ağacın Dalı	• Size Göre

C1

İÇİNDEKİLER

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Dilimizi Yazıyoruz ve Okuyoruz	• Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?	• Benim Alfabem	• Dilimiz
• Maya Medeniyeti	• "Maya" Deyince Akla O Gelir!	• Tarihî Eserler	• En Değerli Hazinemiz
• Sultan Şairler	• Büyük Üstatlar	• Ben Olsaydım...	• Farkı Nedir?

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Sempozyuma Ulaşım	• Sempozyum ve Bildiri	• Seç Birini	• Yunus Emre Sempozyumu
• VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Açış Konuşması	• Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü Modeli	• Bir Sempozyum Yap...	• Sempozyuma Davet
• Kültürel Karşılaştırmalar Sempozyumu	• Türk - Boşnak Halk Kültürünün Ortak Unsurları	• Bilimsel Yayınlar	• Bildiri Başvuru Formu

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Pablo Picasso ve 4 Rakamı	• Sıra Sıra Boncuklardan Mini Mini Bilgisayarlara	• Sorunların Çözümü	• Otobüs Gecikti
• Türkiye Bursları	• Türkiye'nin Nüfusu Açıklandı	• Nüfusunuz Az mı, Çok mu?	• Dünya Nüfusu Azalacak
• Sayıların Uğuruna İnanır mısınız?	• Kültürümüzde Sayılar	• Bu Sayılar Uçaklarda Niçin Yok?	• Deyimler, Kalıp Sözler

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Barış Manço - Kazma	• Cahit ARF	• En Sevdiğim Ders	• Onun Hayatı
• Karalamalar ve Karakter Tahlili	• El Yazısı Analizi	• Karşılaştırma	• Yazı Analizi
• Bedeniniz Sizi Ele Veriyor	• Yüz Hatları İle Karakter Okumak	• Gezgin	• Karakter Analizi

Avrasya Maratonu / İstanbul

1

Spor

Bölümler

A) Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar
B) Spor Çeşitleri
C) Sağlıklı Yaşam İçin Spor

Beceriler

- Sporla İlgili Anonsları Anlayabilme
- Geleneksel Spor Çeşitlerini Tanıma

Kelimeler

- saha
- hakem
- istatistik
- olimpiyat

Üniteye Hazırlık

- Ülkenizde olimpiyatlarda derece elde etmiş bir millî sporcu var mı?
- Amatör olarak ilgilendiğiniz bir spor dalı var mı?
- Sağlıklı bir yaşam için sizce sporun hayatımızdaki yeri nedir?

A) DAHA HIZLI, DAHA YÜKSEK, DAHA GÜÇLÜ: OLİMPİYATLAR

1. Okuyalım.

Olimpiyatların Öyküsü

Olimpiyat oyunları veya kısaca olimpiyatlar, dört yılda bir yapılan geniş kapsamlı bir spor organizasyonudur. Dünya çapında sporcu, gazeteci, televizyoncu, spor adamı ve seyircilerin katılımı ile gerçekleştirilen olimpiyatlar, insanlar ve ülkeler arası barışın sağlanabilmesini amaçlamaktadır.

Olimpiyat oyunları, Eski Yunan döneminde Elis kenti yakınlarındaki Olimpia Vadisi'nde düzenlenen bir festivalle başlamıştı. Bu festival, Eski Yunan uygarlığının en önemli spor olaylarından biriydi.

Tanrıları onurlandırmak amacıyla düzenlenen festivaller, Eski Yunan'da yaşamın önemli bir parçasıydı. Festivallerde geçit törenleri yapılır, tanrılara adaklar sunulurdu. Müzik, şiir, tiyatro ya da spor yarışmaları yapılırdı. Bunlardan biri de Olimpia'da, Zeus'un onuruna düzenlenen festivaldi. Bu festivaldeki Olimpiyat Oyunları için öteki Yunan kentlerinden Olimpia'ya çok sayıda atlet gelirdi. Atletler, beş gün süren festival boyunca çeşitli yarışmalara katılırlardı. Olimpiyat oyunlarında başarılı olmak, bir atlet için büyük bir gurur kaynağıydı. Olimpiyat oyunlarında zafer kazanan sporcular, armağanlara boğulur, ömürlerinin geri kalanında çeşitli ayrıcalıklara sahip olurlardı.

Olimpiyatlara Kimler Katılırdı?

Eski Yunan kentlerinin çoğu Akdeniz kıyılarında bulunuyordu. Her kentin kendi özel yönetimi vardı. Kentler arasında genellikle savaşlar olurdu. Ama Olimpia'daki festival başlamadan bir ay önce Elis'ten gönderilen haberciler, "kutsal ateşkes"in başladığı haberini her yana yayarlardı. Bu ateşkes, dileyen herkesin güvenli bir biçimde Olimpia'ya gidebileceği anlamına gelirdi. Festivaldeki Olimpiyat oyunlarını izlemek için kente ziyaretçiler akın ederdi.

Eski Yunan'da düzenlenen Olimpiyat oyunları, birçok açıdan günümüzde düzenlenen olimpiyatlardan farklıydı. Örneğin çok daha az sayıda yarışma vardı ve oyunlara yalnızca Yunanca konuşabilen özgür erkekler katılabiliyordu. O dönemde Yunanistan'da birçok köle bulunuyordu. Kadınların olimpiyatlara katılmasıysa yasaktı.

Olimpiyat Oyunlarında Hangi Spor Dalları Vardı?

Eski Yunan döneminde gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nda at arabası yarışları, at yarışları, güreş, boks, koşu, güreşle boks karışımı bir spor dalı olan "pankrasyon" ve "pentatlon" dallarında yarışlar düzenleniyordu. Pentatlon, disk atma, cirit atma, yüksek atlama, koşu ve güreş dallarını içeren beş aşamalı bir yarışmaydı.

Olimpia festivali beş gün sürüyordu. İlk gün, çeşitli törenler yapılıyor ve erkek çocuklar yarışıyordu. İkinci gün, atlar ve at arabalarıyla yapılan yarışlarla başlıyordu. Bunlar hipodromda yapılıyordu. Öğleden sonra, pentatlon yarışları vardı. Üçüncü gün, Zeus adına bir geçit töreni düzenlenir ve kurbanlar kesilirdi. Kesilen kurbanlar pişirilip izleyicilere dağıtılırdı. Binlerce izleyicinin her birine yiyecek bir şeyler düşerdi. Daha sonra da stadyumda koşu yarışları yapılırdı. Dördüncü gün, boks, güreş ve pankrasyon karşılaşmaları yapılırdı. Bu günün programında, sporcuların asker zırhı kuşanıp ellerinde kalkanlarıyla yarıştıkları bir koşu da vardı. Beşinci gün kutlamalara ve kazananlara ödül dağıtılmasına ayrılırdı. Yarışmalarda ve karşılaşmalarda başarılı olan sporculara zeytin ağacı dallarından yapılmış taçlar takılırdı. Bu dallar, Zeus tapınağındaki kutsal zeytin ağacından kesilirdi.

Olimpiyatlara 1503 Yıl Ara Veriliyor!..

Eski Yunan uygarlığında Olimpiyat Oyunları, MÖ 776 yılından MS 393 yılına kadar düzenlendi. Oyunların yeniden düzenlenmeye başlaması için, aradan 1503 yıl geçmesi gerekti. Çağdaş Olimpiyat Oyunları'nın birincisi, 1896 yılında Atina'da gerçekleştirildi. Olimpiyatları yeniden düzenleme fikri, Baron Pierre Coubertin adlı bir Fransıza aitti. Coubertin, 1894 yılında Fransa'da "Uluslararası Olimpiyat Komitesi"ni kurdu. Komite, olimpiyatların her dört yılda bir dünyanın farklı bir kentinde yapılmasına karar verdi.

Olimpiyat bayrağı, 1914 yılında Pierre de Coubertin tarafından tasarlandı. İlk kez Belçika'nın Anvers kentindeki 1920 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı. Bayraktaki beş halka, beş kıtayı temsil ediyor. Halkaların birbirine geçmiş olması da bu kıtaların Olimpiyat Oyunları sayesinde birbiriyle bütünleşmesini ve farklı ülkelerden sporcuların buluşmasını simgeliyor. Halkalar, mavi, siyah, sarı, yeşil ve kırmızı renklerde. Bu renkler, dünya üzerindeki her ülkenin bayrağında en az biri bulunduğu için seçilmiş.

Olimpiyat Ateşi

Olimpiyat oyunlarıyla ilgili çeşitli gelenekler var. Bunların belki en ilginç olanı olimpiyat ateşidir. Olimpiyat ateşi, olimpiyat oyunlarının ilk gününde olimpiyat alanında yakılır ve kapanış töreninde söndürülür. Olimpiyat alanındaki ateşi yakmak için Yunanistan'daki Olympia'dan meşaleyle getirilen ateş kullanılır. Meşalenin yolculuğu kimi durumlarda aylar sürer. Meşale, yolculuğun büyük bölümünde sporcular, sanatçılar, öğrenciler gibi pek çok kişi tarafından elden ele geçirilerek taşınır.

Ödüllerin Anlamı

Olimpiyat oyunlarında dereceye giren tüm sporculara madalya verilir. Birinciler altın, ikinciler gümüş, üçüncülerse bronz madalya alırlar. Madalyaların bir yüzünde Eski Yunan mitolojisinde geçen Zafer Tanrıçası Nike'nin kabartması olur. Diğer yüzündeyse olimpiyat oyunlarının

düzenlendiği ülkenin simgelerinden birine yer verilir.

Olimpiyat Parkı

Olimpiyat oyunlarının düzenlendiği kentlerde etkinliklerin gerçekleştirileceği bir alan oluşturulur. Bu alana "olimpiyat parkı" adı verilir. Olimpiyat parkında stadyumlar, oyun sahaları, yüzme havuzları, kortlar ve "olimpiyat köyü" yer alır. Olimpiyat oyunlarına katılacak sporcular, bu sporcuların eğitmenleri ve görevliler olimpiyat köyünde kalır.

Olimpiyat Logo ve Maskotları

Olimpiyat oyunlarının her biri için ayrı bir logo tasarlanır. Bu logo, o yılki oyunların tanıtımında kullanılır. Ayrıca sporcuların giysileri, ödüller, ilanlar, tanıtım ürünleri gibi pek çok şeyde de bu logoya yer verilir. Olimpiyat oyunları için maskotlar tasarlanır. Bu maskotlar, genellikle ev sahibi ülkenin kültürünü yansıtan figürler olur.

Olimpiyat oyunlarının sloganından olan "Citius, Altius, Fortius", Türkçede "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü" anlamına geliyor. Bu slogan ilk kez 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'nda kullanılmıştır.

Olimpiyat oyunları, bütün sporcuların katıldığı bir merasimle açılır. Daha sonra ev sahibi ülke başkanı, olimpiyatların açıldığını resmen ilan eder. Bu merasimde bir atlet sahaya girerek olimpiyat meşalesini yakar. Bütün oyunlar boyunca yanan meşale, sonra söndürülür. Her bir müsabakadan sonra yapılan törenle ilk üç sporcuya madalya verilir. Bu sporcuların ait olduğu devletlerin bayrağı göndere çekilirken millî marşları çalınır. Kapanış merasiminde her bir ülke en çok altı sporcu ile temsil edilir. Oyunlar, sporcuların milliyetlerine göre ayrılmadan yapacakları ve kardeşliği temsil eden geçit töreniyle son bulur.

Bilim Çocuk

(Düzenlenmiştir.)

2. Cevaplayalım.

1. Aşağıdaki cümlelerin sorularını yazalım.

Kaç gün?	Ne zaman?	Niçin?	Ne?
Kim/Kimler?	Kaç yıl?	Nerede?	Nedir?

1. Nedir?

Olimpiyat oyunları, dört yılda bir yapılan geniş kapsamlı bir spor organizasyonudur.

2. ....

Olimpiyatlar, insanlar ve ülkeler arası barışın sağlanabilmesi için gerçekleştirilmektedir.

3. ....

Olimpiyat oyunları, Eski Yunan döneminde Elis kenti yakınlarındaki Olimpia vadisinde düzenlenen bir festivalle başladı.

4. ....

Olimpia festivali beş gün sürüyordu.

5. ....

Olimpiyatlara 1503 yıl ara verildi.

6. ....

Çağdaş Olimpiyat Oyunları'nın birincisi, 1896 yılında Atina'da gerçekleştirildi.

7. ....

Baron Pierre Coubertin, 1894 yılında Fransa'da "Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ni kurdu.

8. ....

Olimpiyat bayrağı, ilk kez Belçika'nın Anvers kentindeki 1920 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı.

9. ....

Olimpiyat bayrağındaki beş halka, beş kıtayı temsil etmektedir.

10. ....

Olimpiyat bayrağındaki halkaların renkleri, dünya üzerindeki her ülkenin bayrağında en az biri bulunduğu için seçildi.

11. ....

Olimpiyat oyunlarında dereceye giren tüm sporculara madalya verilir.

12. ....

Olimpiyat oyunlarının düzenlendiği kentlerde etkinliklerin gerçekleştirileceği alana olimpiyat parkı adı verilir.

13. ....

Olimpiyat oyunlarına katılacak sporcular, bu sporcuların eğitmenleri ve görevliler olimpiyat köyünde kalır.

14. ....

Türkçede "daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü" anlamına gelen Olimpiyat oyunları sloganı ilk kez 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'nda kullanıldı.

2. Bu metin kaç paragraftan oluşmaktadır?

....

3. Birinci paragrafta olimpiyat oyunlarının tanımı ve bu oyunların amacı anlatılmaktadır. Diğer paragraflarda anlatılanları da siz söyleyiniz.

4. Cümlelerden hareketle metni özetleyelim.

....

....

....

....

....

5. Aşağıdakilerden hangisi okuduğunuz metnin alt başlıkları içerisinde yer almaktadır? İşaretleyiniz.

- ☐ Olimpiyatlara Kimler Katılırdı?
- ☐ Olimpiyat Ateşi
- ☐ Olimpiyat Dereceleri
- ☐ Olimpiyat ve Meşale
- ☐ Olimpiyat Oyunlarında Hangi Spor Dalları Vardı?
- ☐ Olimpiyat Ödüllerinin Anlamı
- ☐ Olimpiyatların Tarihçesi
- ☐ Olimpiyat Logo ve Maskotları

3. Dinleyelim.

Olimpiyat Oyunlarında Yaşanmış İlginç Olaylar

Olimpiyat oyunları, etkinlikleri açısından bütün ülkeleri yakından ilgilendiren en kapsamlı spor olayıdır. Ekonomik, politik, sosyal ve sportif boyutlarıyla bütün dünya kamuoyunun dikkatleri bu oyunların üzerindedir. Olimpiyat oyunları tarihinde bu büyük spor organizasyonu pek çok sıra dışı olaya sahne olmuştur.

Şimdi bu olayların bazılarının neler olduklarını dinleyelim.

4. Hangi olimpiyat oyunlarında ne oldu? İşaretleyelim.

	Olympia	1996 Atlanta	1928 Amsterdam	1896 Atina	2012 Londra	1948 Londra	1976 Montreal	1912 Stockholm	1960 Roma
Atletler çıplak olarak müsabakalara katıldı.									
İlk modern olimpiyatlar başladı.									
Maraton koşusu ölçüsü tespit edildi.									
Avustralyalı kürekçi Henry Pearce, yarışırken kayığını durdurarak nehirden geçmekte olan ördek sürüsüne yol verdi.									
Final müsabakasında yenişemeyen iki güreşçi de gümüş madalya sahibi oldular.									
Hamza Yerlikaya bütün güreşlerini, rakiplerine hiç puan vermeden kazanarak erişilmesi güç bir rekorla şampiyon oldu.									
Romanyalı jimnastikçi 14 yaşında katıldığı yarışmalarda bütün jüri üyelerinden 10 tam puan alarak altın madalyalar kazandı.									
Doğal hayatı korumak için olimpiyat parkına 500 kuş ile 150 yarasa yuvası yerleştirildi.									
Türkiye güreş dalında 7 altın 2 gümüş madalya kazandı.									
Araba farlarıyla mücadelelerin yapıldığı alanlar aydınlatıldı.									

5. Tamamlayalım.
Ne zaman? Nerede?

İlk çağdaş olimpiyatlar .... yılında .... başladı.

...., kazanan atletlere madalya yerine tablo hediye edildi.

.... yılında, ... yapılan olimpiyatlara ABD çok uzak olduğu için ve gidiş geliş masraflarının pahalı oluşu nedeniyle katılım çok az olmuştur.

.... yılındaki ...., Avustralyalı kürekçi Henry Pearce, çeyrek finalde yarışırken kayığını durdurarak, nehirden geçmekte olan ördek sürüsüne yol verdi.

Polonyalı Stella Walsh (Stanislawa Walasiewiczowna), ... 100 metrede altın madalyayı kazandı.

Televizyondan yayımlanan ilk olimpiyat oyunları, ... oyunları oldu.

.... Türk güreşçiler 6 altın, 4 gümüş ve 1 bronz madalya almışlardır.

...., Çek atlet Emil Zatopek (Lakabı Çek Lokomotifi'dir.) 5000 mt ve 10000 mt koşularında altın madalya alır.

.... Türkiye güreş dalında 7 altın 2 gümüş madalya kazanmıştır.

.... Romanyalı jimnastikçi Nadia Elena Comaneci, 14 yaşında katıldığı yarışmalarda bütün jüri üyelerinden 10 tam puan almıştır.

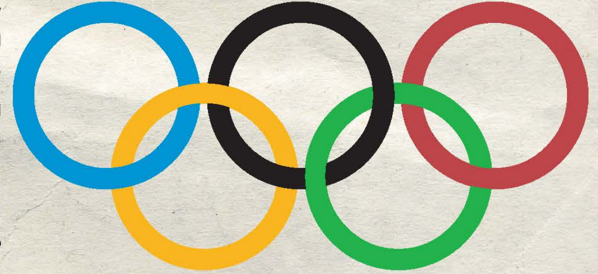
.... olimpiyatlarında, halterde Naim Süleymanoğlu, güreşte Hamza Yerlikaya üçüncü defa olimpiyat şampiyonu olma başarısını gösterdiler.

...., doğal hayatı korumak için olimpiyat parkına 500 kuş ile 150 yarasa yuvası yerleştirildi.

6. Okuyalım.
Olimpiyat Oyunları Nerede Düzenlenir?

Dört yılda bir düzenlenen olimpiyat oyunları, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından bir şehre emanet edilir. Bu şehir, olimpiyat oyunlarının ev sahibi olarak seçilir. Ancak bir şehrin olimpiyatları düzenlemesi için Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin belirlediği adaylık ölçütlerini taşıması gerekir. Şehirlerin olimpiyatlara başvuru şartları ve adaylık ölçütleri nelerdir? Hep birlikte okuyalım.

Başvuru Şartları

- Aday şehirlerin, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi,
- Aday şehirlerle adaylık prosedürünün imzalanması ve bu şehirlerin adaylık aidatını ödemesi,
- Aday şehirlerin 100 nüsha adaylık dosyasını, 2 nüsha maddi garanti bildirisini, imzalı taahhütnameyi, 2 nüsha detaylı bütçeyi, olimpiyatla ilgili haritaları (tesisler, konaklama mekânları vb), dijital materyal vs. ile Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ne resmen sunması,
- Değerlendirme komisyonunun aday şehirleri ziyaret etmesi,
- Değerlendirme komisyonunun IOC'ye rapor sunması ve aday şehirlerin son bir defa adaylıklarını anlatması,
- Aday şehirler tarafından IOC üyelerine teknik sunum yapılması,
- Önceden belirlenen bir tarihte olimpiyat oyunlarının yapılacağı şehrin seçilmesi.

Adaylık Ölçütleri

Vizyon, konsept ve miras

Aday şehrin hedefleri, amaçları ve olimpiyat oyunlarından sonraya bırakacağı miras. Bu başlık doğrudan bir not almıyor, daha ziyade değerlendirmeye yön vermesi açısından ekleniyor.

Güvenlik

- Yangın tertibatı,
- Trafik güvenliği,
- Asayiş için alınacak tedbirler ve asayiş istatistikleri,
- Güvenlik gücü kapasitesi,
- Güvenlikle ilgili yasal düzenlemeler,
- Geçmişte uluslararası organizasyonlarda güvenliği sağlama konusundaki tecrübeler,
- Teknolojik ve doğal afet riskleri,

Teknoloji ve enerji

- İletişim ve internet sistemleri,
- Radyo frekansı bilgileri,
- Aday şehrin enerji altyapısı,
- Elektrik üretim kapasitesi vb. konular.

Tıbbî hizmetler ve doping kontrolü

- Aday şehirdeki tıbbi hizmetlerin durumu,
- Hastane sayısı ve hasta bakım kapasitesi,
- Hastanelerde acil yardım hizmetleri,
- Son 10 yılda yaşanmışsa salgınlar,
- Doğal afetlerde kurtarma planları vb. konular,
- Ülkede bir millî anti-doping organizasyonunun olup olmadığı.

Hükümet ve halk desteği

- Ülkenin ve şehrin olimpiyatların düzenleneceği yılda nüfusunun ne kadar olacağı,
- Ülkenin siyasi yapısı,
- Ekonomik altyapısı, son 10 yılın bütçe rakamları,
- Hükümetin ve şehir yönetiminin olimpiyat adaylığına desteği,
- Halkın genel olarak oyunlara desteği,
- Ülkede oyunlara adaylık için referandum vs. gibi düzenlemelerin gerekip gerekmediği.

Konaklama

- Olimpiyat oyunları için zaruri olan 3-4-5 yıldızlı otel sayısı,
- Otellerin yatak sayısı,
- Basın mensuplarının konaklaması vb. konular.

Yasal konular, gümrük ve vize işlemleri

- Olimpiyat oyunlarının düzenlenmesi için yasal engellerin olup olmadığı
- Oyunlar için özel kanunların düşünülüp düşünülmediği,
- Ülkeye giriş için gereken vize koşulları,
- Aşı vb. konular ve hayvan girişinde yasal düzenlemeler,
- Olimpiyat süresince geçici çalışma izni koşulları,
- Spor alet ve ürünlerinin ülkeye sokulmasındaki kurallar.

Tesisler

- Şehrin bugüne kadarki uluslararası spor etkinliklerine ev sahipliği yapıp yapmadığı ve şehrin spor tesislerinin durumu,
- Hâlihazırda kullanıma açık tesisler ve planlanmış ve inşa edilecek tesisler,
- Tesislerin konumları, olimpiyat köyü hakkında bilgiler, basın tesislerinin durumları,
- Çevre ve meteoroloji,
- Aday şehrin coğrafi özellikleri,
- SİT alanları, kültürel ve koruma altındaki anıtlar,
- Olimpik oyunların yaratacağı potansiyel riskler,
- Şehrin hava durumu ve içme suyu kalitesi gibi bilgiler,

Ulaşım

- Hâlihazırda kullanılan ulaşım altyapısı,
- Planlanan/inşa edilecek ulaşım altyapısı,
- Havaalanı kapasitesi,
- Ulaşımla ilgili potansiyel riskler,
- Konaklama ile spor tesisleri arasındaki mesafeler ve ulaşım süreleri.

Finans ve Pazarlama

- Olimpiyat oyunlarının bütçesinin nasıl oluşacağı,
- Hükümetin maddî garantileri,
- Oyunların bütçesi, gelir potansiyeli,

7. Yazalım.
Neden Olmasın!

Sunum Hazırlama Komisyonu

Olimpiyat oyunlarının sizin şehrinizde düzenlenmesini istiyorsunuz. Bunun için Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin belirlediği ölçütlere göre bir sunum hazırlamanız gerekiyor. Arkadaşlarınızla beşer kişilik ekipler oluşturunuz. Ölçütlere göre şehrinizi tanıtıcı bir sunum hazırlayın. Sunumlarınızda görsel malzemelerden de yararlanınız.

Değerlendirme komisyonu

Arkadaşlarınızın sunumlarını değerlendirmek için sınıfınızda bir değerlendirme komisyonu kurunuz. Değerlendirme komisyonu beş kişiden oluşur.

....

....

....

....

....

....

....

....

8. Konuşalım.
Benim Şehrim

Şehrinizin tanıtımına yönelik hazırladığınız sunumları sınıfınızda "değerlendirme komisyonu"nin önünde ekip olarak sununuz.

Ekiplerin sunumları tamamlandıktan sonra "değerlendirme komisyonu" üyeleri aşağıdaki ölçütlerden hareketle bu sunumları değerlendirip puanlar. Puanlama sonuçlarına göre en iyi üç sunum belirlenir. Değerlendirme komisyonu üyeleri değerlendirme sonuçları hakkında genel bir rapor hazırlar ve bu raporu arkadaşlarıyla paylaşırlar.

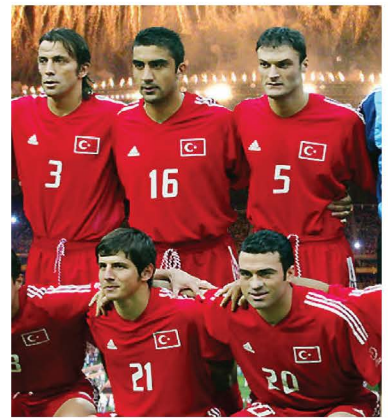
Değerlendirme Ölçütleri	⑤	④	③	②	①
1. Aday şehrin hedefleri ve amaçları açık bir şekilde ifade edilmiş.					
2. Aday şehir uluslararası spor etkinliklerine ev sahipliği yapmış.					
3. Mevcut spor tesislerinin yanında yeni tesislerin yapılması planlanmış.					
4. Aday şehrin coğrafi özellikleri olimpiyat oyunları için uygundur.					
5. Şehrin hava durumu oyunların düzenleneceği zaman için elverişli.					
6. Şehirde içme suyu kalitesi standartlara uygun.					
7. Konaklama ile spor tesisleri arasındaki mesafeye dikkat edilmiş.					
8. Şehirde ulaşım sorununa rastlanmadı.					
9. Sporcular ve seyirciler için tıbbî hizmetler, acil yardım hizmetleri yeterli.					
10. Şehir doğal afet riski taşımamaktadır.					
11. Trafik akışı düzenli, yer altı ve yer üstü ulaşım araçları mevcut.					
12. Güvenlik ve asayiş tedbirleri için yasal düzenlemeler yapılmış.					
13. Aday şehrin enerji alt yapısı uygun.					
14. İletişim, İnternet, telefon vb. telekomünikasyon ağı güçlü.					
15. Olimpiyat Oyunları düzenlenmesi için yasal engeller yok.					
16. Ülkeye giriş çıkış için vize şartları uygun.					
17. Olimpiyat Oyunlarının düzenleneceği yılda şehrin tahmini nüfusu belirtilmiş.					
18. Aday şehir halkı olimpiyat oyunlarının yapılmasını destekliyor.					
19. Olimpiyat Oyunlarının bütçesi belirlenmiş ve yeterli.					
TOPLAM PUAN					

9. Okuyalım, konuşalım.

Kırmızı Giyen Kazanır

Kazanmak mı istiyorsunuz? O zaman kırmızı giyin! İngiltere'deki Durham Üniversitesinden iki araştırmacı, kırmızı forma giyen sporcuların, başka renk forma giyen sporculara göre daha başarılı olduğunu söylüyorlar. Araştırmacılar, 2004 olimpiyat oyunlarındaki dört spor dalından alınan sonuçları incelemişler: Boks, tekvando, grekoromen güreş ve serbest güreş. Sonuç mu? Kırmızı giyen sporcuların, karşılaşmaların %60'ını kazandığını görmüşler. Peki, ya takım sporları? Araştırmacılar, Euro 2004 Uluslararası Futbol Turnuvası'nın sonuçlarını da incelemişler. Kırmızı formayla oynayan takımlar, mavi ya da beyaz formalılara göre daha iyi performans gösteriyor ve daha çok gol atıyormuş. Araştırmacılara göre bunun nedeni, kırmızı giymenin, sporcuların kendine güvenini artırması olabilir. Kendine güvenen sporcularsa daha iyi oynuyor.

Forma renklerinin bir müsabakayı kazanmada etkili olduğu görüşüne katılıyor musunuz? Niçin?

10. Tartışalım.

Spor müsabakalarında kazanmak mı önemlidir yoksa müsabakaya katılmak mı? Düşüncelerinizi ikna edici bir şekilde açıklayınız.

B) SPOR ÇEŞİTLERİ

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

Türkiye Destan Yazdı

1. Dinlediğiniz maç, hangi ülkeler arasında oynanıyor?

   ....

2. Maç hangi şehirde oynanıyor?

   ....

3. Maçta hangi ülkenin takımı kaç golle öne geçiyor?

   ....

4. Türkiye'nin gollerini atan oyuncuların adlarını sırasıyla yazınız.

   ....

5. Türkiye ikinci golünü kaçıncı dakikada ağlarla buluşturuyor?

   ....

6. Hangi futbolcu kırmızı kartla oyun dışı kalıyor?

   ....

7. Maç kaç kaç bitiyor ve maçı hangi ülke kazanıyor?

   ....

	Sunucu	Yorumcu	Anons ve Seyirciler
1. Aferin bee!			
2. Arda Turan ve durum 2-1 futbol severler.			
3. İşte golün gelişimi.			
4. Ortayı kim yaptı? Hamit mi?			
5. Yıllarca unutulmayacak bir maç yaşıyoruz.			
6. Çekler havlu attı bile!			
7. 78. dakika, Türkiye'nin golü, Ardaaa (Turaan).			
8. Goooll, yav bitiricez bu işi!			
9. Mükemmel bir an!			

	Sunucu	Yorumcu	Anons ve Seyirciler
10. Nihat Kahveci onun adı, iki dakikada işleri nasıl çevirdi!			
11. Eyvah, eyvah, Volkan yapma, kırmızı kart!			
12. Tuncay Şanlı kaleye geçme hazırlığı yapıyor.			
13. Türkiye! Türkiye!!			
14. Cenevre'de Türkiye Türkiye sesleri.			
15. Hah, güzel yere attı! Bitir Allah aşkına şunu yaa!			

2. İşaretleyelim.

1. "Çekler, havlu attı bile." cümlesinin anlamı hangisidir?

a) Çek takımı oyuncuları yenilgiyi kabul etti.

b) Çek takımı oyuncuları iyice yoruldu.

2. "Şu anın tadını çıkaralım." cümlesindeki "tadını çıkarmak" deyiminin anlamı hangisidir?

a) Bir şeyin güzelliğinden veya sağladığı imkânlardan yeterince yararlanmak.

b) Bir şeyin güzelliğinin kıymetini bilmek.

3. Yazalım.

Deyimlerin Anlamı

Aşağıdaki deyimleri birer cümle içinde kullanınız.

eli ayağı titremek | yerinde duramamak | tüyleri diken diken olmak

....

....

....

4. Hangisi doğru? Söyleyiş farklılığının sebebi nedir?

- [ ] Bitiricez.
- [ ] Bi şey söyleyim mi?
- [ ] Çok şey istemiyo musun?
- [ ] Avusturya'ya biz gidicez.

- [ ] Bitireceğiz
- [ ] Bir şey söyleyeyim mi?
- [ ] Çok şey istemiyor musun?
- [ ] Avusturya'ya biz gideceğiz.

5. Okuyalım, işaretleyelim.

2008 Avrupa Futbol Şampiyonası

2008 Avrupa Futbol Şampiyonası, sadece UEFA üyesi ülkelerin millî takımlarının katılabildiği Avrupa Futbol Şampiyonası'nın 13. Turnuvası. Avusturya ve İsviçre'nin ev sahipliğinde, 7 – 29 Haziran 2008 tarihleri arasında düzenlenen turnuvayı, finalde Almanya'yı 1-0 yenen İspanya şampiyon olarak tamamladı. Şampiyona kapsamında oynadığı tüm maçlardan galip ayrılan İspanya, 1984'te Fransa, 1996'da ise Almanya'nın ardından tüm maçları kazanan üçüncü takım oldu. İspanya, bu başarısı ile ilk kez 1964'te kazanmış olduğu kupayı, 44 yıl aradan sonra tekrardan elde etti.

Turnuvaya katılan 16 takım, dörder takımdan oluşan 4 grupta mücadele etti. Ev sahipleri Avusturya ve İsviçre turnuvaya eleme maçları oynamadan katıldı. Diğer 14 takım ise 16 Ağustos 2006'dan 21 Kasım 2007'ye kadar süren elemelerde yer aldı. Son turnuvanın şampiyonu Yunanistan ise oynadığı üç maçtan da mağlubiyetle ayrılarak takımlar arasındaki en kötü performansı sergiledi. Avusturya ve Polonya, tarihlerinde ilk kez bir Avrupa Futbol Şampiyonası'na katıldı. Şampiyonayı kazanan takım olan İspanya, 2009 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti'nde düzenlenen FIFA Konfederasyon Kupası'nda Avrupa'yı temsil etti.

2008 Avrupa Futbol Şampiyonasına A grubunda katılan Türkiye, bu turnuvada yarı finale kadar yükselerek tarihî bir başarıya imza attı. Çeyrek finalde Hırvatistan'la karşılaşan Türkiye, berabere tamamlanan maçın sonunda penaltılarda Hırvatistan'ı elemeyi başardı. Yarı finalde Türkiye'nin rakipi panzerler lakaplı Alman millî takımı oldu. Alman millî takımı Türkiye'yi 3-2 yenerek finale çıkan takım oldu. Türkiye, yarı finalde yenildi ama gösterdiği büyük başarı ile bütün dünyada adını duyurdu.

1. 13. Avrupa Futbol Şampiyonası hangi tarihler arasında düzenlendi?

A) 7-30 Haziran 2008

B) 7-29 Temmuz 2008

C) 7-29 Haziran 2008

D) 7-30 Temmuz 2008

2. 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası hangi iki ülkede yapıldı?

A) Almanya- İsviçre

B) Avusturya- İsviçre

C) İspanya- Avusturya

D) Almanya- Avusturya

3. Final, hangi iki ülke arasında yapıldı?

A) Almanya- İsviçre

B) Almanya- Türkiye

C) İspanya- İsviçre

D) İspanya-Almanya

4. İspanya, kaç yıl aradan sonra kupayı kazandı?

A) 44 B) 45 C) 46 D) 47

6. Türkiye, çeyrek finalde hangi ülkeyi eledi?

A) İsviçre

B) Çek Cumhuriyeti

C) Almanya

D) Hırvatistan

5. Türkiye, turnuvadan hangi aşamada elendi?

A) Gruplarda

B) Çeyrek finalde

C) Yarı Finalde

D) Finalde

6. İşaretleyelim.

	İsviçre	İspanya	Yunanistan	Avusturya	Polonya	Almanya	Türkiye
Avrupa Futbol Şampiyonasına ev sahipliği yaptılar.							
Finalde İspanya'ya yenildi.							
Oynadığı tüm maçlardan galip olarak ayrıldı.							
Avrupa kupasını ilk kez 1964 yılında kazandı.							
2004 Avrupa kupasını kazandı.							
Tarihlerinde ilk kez bir Avrupa Futbol Şampiyonası'na katıldılar.							
Türkiye'yle yarı finalde karşılaştı.							
Turnuvaya eleme maçları oynamadan katıldılar.							
Takımlar arasındaki en kötü performansı sergiledi.							
Hırvatistan'ı penaltılarda eledi.							

7. Okuyalım, yerleştirelim.

tenis voleybol kayak masa tenisi

tekvando su topu judo golf

atletizm basketbol binicilik eskrim

bisiklet boks jimnastik kürek

aikido

....

Küçük bir topun raketle vurularak oyun alanının orasına gerilmiş olan file üzerinden karşı sahaya atılmasıyla oynanan spor dalıdır.

....

Altışar kişiden oluşan iki takımın topu üç pasta filenin üzerinden geçirmeye ve rakip takımın sahasına düşürmelerine dayanan spor dalı. 1885 yılında Amerika'da icat edildi.

....

Kar üzerinde çeşitli yönlere kaymaya dayanan spor dalıdır. Tarih öncesi çağlarda insanların kışın karda batmamak amacıyla, ayaklarına bağlamış oldukları çeşitli şekillerdeki ağaç parçaları bu spor dalının en ilkel şeklini temsil etmektedir.

....

Bir masanın iki tarafındaki sporcuların ellerindeki raketler yardımıyla küçük bir topu, masanın ortasına gerilmiş ağ üzerinden karşı tarafa geçirmeye çalıştıkları spor dalıdır.

....

Rakibe vurmaksızın denge ve güç unsurlarının kullanarak savunma yapmaya dayanan spor dalıdır. Bu spor dalının amacı, zihinsel ve ahlâki disiplin yoluyla sağlam karakterli insan yetiştirirken vücudu kuvvetli, faydalı ve sağlıklı yapmaktır.

....

Üzerinde doğal ve yapay engellerden oluşan parkurlar bulunan geniş bir çim arazide, özel bir topu sopalar yardımıyla her parkur sonundaki deliğe en az sayıda sıralı vuruşla sokma esnasına dayanan açık alan sporudur.

....

Topu yerden 3.05 metre yükseklikteki bir çemberden geçirmeye çalışan beşer kişilik takımların elle oynadıkları oyun.

....

At terbiyesi, engel atlama, kros gibi ana bölümlerden oluşan bayan ve erkek sporcuların bir arada yarıştığı olimpik atlı spor dalı. Tarihi, insanın atı ehlileştirerek binmeye başladığı ilk çağlara dayanır. 4 bin yıllık geçmişiyle en eski spor dallarından biri olarak kabul edilir.

....

İnsan gücü ile çevrilen pedal veya benzeri bir mekanizma ile çalışan iki tekerlekli motorsuz taşıt aracıyla, özel pistte, yolda veya açık arazide ferdi ve takım halinde yapılan spor dalı.

....

İnsanoğlunun denizler ve akarsularla basit araçlar kullanarak mücadelesini temel alan bir spor dalıdır.

....

Atletizm ve gösteri niteliklerini taşıyan, vücudun esnekliğine, çevikliğine dayalı çeşitli ritmik-artistik hareketlerden oluşan, bayanlar ve erkeklerin yaptığı aletli-aletsiz spor dalı.

....

Kılıçla dövüşme sanatının çeşitli kategorilere ayrılarak ve teknolojik gelişmelerden yararlanarak uygulanmasına dayalı bayan ve erkek sporu. Bu oyunda 1928'den 1960'a kadar olimpiyat şampiyonluğunu kimseye kaptırmayan tek ülke Macar'lardır.

....

Özel eldiven takılmış, kilolarına göre sınıflandırılmış, iki kişinin, ring adı verilen kare biçimindeki bir alanda yumruklarıyla vuruşarak birbirlerine üstünlük sağladıkları, amatör veya profesyonel olarak oynanan oyun. En eski spor dallarından biridir ve 5 bin yıllık geçmişi vardır.

8. Yazalım.

En Sevdiğim Spor Dalı

En çok hangi spor dalı ilginizi çekiyor? Niçin? Konu hakkındaki düşüncelerinizi yazınız.

....

....

....

....

....

....

9. Konuşalım.

Spor Dalları

Seçtiğiniz bir spor dalı hakkında araştırma yapınız ve araştırmanızı sunum hâline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

C) SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN SPOR

1. Dinleyelim, yazalım, işaretleyelim.

Sporcular Nasıl Beslenir?

1. Verilen kelimlerden hareketle dinlediğiniz metnin önemli gördüğünüz yerlerini not ediniz ve notlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

1	• spor • enerji • doğru beslenme	....
2	• enerji • besin • beslenme	....
3	• doğru beslenme • karbonhidrat • protein • yağ • vitamin	....
4	• vücut- ihtiyaç • protein; et-yumurta ve süt ürünleri • karbonhidratlar; tahıllar • vitaminler ve mineraller; sebze ve meyveler-süt ürünleri • yağ; Hindistan cevizi- mısır-ayçiçeği; et-süt-peynir	....
5	• sporcu • antreman • kalori gereksinimi	....
6	• kalori miktarı • antreman süresi	....
7	• demir eksikliği • çabuk yorulma • et- yumurta • kurutulmuş meyve	....

8	• kalsiyum - demir • kemik - süt ürünleri • yeşil yapraklı sebzeler	....
9	• sporcu • sıvı tüketimi • performans	....
10	• sporcu • yemek ihtiyacı • çok şekerli besinler • tuzlu besinler	....
11	• sporcu • dengeli ve doğru beslenme	....

2. Metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sporcu için sağlıklı beslenme doğru ve dengeli beslenme demektir.

B) Akıllı sporcular sağlıklı ve doğru beslenmenin önemini bilirler.

C) Sağlıklı vücuda sahip olmak için günlük spor etkinlikleri ihmal edilmemelidir.

D) Başarılı sporcular vücut sağlığını korumak için günlük egzersizlerine dikkat ederler.

3. Sağ sütundakilerle sol sütundakileri dinlediğiniz metne göre eşleştiriniz.

1. demir eksikliği	☐ a. çabuk yorulma
2. et, yumurta ve kurutulmuş meyve	☐ b. demir
3. tenis	☐ c. raket
4. enerji	☐ d. besin
5. protein	☐ e. et, yumurta ve süt ürünleri
6. karbonhidratlar	☐ f. tahıllar
7. vitaminler ve mineraller	☐ g. çeşitli sebze ve meyveler, süt ürünleri
8. yağlar	☐ h. Hindistan cevizi, mısır ya da ayçiçeği
9. kalsiyum	☐ i. kemiklerin güçlenmesi
10. kalsiyum	☐ j. süt ürünleri, yeşil sebzeler ve portakal
11. demir	☐ k. et, yumurta ve kurutulmuş meyve
12. aşırı su kaybı	☐ l. performans eksikliği
13. tuzlu besinler	☐ m. su ihtiyacı
14. sporcu	☐ n. dengeli ve doğru beslenme

2. Okuyalım.
Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?

İki hafta önce orta yaştan sonra da ağır spor yapılabileceğini belirttiğim bir yazı yazmıştım. Yazı hakkında okurlarımdan aldığım elektronik postalarda ortak bir soru vardı: "Koşmak şart mı?"

Cevap: Kesinlikle hayır.

Kalp damar sağlığını korumak için ille de koşmak veya spor salonunda "aerobik jimnastik" yapmak ya de tenis oynamak gerekmez. Pahalı spor kıyafetlerine de ihtiyaç yok. Yürümek hepsinin yerini tutar, yeter ki günde 30 dakika hızlı bir şekilde yürüyün.

Düzenli spor yapanlarda kalp krizi riski hareketsiz bir hayat sürenlere göre neredeyse yarı yarıya daha az. Bu gerçeği kanıtlayan birçok araştırma var. Harvard Üniversitesi'nden mezun olan 17 bin kişinin uzun yıllar izlendiği bir araştırmada hareketsiz bir yaşam sürenlere göre düzenli spor yapanlarda kalp krizlerinin yüzde 35 (%35) oranında azaldığı, kalp krizi geçirdiklerinde iyileşmelerinin daha kolay olduğu ve ömürlerinin neredeyse 3 yıl daha uzun olduğu saptandı. 70 binden fazla kadının incelendiği Hemşire Sağlık Çalışması'nda haftada toplam 3 saat hızlı olarak yürüyenlerde kalp hastalığı riskinin yüzde 40 (%40) oranında azaldığı görüldü. Bu çalışmanın kadınları ilgilendiriyor olması, yürümenin yararını kanıtlaması kadar önemli.

Düzenli sporun bizi kalp krizi ve inmenin yanı sıra kemik erimesi, şeker hastalığı, kalınbağırsak ve meme kanseri, depresyon ve bunama gibi ciddi birçok kronik hastalıktan koruduğunu gösteren güçlü kanıtlar var. Egzersizin, hemen her hücremize olumlu etkisi var desek yanlış olmaz. Aşağıdaki liste, sporun kalp ve damar sağlığına doğrudan nasıl etki ettiğini gösteriyor.

Kalbi kuvvetlendirir: Her kas gibi kalp kası da antrenman yaptıkça daha güçlü olur ve daha verimli çalışır. Hem kasılması güçlenir hem de rahatlayıp gevşemesi mükemmelleşir.

Kalp daha verimli çalışır: Hareketsiz bir kişinin kalbi vücuda gereken kanı dakikada ortalama 75 kere çarparak atarken düzenli spor yapan birinin kalbinin 60 kere atması yeter. Kalp 24 saatte 108.000 kere yerine 86.400 kere çarpar. Sadece 1 günde 20 bin kalp atımından tasarruf edilmiş olunur.

Kalbin çok hızlı çarpmasını önler: Antrenmanlı kalp, sıkıntılı bir durumla karşılaştığı zaman sakin bir tepki verir. Hareketsizliğe alışmış olan kalp ise hemen telaşa kapılır. Örneğin; otobüse yetişmek için koşarken veya çok heyecan uyandırıcı bir durumla karşılaşan kalbin hızı aniden yükselir, dakikada 180-200'e kadar çıkabilir. Hâlbuki bir sporcunun kalbi aynı koşullarda daha yavaş atarak tepki verir ve en kısa zamanda normale döner.

Tansiyonu düşürür: Düzenli spor yapanlarda, örneğin günde yarım saat tempolu olarak yürüyenlerde kan basıncının düştüğü biliniyor. Özellikle tansiyon tehlikesi altında olanların her gün yapacakları yürüyüşle bu tehdidi bertaraf etmeleri mümkün.

Zayıflatır: Şişmanlığın harcanandan fazla kalori alma sonucu oluştuğu düşünülürse perhiz yapmanın neden tek başına kalıcı bir çözüm olmadığı ortaya çıkar. Düzenli egzersiz sadece spor yapıldığında değil, dinlenme hâlinde tükettiğimiz enerjiyi de artırdığı için kilo vermeyi kolaylaştırır. Kilo verdikten sonra düzenli spor yapmadan ideal kiloyu korumak çok zordur.

İyi kolesterolü yükseltir: Damar sertliğine karşı koruyucu rol oynayan HDL kolesterolü yükseltmenin yollarından biri egzersiz yapmaktır. Haftada 3 gün 3 kilometre yürüyenlerde bile iyi kolesterolün yükseldiği biliniyor. Egzersizin süresi ve sıklığı arttıkça olumlu etki de artar.

Kanın aşırı pıhtılaşmasını önler: Düzenli egzersiz kanda pıhtılaşmayı başlatan ve güçlendiren maddelerin dengede kalmasına yardımcı olur.

Şeker hastalığını önler: Diyabet olma riski yüksek olanların ellerinde sağlıklı beslenmenin yanı sıra çok güçlü bir silah daha var ki o da düzenli egzersiz. İlaçlardan çok daha etkin, yan etkisi yok, hem de bedava.

Stresi azaltır: Düzenli spor yapanların hareketsiz bir yaşam sürenlere göre daha az endişeli olduklarını, uykularının daha düzenli olduğunu gösteren çalışmalar var. Orta yaşın üstündeki kişilerde yapılmış 32 araştırmayı inceleyen bilim insanları, düzenli egzersizin kötümserliği azalttığı, mutluluk hissini artırdığı, ağrı eşiğini yükselttiği sonucuna vardılar.

Prof. Dr. E. Murat TUZCU (Milliyet.com.tr)

(Düzenlenmiştir.)

1. Düzenli spor, kalp krizi ve felç dışında insanları hangi hastalıklardan korumaktadır?

   ....

2. Kalp atışından tasarruf edilmesi insan ömrü için ne anlama gelmektedir?

   ....

3. Antremanlı kalp ile hareketsizliğe alışmış kalbin farklılığı hangi durumlarda ortaya çıkar?

   ....

4. Düzenli egzersizin kilo sorunu yaşayanlar için ne gibi faydaları vardır?

   ....

5. Yaşlılıkta başkasına muhtaç olmadan yaşamak için ne yapmalı?

   ....

6. “Elden ayaktan düşmek” ve “ele güne muhtaç olmak” deyimlerinin anlamı ne olabilir?

   ....

7. Yazarın son paragraftaki düşüncelerini kendi cümlelerinizle özetleyiniz.

   ....

8. Aşağıdaki bölümde noktalı yerleri metinden çıkan sonuca göre tamamlayalım.

   İnsanların uzun ve sağlıklı bir ömür geçirmeleri kendi ellerindedir. Yazara göre uzun ve sağlıklı ömür .... gerekir.

3. Doğru seçenekleri işaretleyiniz.

		D	Y
1.	Kalp damar sağlığını korumak için günde en az 30 dakika yürümek yeter.		
2.	24 saatte 108,000 kere çarpan kalp, 24 saatte 86,400 kere çarpan kalpten daha verimli çalışır.		
3.	Hareketsizliğe alışmış kalp, sıkıntılı bir durumla karşılaştığında hızlı hızlı atmaya başlar.		
4.	Perhiz yapmanın, şişmanlığın önlenmesinde kalıcı bir çözüm olduğu söylenebilir.		
5.	Kalp damar sağlığını korumak için günde 30 dakika hızlı yürümek yeter.		
6.	Düzenli spor yapan birinin kalbi hareketsiz bir kişinin kalbinden daha az yorulur.		
7.	Hareketsizliğe alışmış kimselerin kalbi, telaş ve heyecan gibi durumlara sakin bir tepki verir.		
8.	Kilo verdikten sonra düzenli spor yapmaya devam etmek ideal kiloyu korumak için gereklidir.		

4. Cevaplayalım.

1. Aşağıdaki kelime öbekleri hangi anlama gelmektedir? Yazınız.

hareketsiz yaşam: ....

düzenli spor: ....

kalp krizi: ....

kalp hastalığı: ....

2. İkinci paragrafta yer alan araştırma sonuçlarına göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

A) Hareketsiz yaşam sürenlerin kalp krizi geçirme oranları düzenli spor yapanlara göre daha fazladır.

B) Hareketsiz yaşam sürenlerin düzenli spor yapanlara göre ömrü üç yıl daha kısadır.

C) Kadınlar üzerine yapılan araştırmaya göre hızlı yürüyüş yapan kadınların kalp hastalığına yakalanma riskleri diğerlerine göre daha azdır.

D) Kalp krizi riski düzenli yürüyüş yapan kadınlara göre hareketsiz yaşam süren erkeklerde daha yüksektir.

3. Araştırma sonuçlarında varılmak istenen düşünce hangisidir?

A) Kalp hastalığı riski taşıyan kadınların, düzenli ve hızlı yürüyüş yapmaları gerekir.

B) Düzenli spor yapan kadın veya erkeklerde kalp hastalığı geçirme riski düşüktür.

C) Düzenli spor yapmak kalp hastalıkları riskini önemli ölçüde azaltır.

D) Düzenli spor yapanların kalp krizi geçirdiklerinde iyileşmeleri daha kolaydır.

5. Atasözleri ile anlamlarını eşleştirelim.

1	Sağ baş yastık istemez.		Sağlıktan büyük zenginlik olmaz. Sağlık olmazsa varlık neye yarar?
2	Sağlık varlıktan yeğdir.		Sağlam insan durup dururken yatmak istemez. Yatmak istiyorsa her hâlde hastadır.
3	Hasta olmayan sağlığın kadrini bilmez.		Hastalıkların temel sebebi yediklerimiz ve içtiklerimizdir. İnsan yediklerine dikkat etmeli.
4	Hastalık kantarla girer, gramla çıkar.		Güneş, insan sağlığı açısından önemlidir. Güneş alan evde hastalık olmaz.
5	Mide hastalığın evi, perhiz tedavinin başıdır.		İnsan, hastalandığını sağlığının kıymetini anlar.
6	Güneş girmeyen eve doktor girer.		Hastalık, birden ve çok zorlu gelir. Ama yavaş yavaş iyileşir.
7	Ayağını sıcak tut, başını serin; gönlünü ferah tut, düşünme derin.		Hastalandığımız zaman doktora ihtiyaç duyarız. Can ve mal emniyetini kaybettiğimiz yerde başvuracağımız kişi de hâkimdir. Bu önemli iki kişinin bulanmadığı yerde oturmak son derece sakıncalıdır.
8	Can boğazdan gelir.		İnsan yemekle yaşar. Boğazına bakmayan kişinin sağlığı tehlikeye düşer.
9	Hekimsiz, hâkimsiz yerde oturma.		Hastalıktan korunmak için ayağımızı sıcak, başımızı serin tutmalıyız; olur olmaz şeyleri sıkıntı konusu yapmamalı, geniş yürekli olmalıyız.

6. Konuşalım.
Spor Yap, Zinde Kal!

Bu atasözlerinden birini seçiniz ve atasözünün anlamını günlük hayattan örnekler vererek açıklayınız.

Aşağıda A ve B isimli şahıslar spor ve sağlık üzerine konuşuyorlar. Diyaloglardan hareketle konuşmayı sürdürünüz.

A Yaşamımızı kaliteli ve sağlıklı sürdürebilmek için öncelikle bilinçli beslenme, sonrasında ise bedenimize uygun sporun yapılması gerekmektedir.

B Evet dostum, sana katılıyorum. Uzmanlar beden sağlığının elverdiği şekilde spor yapılması gerektiğini kaydediyorlar.

A Ancak insanlar, uzmanların tavsiyelerini pek dikkate almıyorlar sanırım. Sen ne dersin bu konuda?

B ....

A ....

B ....

A ....

7. Yazalım.

Sağlık Köşesi

Ülkenizin en önemli gazetelerinden birinde "Sağlık Köşesi" yazıları yazıyorsunuz ve okurlarınızın sağlıkla ilgili sorularını size ayrılan köşenizden cevaplıyorsunuz.

Aşağıdaki sorulardan seçtiğiniz birini, okur kitlenizi de dikkate alarak bir paragraf olacak biçimde cevaplayınız.

*Kilolarımdan dolayı mutsuzum. Ne yapmalıyım?

*Göbeğimi nasıl eritebilirim?

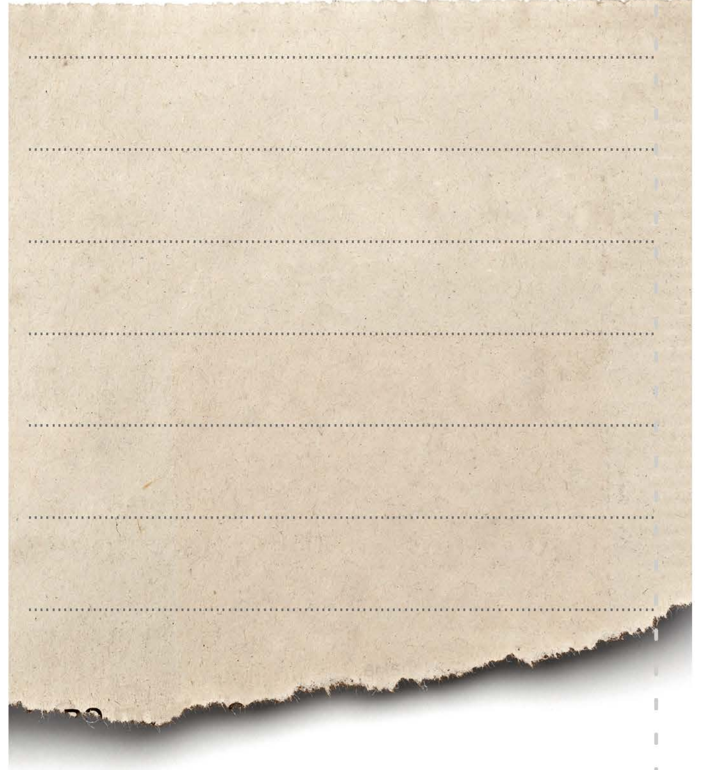
*Kilo alamıyorum ne yapmamı önerirsiniz?

*Bir aydır öksürüğüm geçmedi, göğüs ağrılarım da iyice arttı. Ne yapmamı önerirsiniz?

*Boynum, sırtım ve başım çok ağrıyor, bunun tedavisi mümkün mü?

* Saçlarımı sık sık yıkamama rağmen hemen yağlanıyor. Üstelik kepek sorunum da var. Bu konuda bana yardımcı olabilir misiniz?

*Ben her gün spor yapıyorum ama yine de istediğim ölçülerde bir vücuda sahip değilim. Spor dışında başka ne yapmalıyım?

Serbest Okuma

GELENEKSEL BİR TÜRK SPORU: MATRAK

Matrak, Osmanlılar tarafından oynanan askeri bir spordur. Karşılaşma sırasında kullanılan eşyalar yumuşak malzemeden yapılan matrak sopası, kalkan, miğfer ve sporcuların kıyafeti olan aba olmak üzere toplamda dört parçadır. 16. yüzyılda Matrakçı Nasuh Efendi tarafından ilk kez kuralları ve standartları ile tam bir spor dalı haline getirildiği sanılmaktadır. Ancak Matrakçı Nasuh Efendi'den önce de bu sporun var olduğuna dair bazı rivayetler de mevcuttur.

Evliya Çelebi'nin Seyahatname'sinde geçen bilgilere göre en alttakinden en üstekine kadar toplumun her kesimi tarafından ilgilenilen bir spordu. Matrak, insanları her an güçlü ve dayanıklı tutardı. 19. yüzyılda Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile birlikte Osmanlı askeri düzeninde yapılan değişiklikler sonucu kılıç kullanmak ve bununla ilgili olan sporlar yasaklandığı için matrak sporu unutulmuştur. Fakat günümüzde bu spora olan ilgi giderek artmaktadır.

Matrak oyununun kuralları Efkan Çalış tarafından yeniden düzenlenmiş ve bu spor 15 Haziran 2010'da Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu'na bağlanmıştır. Bu kurallara göre: Oyuncular yaş ve sıklete göre ayrılır. Matrak oyununda amaç, rakibin kafasına matrakla dokunmaktır. Karşılaşmalar, hakemin "cenk!" komutu ile başlar ve "dur!" komutu ile son bulur. Her dokunuş bir puan değerindedir. Karşılaşma süresi ikişer dakikadan iki oyun biçimindedir. Rakibe sert vurmak, kalkanla vurmak, oyun aleti veya koruyucu malzemesi yere düşen rakibe vurmak, karşılaşma sırasında oyun aletlerini veya koruyucu malzemeleri bilinçli olarak elden bırakmak ve yere atmak, rakibe bedensel olarak vurmak yasaktır.

DEĞERLENDİRME

ELVAN ABEYLEGESSE

Elvan, 1982 yılında yedi çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu olarak Etiyopya'da doğdu. Ailesi ona Hewan Abeye adını verdi. Koşuculuk yeteneği keşfedilerek okuldaki beden eğitimi öğretmeni tarafından on dört yaşındayken atletizme yönlendirildi. 1999 yılında on yedi yaşındayken Kuzey İrlanda'da Etiyopya'nın küçükler takımında yarıştı ve dokuzuncu oldu. Orada İstanbul'daki bir toplantıya davet edildi. Bu sırada ENKA Spor Kulübü için atlet arayan işadamı Önder Özbilen tarafından keşfedildi. Ailesinden izin alınıp Türkiye'ye getirildi. Türk vatandaşı oldu ve Elvan Abeylegesse adını aldı.

2001 yılında üç ayrı dalda Avrupa gençler şampiyonu oldu. 2004 yılında Norveç'te, Altın Lig 5000 metre yarışındaki 14.24.68'lik derecesi ile dünya rekoru kırarak birinciliği kazandı. Bu başarı ona 2004 Atina Olimpiyat Oyunları'na katılma hakkı sağladı. 2004 Atina Olimpiyat Oyunları'nda Türkiye'nin en büyük madalya umudu oldu. Olimpiyatlarda 1500 metre finalinde koşan ilk Türk atlet olarak adını tarihe yazdırdı. 2007 yılında Japonya'da düzenlenen Dünya Atletizm Şampiyonası'nda 10000 metrede ikinci olarak gümüş madalya aldı. 2008 Pekin Olimpiyat Oyunları'nda 5000 ve 10000 metre yarışlarında yarıştı ve her ikisinde de ikinci olarak gümüş madalya kazandı. Aynı zamanda 10000 metre Avrupa rekorunu da kırdı. Bu sonuç ile Elvan Abeylegesse, Türkiye'ye Olimpiyat Oyunlarında bir şampiyonada iki madalya birden kazandıran ilk sporcu unvanını aldı.

Berlin'de 2009 yılında düzenlenen Dünya Atletizm Şampiyonası'nda rakibi Etiyopyalı Meselech Melkamu'nun koşu ayakkabılarını unuttuğunu fark edince ona kendi ayakkabılarını verdi. Rakibine yardım etmesi üzerine Dünya Fair Play Ödülü'ne layık görüldü.

Elvan Abeylegesse kırdığı rekorlar, aldığı dereceler, kazandığı unvanlar ile her yarışın sonunda *soluk soluğa kalsa* da Türk atletizmine yeni bir soluk getirdi. Nesiller boyunca hatırlanacak ve kendisiyle gurur duyulacaktır. Daha nice nesiller onun elde ettiği başarılara bir gün kendilerinin de ulaşacağını hayal ederek çalışacaktır.

1. Okuduğunuz metinde Elvan'la ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine değinilmemiştir?
A) Medeni durumuna
B) Çalıştığı spor kulüplerine
C) Türk atletizmine etkisine
D) Doğum yerine

2. Okuduğunuz metne göre Elvan'a 2004 Atina yolunu açan oyunlar nerede düzenlenmiştir?
A) Norveç
B) Berlin
C) İstanbul
D) Kuzey İrlanda

3. Okuduğunuz metnin son paragrafında geçen "soluk soluğa kalmak" sözünün anlamı nedir?
A) Nefes alamayacak duruma gelmek
B) Çok heyecan ve korku vermek
C) Durmaksızın uzun süre çalışmak
D) Ciğerlere temiz hava çekmek

4. Okuduğunuz metne göre Elvan'la ilgili bilgilerden doğruların başına "D" yanlış olanlara "Y" yazınız.

☐ Atletizmle tanışması bir sporcu gözlemcisinin ondaki koşma yeteneğini fark etmesiyle başlar.
☐ Olimpiyatlarda Türkiye adına aynı turnuvada farklı koşularda birden fazla ödül alan ilk yarışmacıdır.
☐ Sporda rakibe saygı prensiplerine uymanın önemini kavramış ve karşısına çıkan bazı fırsatlara tenezzül etme ihtiyacı hissetmemiştir.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

Hedef belirlediğim kitleye uygun bir üslupla yazılarımı yazabilirim

Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

Bir okuma metninde bölümler arasındaki geçiş ve bağlantıları fark edebilirim.

Metinde tartışılan tezlerden ulaşılmak istenen sonucu belirleyebilirim.

Metinlerde öne sürülen tezleri anlayabilirim.

Deneyimlerimi ve izlenimlerimi doğal bir şekilde anlatabilirim.

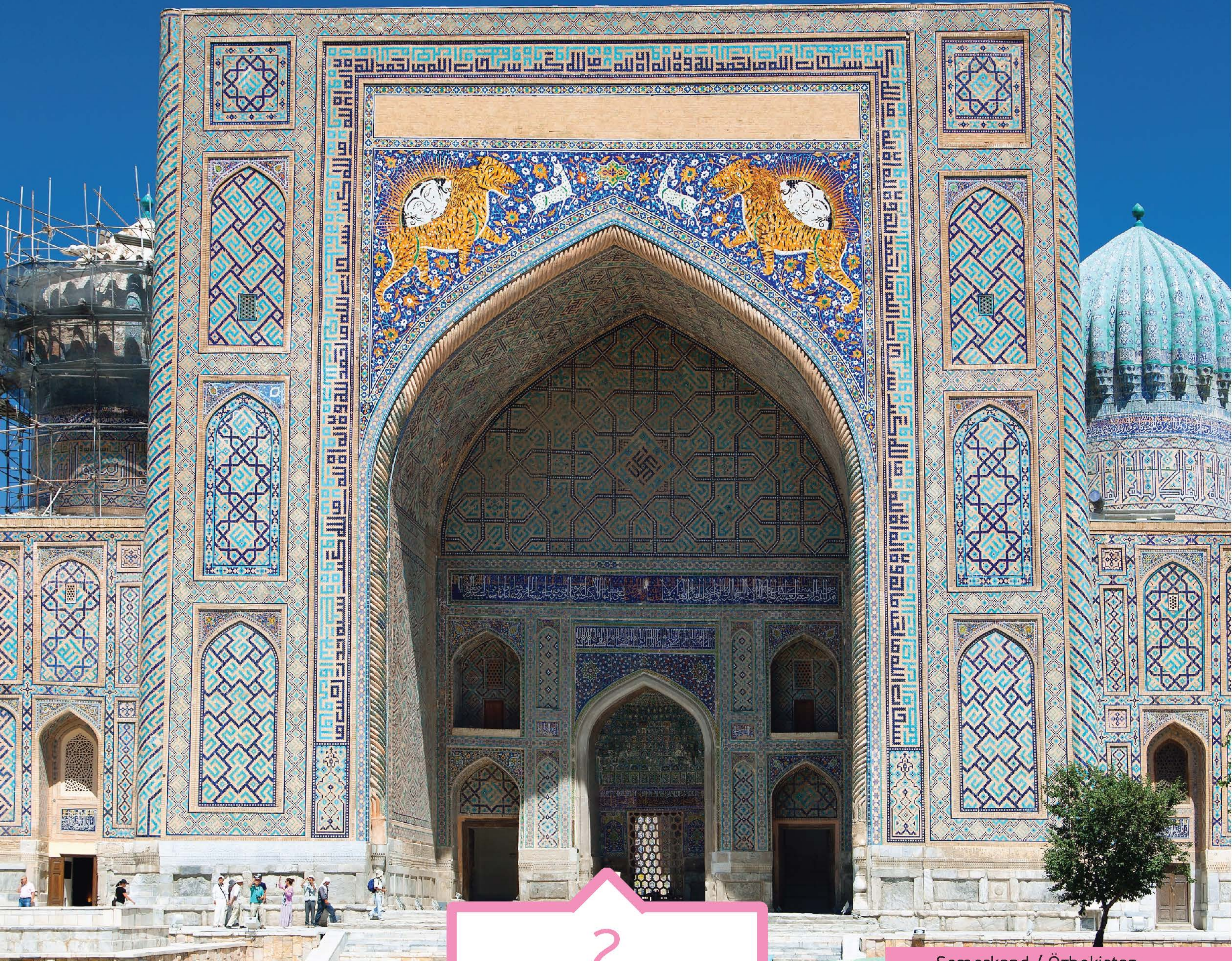
Görüşlerimi fıkra, anekdot ve deyimler aracılığıyla esprili bir biçimde aktarabilirim.

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabilirim.

Karmaşık bir konuyu ana hatlarını çizip açık ve iyi geliştirilmiş bir kompozisyon veya rapor hâlinde sunabilirim.

İçeriği ve anlatımı karmaşık TV programlarını anlayabilirim.

İçerisinde atasözleri geçen metinleri anlayabilirim.

Semerkand / Özbekistan

2

Değişen Dünya

Bölümler
A) Dünden Bugüne
B) Neredeyim?
C) Yakın Gelecek

Beceriler
- Ulaşımla İlgili Terimleri ve Kalıp İfadeleri Tanıma
- Teknolojik Terimler ve Kalıp İfadeleri Tanıma

Kelimeler
- köy
- şehir
- robot
- teknoloji
- fabrika

Üniteye Hazırlık

- Daha önce hiç uzun yolculuk yaptınız mı? Bu yolculukta başınızdan ilginç bir olay geçti mi?
- En çok hangi ülkede yaşamak istersiniz?
- Sizce teknoloji hayatımızı nasıl kolaylaştırıyor?

A) DÜNDEN BUGÜNE

1. Okuyalım, konuşalım.

Pekin'den Londra'ya

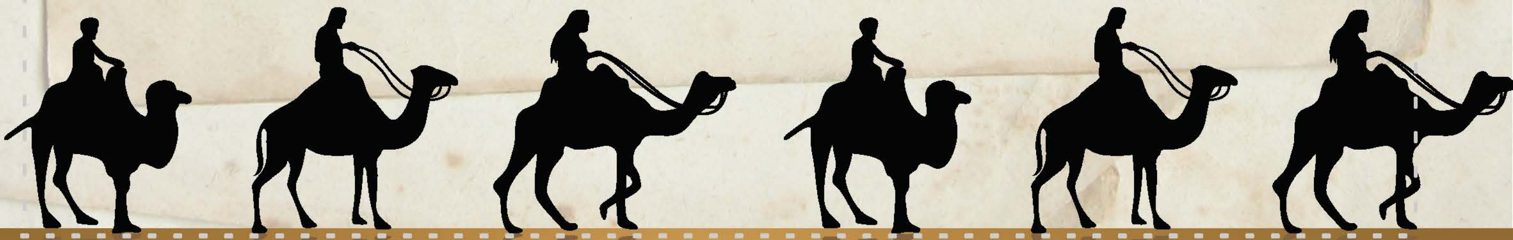
İpek Yolu, Çin'den başlayarak Anadolu ve Akdeniz aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan ve dünyaca ünlü ticaret yoludur. Orta çağlarda deve kervanlarının Hindistan ve Uzak Doğu'nun ipekli dokuma, baharat ve kıymetli madenlerini Anadolu'dan Avrupa'ya ulaştırmak için kullandıkları ünlü yoldur.

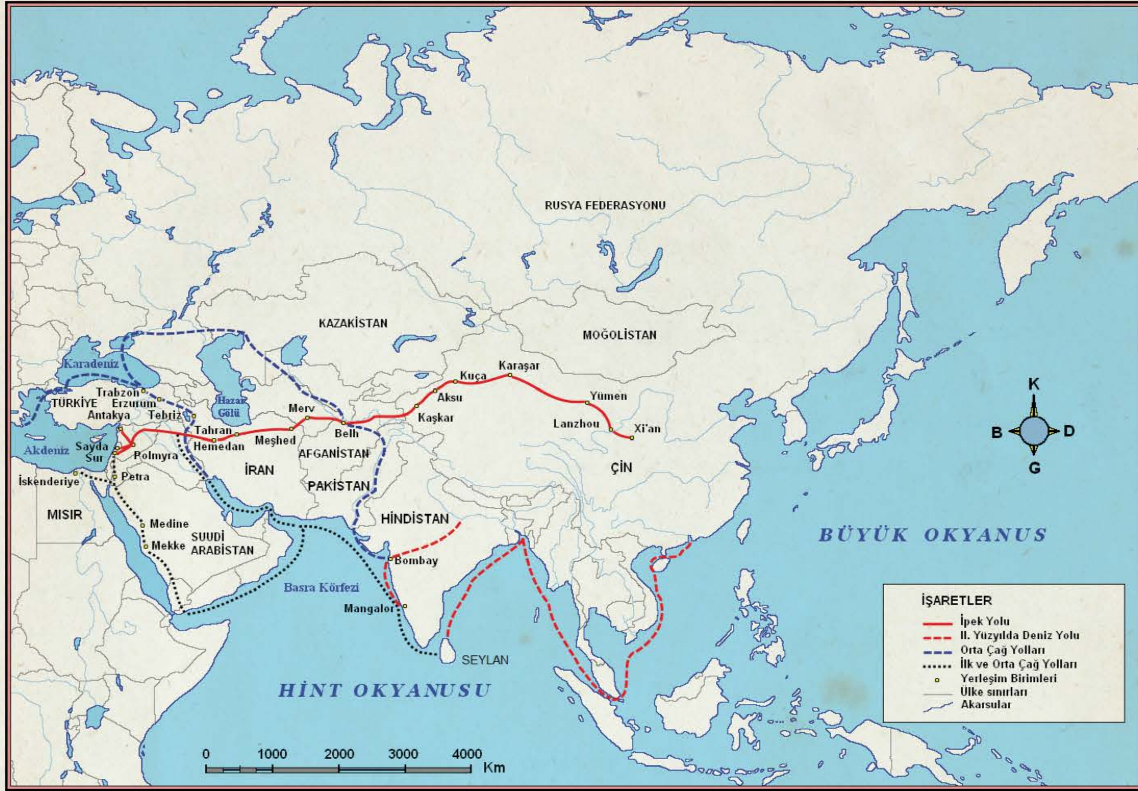
İpek Yolu sadece ticaretin değil, aynı zamanda doğudan batıya ve batıdan doğuya bilgilerin, fikirlerin, dinlerin ve kültürlerin yolu olmuştur.

Doğudan batıya doğru gelişen bu ticari harekette daha önceki çağlardan beri kullanılmakta olan bir yol şebekesinden yararlanılmıştır. Yoğun bir şekilde ipek, porselen, kâğıt, baharat ve değerli taşların taşınmasının yanında kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde "İpek Yolu" olarak adlandırılmıştır. İpek Yolu, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan bir ticaret yolu olmasının ötesinde, 2000 yıldan beri bölgede yaşayan kültürlerin, dinlerin, ırkların da izlerini taşımakta ve olağanüstü bir tarihsel ve kültürel zenginlik sunmaktadır.

Taşınan kalıcı unsurlardan biri de dinler olmuştur. Böylece, Hindistan'da doğan Budizm, İpek Yolu üzerinden Uzak Doğu'ya, Çin'e ve Japonya'ya kadar yayılmış ve orada hâkim din olmuştur. Bunların yanı sıra, Şamanizmin, Mani dininin ve daha sonra İslamiyet'in yayılma ortamı bulduğu bir yol, bir bölge olmuştur. Kâğıt ve barut bilgisi yine İpek Yolu ile Arap ülkeleri üzerinden Avrupa'ya gelmiştir.

Dinler ve diğer kültürel öğeler gibi hastalıklar ve enfeksiyonlar da İpek Yolu üzerinde yayılmıştır. Uzun seyahat edenler, virüslerin bulundukları bölgelerden diğer yerlere taşınmasına ve bu virüsler yoluyla ortaya çıkan hastalıkların, bağışıklığı olmayan toplumlarda yayılmasına yol açmışlardır. Bu durum da felaketle sonuçlanan salgınların ortaya çıkmasına neden olmuş-

Kaynak: T. YÜCEL Türkiye Coğrafyası 1987 — İPEK YOLU HARİTASI — R. SAYGILI 2010

tur. İpek Yolu üzerinde hastalıkların yayılmasına verilebilecek en iyi örnek 14. yüzyılda görülen veba salgınıdır. Bu salgın, Ortadoğu, Hindistan ve Çin'de yaklaşık 75 milyon kişinin ölümüyle sonuçlanmıştır. Özellikle kürk ihracatı salgının hızlanmasına neden olmuştur.

İpek, Batı için İpek Yolu üzerinde taşınan en sıra dışı, alışılmadık maddedir ve bu madde yola da adını vermiştir. Ancak, yol üzerinde başka mallar da taşınıp takas edildiğinden, bu kavram ticaret gerçekliğinden uzaktır. İpeğin yanı sıra baharat da Yeni Çağa kadar Güneydoğu Asya'dan taşınan önemli mallar arasında yer almıştır. Ayrıca Çin'e doğru yol alan kervanlar altın, değerli taş ve cam da taşımışlardır. Ters istikamette de özellikle kürk, seramik, yeşim taşı, tunç, vernik ve demir taşınmıştır. Yol üzerinde malların çoğu takas edilmiş ve asıl varış noktasına yetişmeden birden çok el değiştirmiştir.

Tarih boyunca İpek Yolu'nun tam uzunluğu olan yaklaşık 6000 km'yi dolaşan çok az insan vardır. Petrol yataklarının bulunması ile İpek Yolu yeniden önem kazanmaya başlamıştır. Yeni yollar inşa edilmiş ve ıssız bölgelere ulaşım kolaylaştırılmış, bölgeler sanayileştirilmiştir. Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra, İpek Yolu'nun hem bir ticaret yolu hem de tarihsel ve kültürel değer olarak yeniden canlandırılması gündeme gelmiş, yapıların, yeni işlevler kazandırılarak korunmaları ve yaşatılmaları için çalışmalar başlamıştır. Ayrıca eski ticaret yolları onarılmış ve turistik amaçlı kullanılmaya başlanmıştır. 32 Asya ülkesinin katılımı ve Birleşmiş Milletler desteği ile "Asya Uzak Ticaret Yolları Ağı İnşası Projesi" yürütülmektedir. 2005 yılı itibariyle yol ağının yenilenmesine 25 milyar dolar para harcanmıştır.

1. Soru

İpek Yolu yüzyıllar sonra tekrar değer kazanmıştır. Bunun nedenini açıklayınız.

2. Soru

İpek Yolu'nda sadece ipek taşınmadığı hâlde adını ipekten almıştır. Bu tarihi ticaret yolunda başka neler taşınmıştır?

3. Soru

İpek Yolu bazı şeylerin kıtalar arası yayılmasına neden olmuştur. Bunlar neler olabilir? Örnekler vererek açıklayınız.

2. İşaretleyelim.

Kutuda verilen kelimelerin hangi cümlelerle ilişkili olduğunu bulalım, İşaretleyelim.

etkileşim

☐	a. Ticari, politik, diplomatik veya misyonerlik gibi nedenler ile gerçekleştirilmiş uzak ticaretin bütün türleri farklı toplumlar arasında kültürel değişimi meydana getirmiştir.
☐	b. Televizyonda birinci bölümünü seyrettiğim İpek Yolu belgeselinden çok etkilendiğim için ikinci bölümü de seyrettim.
☐	c. İpek Yolu sadece ticaret amaçlı kullanılmamış bu yol tarihi pek çok olaya da tanıklık etmiş bir yoldur.
☐	d. İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması gündeme geldiğinde yapıların, yeni işlevler kazandırılarak korunmaları ve yaşatılmaları için çalışmalar yapılmıştır.

bulaşıcı hastalık

☐	a. İpek Yolunda pek çok insan deve kervanlarıyla seyahat ederken çeşitli hastalıklara maruz kalmıştır.
☐	b. Hastalığının nedeni ancak tam teçhizatlı bir laboratuarda yapılan tetkikler sonrası ortaya çıkarılabildi.
☐	c. İpek yolunu kullanan kervanlar, felaketle sonuçlanan salgınların ortaya çıkmasına neden olmuştur.
☐	d. İpek yolunda deve kervanlarıyla taşınan kürkler çeşitli mikrop ve virüsleri barındırıyordu.

güzergâh

☐	a. İpek Yolu, günümüzde tarih, kültür, turizm vb. değerleri olan eski bir ticaret yoludur.
☐	b. İpek Yolu'nda daha önceki çağlardan beri kullanılmakta olan bir yol şebekesinden yararlanılmıştır.
☐	c. Deve kervanlarıyla taşınan mallar takas edildiğinden, malların çoğu birden çok el değiştirmiştir.
☐	d. İpek Yolu üzerinde sadece baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmamış, ticaret aracılığıyla kültür de kıtalararasında yayılmıştır.

3. Cümleleri birleştirelim.

1. İpek Yolu üzerinde baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmaktadır.
2. İpek Yolu üzerinde kıtalar arasında kültür de yayılmıştır.

....

....

....

1. İpek, porselen, kâğıt, baharat ve değerli taşların taşındığı bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde İpek Yolu olarak adlandırılmıştır.
2. Kıtalar arasındaki kültür alışverişine de imkân sağlayan bu binlerce kilometre uzunluğundaki kervan yolları zaman içinde İpek Yolu olarak adlandırılmıştır.

....

....

....

1. İpek Yolu, Asya'yı Avrupa'ya bağlayan bir ticaret yoludur.
2. İpek Yolu, 2000 yıldan beri bölgede yaşayan kültürlerin, dinlerin, ırkların da izlerini taşımakta ve olağanüstü bir tarihsel ve kültürel zenginlik sunmaktadır.

....

....

....

1. İpek Yolu üzerinde sadece baharat, ipek, cam ve porselen gibi mallar taşınmamıştır.
2. Bu yol üzerinde yapılan ticaret yoluyla kıtalararasında kültür de yayılmıştır.

....

....

....

1. Hindistan'da doğan Budizm, İpek Yolu üzerinden Uzak Doğu'ya, Çin'e ve Japonya'ya kadar yayılmıştır.
2. Orada hâkim din olmuştur.

....

....

....

4. Okuyalım, alt başlıkları yerleştirelim.

İpek Yolu'ndan Marmaray'a

	a.	İlk kazma 2004'te vuruldu.
	b.	İlk tüp tünel 2007'de batırıldı.
	c.	Kent içi ulaşımda raylı sistemlerin payı önemli oranda artacak.
	d.	Türkiye, 1,5 asırlık hayali için gün sayıyor.
	e.	Sultan Abdülmecid hayal etti.
	f.	Marmaray projesinin teknik bilgileri
	g.	2 kıta 4 dakika
	h.	İlk deneme yapıldı.

Dünyanın en büyük projelerinden, Türkiye'nin 153 yıllık rüyası "Asrın Projesi' Marmaray, Türkiye Cumhuriyeti'nin 90. yıldönümünde 29 Ekim 2013'te hizmete girdi. Asya ile Avrupa kıtaları arasında denizin altından kesintisiz ulaşımı sağlayacak olan Marmaray, tarihî İpek Yolunu canlandıracak, dünyanın en büyük ve önemli projelerindendir.

29 Ekim 2013'te devletin zirvesi ile dünya liderlerinin katılımıyla açılan Marmaray, teknolojik alt yapısı, ekonomik büyüklüğü, demiryolu ulaşımına kazandıracağı ivme ve daha birçok yenilik bakımından şimdiden tüm dünyanın dikkatini çekmiş durumda. Ancak Türkiye'nin 1,5 asırlık rüyasına kavuşması o kadar da kolay olmadı. 'Asrın Projesi' diye de adlandırılan Marmaray'ın 153 yıllık uzun ve zorlu bir yapım öyküsü var.

1. ....

İstanbul Boğazı'nın altından geçecek bir demiryolu tüneli ile ilgili ilk düşünce 1860 yılında Sultan Abdülmecid tarafından dile getirildi. İstanbul Boğazı altından geçiş ilk olarak deniz dibi üzerine inşa edilen sütunların üzerine yerleştirilen tünel olarak planlandı. Bu fikir, izleyen dönem içerisinde daha ileri düzeyde değerlendirildi ve 1902 yılında bir tasarım geliştirildi.

Bu tasarımda İstanbul Boğazı'nın altından geçen bir demiryolu tüneli öngörülüyordu, ancak tasarımda, deniz dibi üzerine yerleştirilen bir tünelden bahsedildi. O zamandan bu yana, çok farklı fikir ve düşünceler denendi ve yeni teknolojiler tasarıma dönüştü. İstanbul Boğazı'nın altından geçen bir demiryolu toplu ulaşım bağlantısı isteği, 1980'li yılların başlarında giderek arttı ve 1987'de ilk geniş kapsamlı fizibilite etüdü gerçekleştirildi.

Çalışmalar sonucunda bugünkü projede belirlenen güzergâh, en iyi güzergâh olarak belirlendi. 1987 yılında ana hatlarıyla belirlenen proje, ilerleyen yıllarda tartışıldı ve 1995'te, daha detaylı etüt ve çalışmaların gerçekleştirilmesine ve 1987'deki yolcu talebi tahminleri dâhil olmak üzere fizibilite etütlerin güncellenmesine karar verildi.

2. ....

Bu çalışmalar 1998 yılında tamamlandı, elde edilen sonuçlar daha önceden elde edilen sonuçların doğruluğunu göstererek, projenin İstanbul'da çalışan ve yaşayan insanlara birçok avantaj sunacağını ve şehirdeki trafik sıkışıklığıyla ilgili hızla artan sorunları azaltacağını ortaya çıkardı. 1999 yılında Türkiye ve Japon Uluslararası İşbirliği Bankası (JBIC) arasında bir finansman anlaşması imzalandı. Ağustos 2004'te Türkiye'nin 1,5 asırlık rüyası için ilk kazma vuruldu.

3. ....

Marmaray'ın İstanbul Boğazı altından geçişini sağlayacak 11 tünelin birincisi törenle 24 Mart 2007'de denize batırıldı.

Dünyanın deniz altında en derine yerleştirilen tünellerin sonuncusu ise yine törenle 23 Eylül 2008'de Boğaz'ın 60 metre altındaki yerini aldı.

4. ....

Anadolu ve Avrupa yakalarını değil, bir anlamda, Pekin ile Londra arasını kesintisiz demiryolu hattı ile birleştirecek Marmaray Projesi'nde ilk test sürüşü 4 Ağustos 2013 tarihinde yapıldı.

5. ....

Türkiye, 150 yıldır beklediği hayaline, binlerce işçi, 1343 teknik uzman ve mühendisin çalışmaları sonucunda Cumhuriyet'in 90. yıldönümünde kavuşacak. Asya ve Avrupa'yı deniz altından demiryolu bağlantısıyla birleştirecek. Marmaray, 29 Ekim 2013'te açıldı.

6. ....

Kent içi ulaşımda raylı sistemlerin payını yüzde 28'e çıkaracak ve İstanbul'un trafik sorununu önemli ölçüde azaltacak Marmaray, İstanbul-Ankara Yüksek Hızlı Tren Hattı'nın yanı sıra İstanbul Metrosu'na da bağlanacak.

7. ....

Marmaray çalışmalarında yapılan arkeolojik kazılarda 35 binin üzerinde tarihi eser ile 13 batık gemi çıkarıldı.

Bu tarihi değerler, Yenikapı 100 ada olarak nitelendirilen bölgede kurulacak Arkeopark'ta ve Marmaray Müzesi'nde sergilenecek.

440 araç sayısına sahip Marmaray projesi, İstanbul Halkalı ile Gebze arasında uzanıyor. Boğaziçi Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nün de iş yükünü azaltmayı amaçlayan Marmaray projesinde 3 tanesi yer altında olmak üzere toplam 40 durağa yer veriliyor.

Avrupa ve Asya yakasını İstanbul Boğazı'nın altından birleştiren Gebze ve Halkalı arasında yapılan Marmaray projesinde yolculuk süresi, 185 dakikadan 105 dakikaya indirilerek, yolculara 80 dakikalık zaman kazandırıyor. Marmaray projesi de tren seferlerinin 2 ile 10 dakika içerisinde gerçekleşmesi planlanıyor.

8. ....

* Bir yöndeki yolcu sayısı – 75 bin,
* Yüzeydeki İstasyon sayısı – 37 adet,
* Yeraltındaki istasyon sayısı – 3 adet,
* Yüzeysel metro kesimi uzunluğu – 63 kilometre,
* Aç-kapa tünel uzunluğu 2,4 kilometre,
* İstasyon boyu – 225 metreden az,
* Maksimum eğim – 18,
* Demiryolu Boğaz Tüp Kesimi Toplam Uzunluğu 13,6 kilometre,
* Delme tünel uzunluğu – 9,8 kilometre,
* Batırma tüp tinel uzunluğu – 1,4 kilometre.

5. Dinleyelim, cevaplayalım.

Deveyle 22 Yıl Seyahat

1. Goran kimdir?

....

2. Şu anda nerede bulunuyor?

....

3. Kaç yıldır seyahat ediyor? Niçin?

....

4. Kimsin, nerelisin, nereden geliyor ve nereye gidiyorsun?" sorularına nasıl cevap veriyor?

....

5. Goran gibi yaşamak ister miydiniz? Neden?

....

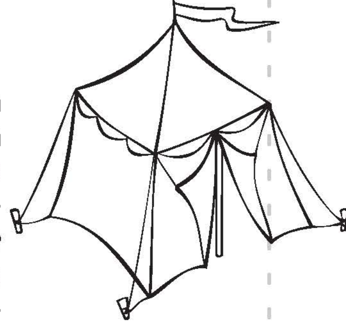

6. Okuyalım, konuşalım.

Göçebe

Göçebelik, bir topluluğun, yaşamını ve soyunu sürdürebilmek için süresi belirsiz, aralıklarla yer değiştirme geleneği ya da alışkanlığıdır. Konar göçer yaşam biçimi süren oba, boy, aşiret gibi genellikle kan bağına dayalı olarak oluşmuş toplumsal grupların bu yaşayışı göçebelik olarak adlandırılmaktadır.

Göçebelikte insanların ve hayvanların iklime, coğrafi şartlara bağlı olarak ovaya inmesi ve dağa çıkması içgüdüsüne uyması, daha doğrusu hayvanın doğal yaşantısına uyması vardır. Bu mevsimsel yer değiştirme ya da coğrafi şartlara uyum arayışı büyük oranda geçim kaynağı olan hayvancılığa bağımlılığıdır. Tarıma dayalı yaşama geçilmeden önce hayvancılıkla uğraşılmakta ve bunun doğal sonucu olarak hayvanların bakım ve besleme şartları göçerliğin doğal yaşama uyumunu gerektirmektedir. Oysa günümüzde yerleşik hayata geçilmiştir.

Göçebe bir hayat yaşamak ister miydiniz? Niçin?

7. Yazalım.

Teknolojinin Faydaları

İletişim alanında yaşanan gelişmeleri düşünerek iletişimin insan ilişkilerine getirdiği olumlu ve olumsuz yönleri yazalım.

Olumlu	Olumsuz
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

B) NEREDEYİM?

1. Okuyalım, cevaplayalım.

İki Otobüs Meraklısının Serüveni

İngiltere, Londra...

İngiltere'nin başkenti Londra'dayız. Bu kentte metrodan sonra en çok kullanılan toplu taşıma aracı otobüs. Londra ve otobüs deyince de akla, kırmızı renkli çift katlı otobüsler geliyor. Bu otobüsler, kentin simgelerinden biri sayılıyor. İlk olarak 1904'te kullanılmaya başlanan çift katlı otobüsler, hâlâ aynı hatlarda çalışıyor.

Çin, Hong Kong...

Çin'in güneyinde bulunan Hong Kong'dayız. Bu kentte yaklaşık 7 milyon insan yaşıyor. Dolayısıyla toplu taşıma önemli. Üstelik kentte günlük yolculukların %90'ından fazlası toplu taşımayla gerçekleştiriliyor. Toplu taşıma araçları arasında çift katlı troleybüsler de yer alıyor. Troleybüsler elektrikle çalışıyor. Bu otobüsler elektriği, yol boyunca asılı olan bir elektrik hattındaki iki kablodan alıyor.

Avustralya, Adelaide...

Avustralya'nın güneyinde bulunan Adelaide'yiz. Kalabalık bir nüfusa sahip olan kentte dünyanın en uzun otobüs hattı var. Otobüsler, 12 kilometrelik bu hatta saatte 100 km hızla gidebiliyor. Yalnızca otobüslere ayrılmış olan bu hatta bir saatte 18.000 yolcu taşınabiliyor. Hattın tren yoluna benzemesi sizi yanıltmasın. Bu otobüsler bildiğiniz otobüslerden farklı değil. Onlar da tekerlekleri üzerinde gidiyor.

ABD, New York...
Dünyanın en çok nüfusa sahip kentlerinden birinde New York'tayız. Burada hibrit otobüsler çalışıyor. Peki bu hibrit otobüslerin diğer otobüslerden farkı ne? Sıradan bir otobüs yakıt olarak fosil yakıt kullanır. Örneğin mazot! Mazot, karbon salımına neden olarak çevre kirliliğine neden olan yakıtlardan biridir. Hibrit otobüslerdeyse hem mazot hem de elektrikle çalışan motorlar vardır. Böylece otobüsün kullandığı mazot miktarı daha az olur. Sonuç olarak hibrit otobüsler çevreye daha az karbon salımı yapar. Bu nedenle "yeşil" otobüs olarak da adlandırılır.

Fransa, Millau...
Ünlü Millau Viyadükü'nün altından geçiyoruz. Fransa'nın tarihi yerleşim yerlerinden birinde bulunan bu kenti gezmenin en iyi yolu bir tur otobüsüne binmek. Bu tur otobüsleri sayesinde kent, tarihi ve turistik yerleri görülerek belirli bir hat boyunca gezilebiliyor. Genellikle üstü açık olan bu otobüsler, 1970'li yıllarda ortaya çıkmış ve gittikçe yaygınlaşıyor.

Japonya, Tokyo...
Japonya'nın başkenti Tokyo'dayız. Tokyo, dünyanın en iyi toplu taşıma ağına sahip kentlerinden biri. Bu ağda metro ve otobüsler yer alıyor. Kentte körüklü otobüsleri de görmek mümkün. Körüklü otobüsler, yaklaşık 18 metrelik uzunluklarıyla dikkat çekiyor.

Kanada, Jasper...
Kuzey Kutbu'na yakın bir yerde, Jasper'dayiz. Buradaki millî parkı görmek için bir kar otobüsüne bindik. Kar otobüsleri, yılın büyük bölümünün karla kaplı olduğu ülkelerde kullanılan önemli toplu taşıma araçlarından biri. Kalın ve büyük tekerlekleri sayesinde kar üzerinde kolaylıkla ilerleyebiliyorlar.

Düzenlenmiştir: Bilim Çocuk Dergisi

2. İşaretleyelim.

1. Londra ve Hong Kong'daki ulaşımla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Londra'da sadece metro kullanılırken Hong Kong'da otobüs ve metro kullanılır.
B) Hong Kong'da toplu taşımada troleybüsler kullanılırken Londra' da çift katlı otobüsler kullanılır.
C) Londra'da insanların %90'ı toplu taşıma araçlarını kullanırken Hong Kong'da bu rakam %40'ın altındadır.
D) Hong Kong'da toplu taşıma araçlarında mazot kullanılırken Londra'da elektrikten de faydalanılır.

2. Avustralya'daki otobüsleri diğer ülkelerdekinden ayıran en önemli özellik nedir?

A) Avustralya'daki otobüslerin hepsi aynı renktir.
B) Tren yoluna benzeyen bir hat üzerinde seyahat ederler.
C) Tekerlek üzerinde değil raylar üzerinde seyahat ederler.
D) Çalışma süreleri diğer ülkelerdekinden daha fazladır.

3. Tokyo'daki otobüsler hangi özellikleriyle dikkat çekmektedir?

A) Dünyanın en eski otobüsleri olmalarıyla.
B) Yapımında kullanılan malzemenin farklılığıyla.
C) Diğer ülkelerdeki otobüslerden daha uzun olmalarıyla.
D) Üzerlerindeki ilginç resimleriyle.

4. Kar otobüsleri daha çok nerelerde kullanılmaktadır?

A) Kayak merkezlerinin çok olduğu merkezlerde
B) Yılın büyük bölümünün karla kaplı olduğu ülkelerde
C) Yeterince ulaşım ağı olmayan ülkelerde
D) Buzlanmanın yoğun olarak yaşandığı ülkelerde

5. Aşağıdakilerden hangisi "Bu otobüsler elektriği, yol boyunca asılı olan bir elektrik hattındaki iki kablodan alıyor." cümlesindeki altı çizili sözcük ile aynı anlamdadır?

A) Çok genç görünüyor ama boyunca çocukları var.
B) Gece boyunca bir köşede oturup hayal kurdu.
C) Irmak boyunca el ele yürüdüler.
D) Bayram boyunca akrabalarını ziyaret ettiler.

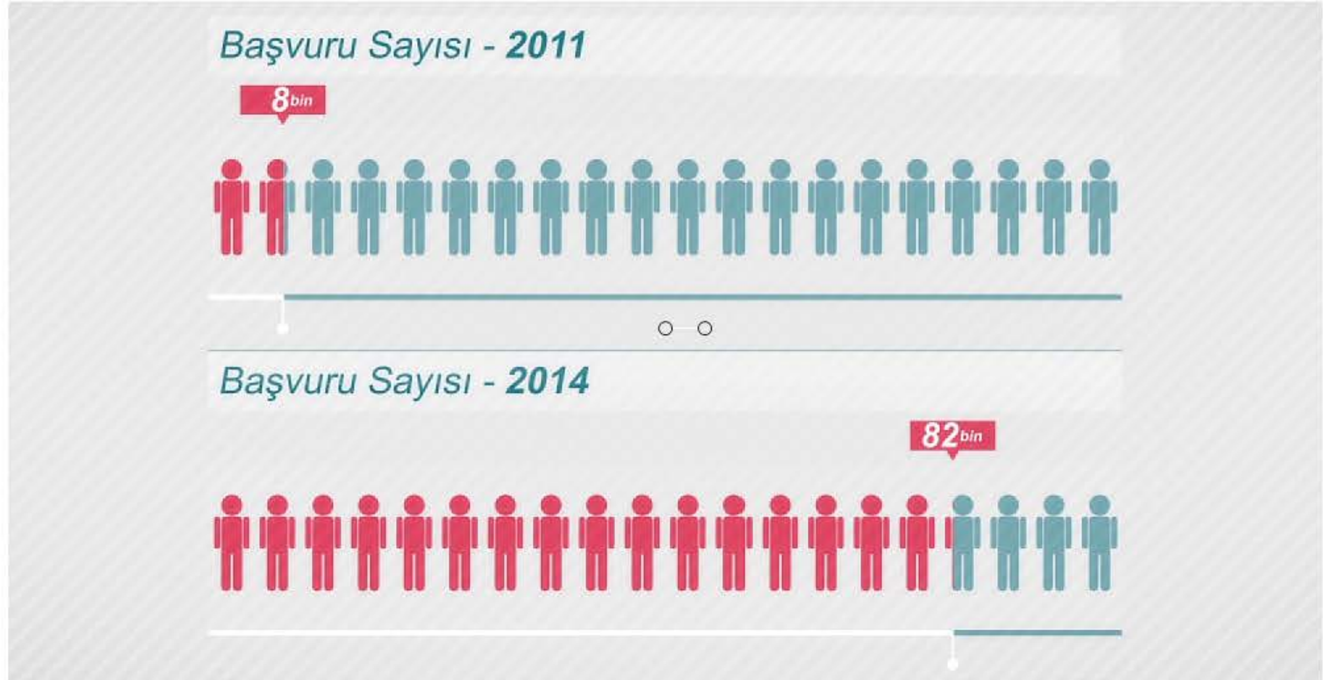
3. Okuyalım, işaretleyelim.

Türkiye'de Eğitim

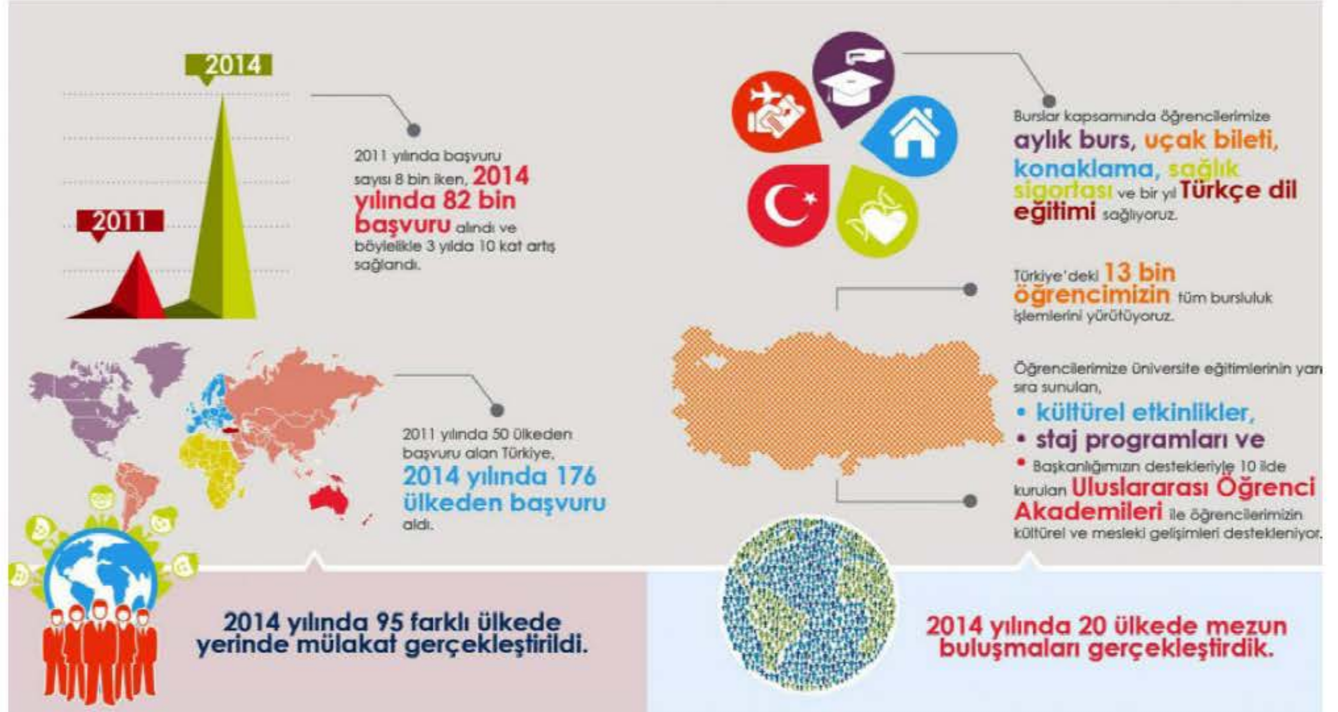

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Türkiye Bursları kapsamında uluslararası öğrencilere Türkiyenin seçkin üniversitelerinde burslu olarak yüksek öğrenim görme fırsatları sunuyor.

Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezlerinde A1-A2 seviyelerinde sertifika alan öğrencilerin, Türkiye'ye geldikten sonra üniversitelerin TÖMER'lerine devam edebilmek için belgeleri tamamlamaları gerekiyor.

2011 yılında 50 ülkeden başvuru alan Türkiye, 2014 yılında 176 ülkeden başvuru aldı.

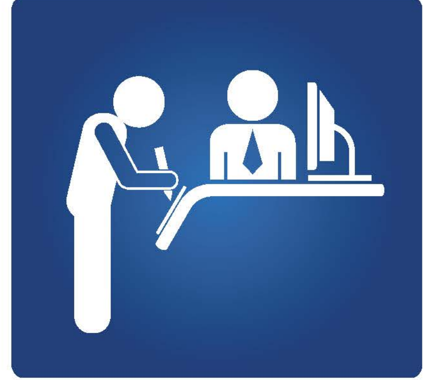
Türkçe Öğrenim Merkezlerine Müracaatta İstenen Belgeler

A. Türkçe Öğrenim Merkezlerine İlk Müracaatta İstenen Belgeler

1. İkamet Beyannamesi Formu (1 adet)

Not: İkamet Beyannamesi Formu internetten tek sayfaya arkalı önlü çıktı alınıp veya Yabancılar Şube Müdürlüğünden temin edilip sadece ön sayfası doldurulacaktır.

a. Bilgisayar veya daktilo ile pasaport bilgilerine göre doldurulur.
b. Her birine birer fotoğraf yapıştırılır.

2. Pasaport

a. Dış temsilciliğimizden alınmış öğrenim meşruhatlı giriş vizesi işlenmiş olmalıdır.
b. Bu vize ile gelen yabancılar en geç bir (1) ay içinde Yabancılar Şubesine başvuruda bulunmak zorundadır.

3. Pasaportun isimli sayfasının fotokopisi

4. Fotoğraf (3 adet)

5. Yurtta kalıyor ise yurt yazısı

6. Yabancı Uyruklu Öğrenci Bilgi Formu (1 adet)

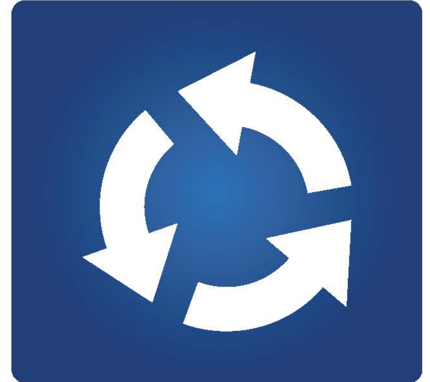
Not: Öğrenim göreceği dil öğrenim merkezinden alınır.

7. Burs Yazısı

8. İkamet Tezkere Bedeli

Not: Evrakların tam olarak teslim edilmesinden sonra, tezkere bedeli Yabancılar Şube Müdürlüğüne teslim edilir.

B. Uzatmada İstenilen Belgeler

1. İkamet Beyannamesi Formu (1 adet)

Not: İkamet Beyannamesi Formu internetten tek sayfaya arkalı önlü çıktı alınıp veya Yabancılar Şube Müdürlüğünden temin edilip sadece ön sayfası doldurulacaktır.

a. Bilgisayar veya daktilo ile pasaport bilgilerine göre doldurulur.
b. Bir fotoğraf yapıştırılır.

2. Pasaport

Not: İkametine bir yıldan fazla ara vermiş olanların pasaportlarına Dış Temsilciliklerimizden alınmış yeni öğrenim meşruhatlı giriş vizesi işlenmiş olmalıdır.

3. Pasaportun isimli sayfasının fotokopisi.

4. Fotoğraf (2 adet)

5. Yurtta kalıyor ise yurt yazısı

6. Yabancı Uyruklu Öğrenci Bilgi Formu (1 adet)

7. Burs Yazısı

8. Önceden almış olduğu ikamet tezkeresi

Not: Bir ikamet tezkeresi üzerinde 4 defa uzatma işlemi yapılır.

1. Türkçe öğrenim merkezlerinde öğrenim görecek yabancılardan ilk müracaatta istenilen belgeleri işaretleyelim

	1.	Burs yazısı		7.	Öğrenci Bilgi Formu
	2.	İkamet Tezkere Bedeli		8.	Dilekçe Yazısı
	3.	İkamet Beyannamesi Formu		9.	Yurt Yazısı
	4.	Banka Cüzdanı		10.	Fotoğraf
	5.	Pasaport Fotokopisi		11.	Pasaport
	6.	Seyahat Bileti		12.	Kimlik

2. Süre uzatma işlemi için istenilen hangi belgelerde ilk müracaatta istenilenlerden farklılık vardır?

	Pasaport		Fotoğraf
	Yurt Yazısı		Öğrenci Bilgi Formu

4. Dinleyelim, tamamlayalım, cevaplayalım.

Uçuş Sendromu

TROMBOZ

Tromboz yani ....

....

....

AKÇİĞER EMBOLİSİ

Akciğer embolisi yani ....

....

....

NEDEN?

Uzmanlara göre uzun mesafe yolculukların neden olabileceği sorunlar; ....

....

....

....

Aşağıdaki maddelerden hangileri uzun mesafeli yolculuklarda alınabilecek tedbirleri arasındadır?

- ☐ yola çıkma saati
- ☐ rahat kıyafet seçimi
- ☐ bol sebze yemek
- ☐ bol sıvı tüketmek
- ☐ çift kişilik koltuk
- ☐ ağrı kesici içmek
- ☐ aspirin içmek
- ☐ hareket etmek

5. Konuşalım.

Yurt Dışında Öğrenim

Eğitim almak için yabancı bir ülkeye gitmeniz gerekiyor. Gitmek istediğiniz ülkenin büyükelçiliği vize vermeden önce sizinle görüşmek istiyor. Şimdi bir görevli ve vize isteyen öğrenci olarak bu görüşmede neler konuşulabileceğini düşünerek bir diyalog oluşturalım.

6. Yazalım.

Gezi Rehberi

Hangi ülkelerde, nereleri/neleri görmek isterdiniz? Niçin?

....

....

....

....

....

....

....

....

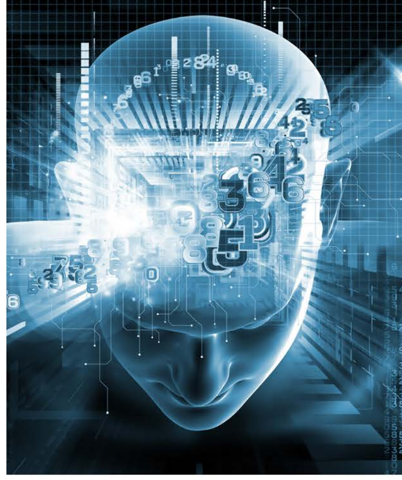
C) YAKIN GELECEK

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

Yapay Zekâ

1. İnsanların durumunu derinden sarsacak olan ve devrimsel bir sıçrayışla sonuçlanacak olan nedir? Niçin?

....

....

2. Makine zekâsı ve zeki makine arasındaki fark nedir?

....

....

3. Hayatımızın hangi alanları yapay zekâlı makineler tarafından idare ediliyor?

....

....

4. Bağımsız düşünebilen ve hareket edebilen robotların olması çok iyi olur.

   Çünkü ....

....

5. Bağımsız düşünebilen ve hareket edebilen robotların olması hiç iyi olmaz.

   Çünkü ....

....

		D	Y
1.	Makine zekâsı gelecekte insan zekâsını geçebilecek.		
2.	Henüz kendi kendine karar verebilen makineler yapılamadı.		
3.	Robotlar insanlardan daha iyi görür ve duyarlar.		
4.	Robotlar ne gördüğünü, ne duyduğunu bilmezler.		
5. 6.	Şekil değiştirmesi gerektiğine kendi karar veren proto tip robotlar vardır.		

2. Okuyalım, işaretleyelim.

Kullanma Kılavuzu

Değerli Müşterimiz,

Ürünümüzü tercih ettiğiniz için teşekkür ederiz. Yüksek kalite ve teknoloji ile üretilmiş olan ürününüzün size en iyi verimi sunmasını istiyoruz. Bunun için, bu kılavuzun tamamını ve verilen diğer belgeleri ürünü kullanmadan önce dikkatle okuyun ve bir başvuru kaynağı olarak saklayın. Ürünü başka birisine verirseniz, kullanma kılavuzunu da birlikte verin. Kullanma kılavuzunda belirtilen tüm bilgi ve uyarıları dikkate alarak talimatlara uyun.

Bu kullanma kılavuzunun başka modeller için de geçerli olabileceğini unutmayın. Modeller arasındaki farklar kılavuzda açık bir şekilde belirtilmiştir.

Çamaşır Makineleri Teknik Özellikleri

Modeller	7101E	7081E	7102ES	7102E
Maksimum kuru çamaşır kapasitesi(kg.)	7	7	10	9
Yükseklik (cm.)	80	84	70	85
Genişlik (cm.)	65	60	50	60
Derinlik (cm.)	50	54	60	54
Net ağırlık (±4 kg)	72	71	72	72
Elektrik girişi (V/Hz.)	220-240 V/50Hz			
Toplam süre	1saat	1,5saat	45 dk	1 saat
Toplam güç(W)	2000-2350			
Sıkma devri (dev/dak maks.)	1000	800	1200	1000
Bekleme modu gücü(W)	1.50	1.40	1.40	1.40
Kapalı mod gücü(W)	0.20	0.20	0.25	0.20
Ana model kodu	8811	8811	8811	8811
Tek Su/Çift Su giriş	Tek	Tek	Çift	Çift

	D	Y
1. Modellerin hepsi aynı miktarda çamaşır kapasitesine sahiptir.		
2. Modellerin yükseklik, genişlik ve derinlikleri farklıdır.		
3. Modellerin net ağırlıkları aynıdır.		
4. Makinelerin toplam akım ve güçleri, modele göre farklılık 5. göstermemektedir.		
6. Çamaşırı sıkma devirleri modellere göre farklılık 7. göstermektedir.		
8. Bekleme ve kapalı mod güçleri her modelde aynıdır.		
9. Modellerin su girişleri farklıdır.		

3. Okuyalım, tamamlayalım.

Yıkanacak Giysilerin Hazırlanması

- Kemer tokası veya metal düğme gibi metal parçalara sahip çamaşırlar makineye hasar verir. Metal parçaları çıkarın ya da çamaşırları çamaşır torbası veya bir yastık kılıfına koyarak yıkayın.
- Ceplerdeki bozuk para, kalem, ataç gibi tüm cisimleri çıkarın ve mümkünse, cepleri ters çevirip fırçalayın. Bu tür cisimler ürüne zarar verebilir veya cihazınızdan istenmeyen seslerin çıkmasına neden olabilir.
- Çocuk çorapları ve naylon çoraplar gibi küçük boyuttaki çamaşırları, çamaşır torbası veya yastık kılıfına koyun.
- Perdeleri sıkıştırmadan yerleştirin. Perde bağlantı yerlerini sökün.
- Fermuarları kapayın, gevşek düğmeleri dikin, sökükleri ve yırtıkları onarın.
- "Makinede yıkanabilir" ya da "Elde yıkanabilir" etiketli ürünleri yalnızca uygun programlarda yıkayın.
- Renklilerle beyazları birlikte yıkamayın. Yeni, koyu renkli pamuklu giysiler çok boya verebilir. Bu çamaşırları ayrı yıkayın.
- Zorlu lekelere yıkama öncesinde uygun şekilde müdahale edilmelidir. Emin değilseniz, kuru temizlemeciye kontrol ettirin.
- Yalnızca makineyle yıkamaya uygun boyalar / renk değiştiriciler ve kireç çözücü maddeler kullanın. Ambalaj üzerindeki talimatlara mutlaka uyun.
- Pantolonları ve narin çamaşırları ters yüz ederek yıkayın.
- Angora yününden üretilmiş çamaşırları yıkamadan önce birkaç saat buzdolabının dondurucu bölümünde bekletin. Bu sayede oluşacak topak miktarı azalacaktır.
- Un, kireç tozu, süt tozu gibi maddelere yoğun olarak maruz kalan çamaşırları, makineye yerleştirmeden önce, iyice silkeleyin. Çamaşırların üzerindeki bu tip tozlar, makinenin iç aksamında birikerek zamanla arızaya neden olabilir.

1. Metal parçaları olan çamaşırların .... koyunuz.
2. .... ses problemlerine yol açabilir.
3. Makineye koymadan önce perdelerin ....
4. Çamaşırların etiketlerini okuyarak ....
5. Oluşabilecek topak miktarını azaltmak için ....
6. Çamaşırların üzerinde biriken yoğun tozlar ....

4. Tamamlayalım.

1. Kahve .... çay hayatımın vazgeçilmezleri arasındadır.
2. Yiyecek, içecek .... maddelerin taze tüketilmesi önerilmektedir.
3. Her gün iki .... üç fincan kahve içiyorum.
4. Sofrada mutlaka bir .... iki çeşit salata olmasını isterim.
5. Kahve, çay .... içeceklere şeker atmayı sevmiyorum.
6. Sebze .... meyve mutlaka tüketmemiz gereken gıdalardır.

ve

veya

gibi

5. Konuşalım.

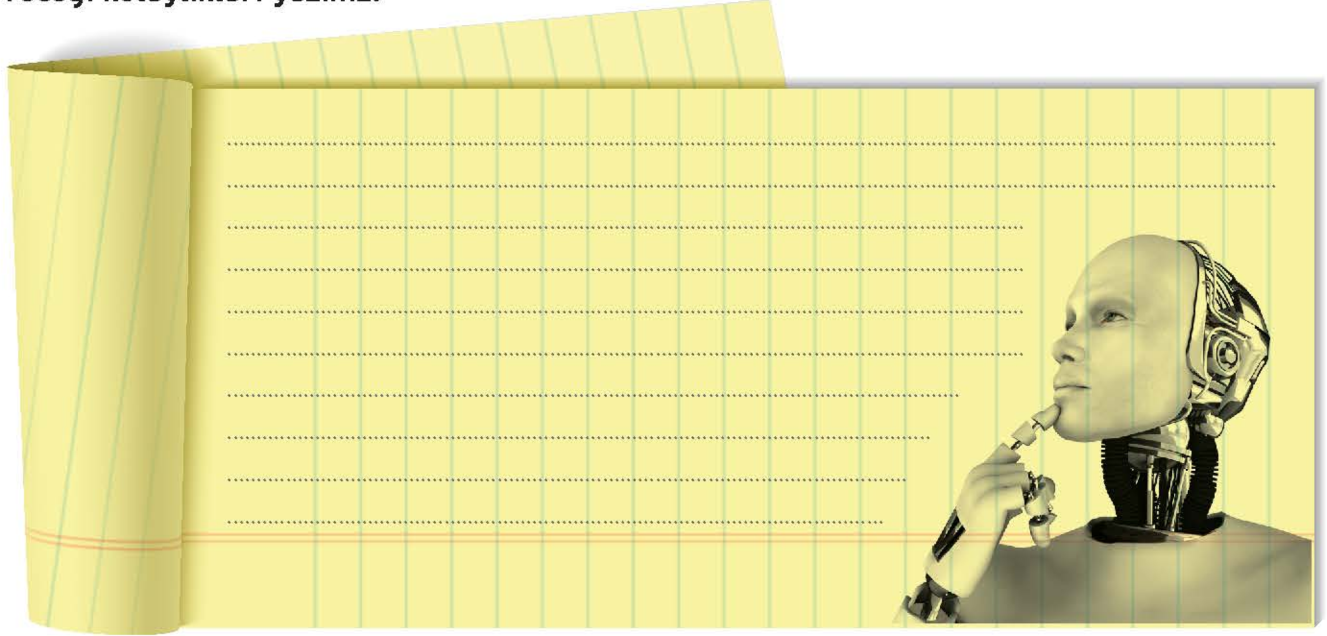
Robotum

Evinizde her işinizi yapan bir robot olmasını ister miydiniz? Nedenini anlatınız.

6. Yazalım.
Hayalimdeki Makine

Geleceğin teknolojik dünyasında olmasını istediğiniz bir makine bulunuz ve hayatınıza getireceği kolaylıkları yazınız.

Serbest Okuma

ANTAKYA

Bahçenizdeki tüm çiçeklerin aynı tür ve renkte olduğunu düşünün. Son derece tekdüze bir görüntü ortaya çıkardı değil mi? Ne kadar çok tür ve renkte çiçeğiniz varsa bahçeniz o kadar güzeldir. Toplum da böyle değil midir? Türkiye, birçok tür ve renkte çiçeklerin oluşturduğu rengârenk bir bahçe misali. Antakya Türkiye'nin bu özelliğini en iyi yansıtan şehirlerden biridir.

Etnik kökenleri, dinleri ve mezhepleri farklı birçok topluluğa ev sahipliği yapan Antakya'ya her anlamda bir barış ortamı hâkimdir. Şehirde Türkler, Kürtler, Araplar, Yahudiler, Ermeniler, Gürcüler, Rumlar gibi pek çok millete mensup insan tarih boyunca bir arada yaşamıştır. Ayrıca Müslümanlar (Sünni, Alevi, Şii, Nusayri), Hıristiyanlar (Ortodoks, Katolik, Protestan, Süryani) ve Yahudiler de Antakya'nın çok kültürlü yapısını gözler önüne sermektedir. Çok uzun zamandır birlikte yaşayan bu topluluklar, birbirlerini hayatın her alanında bir yapbozun parçaları gibi tamamlayan ortaya harika bir bütün çıkaran öğelerdir.

Antakya halkı yüzlerce yıldır kardeşçe yaşama tecrübesine dayanarak, tüm dünya halklarını kalıcı bir dünya barışı için tüm farklılıklarına rağmen karşılıklı saygıyı ve hoşgörüye davet ediyor.

DEĞERLENDİRME

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TIP

Modern tıp, kansız ameliyatlardan organ nakline mucizeler yaratıp hayat kurtarıyor. Tıp alanındaki gelişmelerde yeni araştırma ve buluşların rolü çok büyük, ancak bütün bu "mucizeler" geçmişten gelen bir birikimin eseri. Bu birikim elbette geleneksel tıp ile başladı.

Osmanlı Devleti'nde hekim önce sağlıklı yaşamın nasıl olduğunu anlatır ve halkı eğitirdi. Osmanlı Devleti zamanında bir hekim tayin edildiği yerde önce dağları taşları inceler, rüzgâr nereden esiyor, bitkiler, suların kalitesi, etraftaki madenler nedir, o bölgede yaşayan insanlar hangi saatlerde çalışıyor diye araştırma yapardı. Yani eski hekimler yalnızca hastalıkları tedavi etmeye çalışmaz, hastalıkların önüne geçmeye çalışırdı. Alınan tüm önlemlere rağmen hasta olanlar için şifalı bitkileri kullanarak özenle ilaçlar hazırlar ve hastaları tedavi ederdi. Ninelerimizin, annelerimizin biz hastalandığımızda bugün de hâlâ kullandığı birçok macun, şerbet, çay, çorba bu geleneksel tıp birikiminin eseridir.

Modern tıp, 150 yıldan beri geleneksel tıbbı dışlamıştı. Şimdi modern tıp, geleneksel yöntemlerin faydasını kabul ediyor. Doktorlar günümüzde insanların kişisel beslenme, çalışma, barınma koşullarını kısacası yaşam koşullarını araştırarak onların daha az hasta olmaları için önlemler alıyorlar. Şifalı bitkilerden modern yöntemlerle yapılmış pek çok ilaç kullanıyorlar. Hatta bazı doktorlar şifalı bitkiler alanında özel eğitimler alarak bu konuda uzmanlaşıyorlar. İnsanlar da artık kimyasal maddelerden üretilmiş ilaçları kullanmak istemiyorlar. Doğal beslenmeyi, istedikleri gibi doğal ilaçlarla tedavi edilmeyi tercih ediyorlar.

Kimyasal ilaç kaynaklı hastalıklara yakalanmaktan korkanlar oldukça fazla. Bazen bir hastalıktan kurtulmak için kullanılan ilaç insanları daha kötü bir hastalığa düşürebiliyor. Bu ve benzeri sebeplerle kimyasal ilaçlardan vazgeçilmesini savunanlar var fakat onların da göz ardı ettikleri durum insanların birçok hastalık için kimyasal ilaç kullanmaktan başka çarelerinin olmadığı.

Modern tıp, 150 yıldır reddettiği ata mirası geleneksel tıbbı yanına alarak gücüne güç katıyor. Modern tıp, unutulmuş ya da önemini yitirmiş geleneksel yöntemlerden bakalım daha neler öğrenecek?

1. Okuduğunuz metinde geçen altı çizili "önüne geçmek" ifadesinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etrafındaki insanlara liderlik etmek
B) Tehlikeyi göze alarak bir işe girişmek
C) Kötü bir durumu gerçekleşmeden önlemek
D) Kendinden öncekilerden daha yetenekli olmak

2. Okuduğunuz metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Günümüzde uygulanan ilaç yapım tekniklerine
B) Osmanlı'da tıp alanında yapılan uygulamalara
C) Günümüz insanının iyileşme sürecindeki beklentilerine
D) Coğrafyalara göre iklim ve doğa olaylarının durumuna

3. Okuduğunuz metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

A) Geleneksel ve modern tıbbın ortak tedavi yöntemleri nelerdir?
B) Kimyasal ilaç kullanımı kaynaklı ortaya çıkan hastalıklar nelerdir?
C) Kimyasal ilaç karşıtlarının görmezden geldikleri şey nedir?
D) Modern tıbbın geleneksel yöntemlerden öğreneceği şey nedir?

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerden doğruların karşısına "D" yanlışların karşısına "Y" yazınız.

☐ Modern tıbbı kazırsanız altında geçmişte yapılan geleneksel tedavi yöntemlerinin olduğunu görürsünüz.
☐ Modern tıbbın bir asrı aşkın süredir geleneksel tıbbı dışlamasının sebebine metinde yer verilmiştir.
☐ Türk kültür hayatında geleneksel tedavi yöntemleri çeşitli şekillerde hâlâ canlılığını korumaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Televizyonda yayınlanan röportajları anlayabilirim.

İlgi alanımla alakalı hazırlanmış raporlardaki teknik terim ve ifadeleri anlayabilirim.

Bir raporda bulunan tablo, grafik, şema vb. sayısal ifadeleri anlayabilirim.

Kullanım kılavuzlarındaki temel bölümleri ayırt edebilirim.

Teknik aletlerle ilgili hazırlanmış kullanma kılavuzlarını anlayabilirim.

Resmî dairelere verilen başvuru formlarında istenilen bilgileri anlayabilirim.

Genel ve mesleki konularda kendimi açık bir şekilde ifade edebilirim.

Yaşam tarzıma ilişkin bilgileri düzenli bir şekilde sırayalarak anlatabilirim.

Resmî makamlarda sorulan sorulara cevap verebilirim.

Bir konuyla ilgili açık ve anlaşılır bir dille rapor yazabilirim.

Bir görüşe taraf veya karşı olduğumu nedenleriyle kaleme alabilirim.

Teknolojik aletlerle ilgili görüş ve önerilerimi düzenli bir şekilde yazabilirim.

3

Kelimelerin Büyülü Dünyası

Bölümler

A) Sözlerin Gizemi

B) Sazın ve Sözün Ustaları

C) Hayalden Mecaza

Beceriler

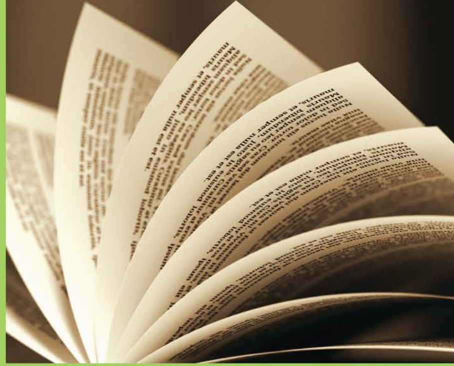
- Cümle ve Kelimelerdeki Anlam Kaymalarını Anlayabilme
- Mecazlı Söyleyişleri Anlama ve Kullanma

Kelimeler

- söz
- laf
- dil
- mecaz

Üniteye Hazırlık

- "Bir atasözü onlarca sayfa yazıya bedeldir." sözü size ne anlatıyor.
- Halk ozanı kavramından ne anlıyorsunuz?
- Şiir okumayı sever misiniz? Niçin?

A) SÖZLERİN GİZEMİ

1. Okuyalım, başlıkları yerleştirelim.

Tarihten Hazır Cevaplar

Haklı Ölüm | Anladığımın İspatı | Tatlı Dil | Hz. Adem'in Mirası | Sır Saklamak | Susturucu Cevap

1. ....

Zamane gençlerinden biri, bir toplantıda Âkif'i küçük düşürmeye çalışıp:

- Siz veterinerdiniz, değil mi? demiş.

Akif, istifini bozmadan şu cevabı vermiş:

- Evet, bir yeriniz mi ağrıyordu?

2. ....

Yavuz Sultan Selim, birçok Osmanlı Padişahı gibi devletin selameti için sefer hazırlıklarını gizli tutarmış. Bir keresinde vezirlerinden biri ısrarla seferin yapılacağı ülkeyi sorunca, Yavuz ona:

- Sen sır saklamasını bilir misin? diye sormuş.

Vezir, padişahtan cevap alacağı ümidiyle:

- Evet hünkârım, bilirim dediğinde, padişah cevabı yapıştırmış:

- Ben de bilirim.

3. ....

Lokman Hekime:

- Hastamıza ne yedirelim? diye sorduklarında, şu cevabı vermiş:

- Acı söz yedirmeyin de, ne yese olur.

4. ....

Tanıdıklardan biri, yazdığı romanın müsveddelerini Neyzen Tevfik'e göstererek fikrini sorar: Neyzen beğenmediğini ifade edince, adam:

- İyi ama der. Siz hiç roman yazmadınız ki! Nereden bileceksiniz iyi olup olmadığını!

Neyzen Tevfik şu cevabı verir:

- Ben yumurtanın tazesini bayatını iyi anlarım. Ama bugüne kadar hiç yumurtlamadım.

5. ....

Sokrat ölüme mahkûm edildiğinde, eşi:

- Seni haksız yere öldürüyorlar, bu nasıl adalet diye ağlamaya başlayınca,

Sokrat:

- Üzme kendini hanım, demiş. Haklı yere öldürülseydim daha mı iyiydi!

6. ....

Fatih Sultan Mehmet, adamları ile gezerken yanına sokulan dilenciye bir altın vermiş. Dilenci parayı alınca:

- Aman Sultanım, demiş. Koskoca bir padişah, kardeşine bu kadarcık parayı mı layık görür?

Fatih Sultan Mehmet, nereden kardeş olduğunu sorunca, dilenci:

- İkimiz de Hazreti Adem'in çocukları değil miyiz? demiş. Elbette kardeşiz.

Sultan Fatih:

- Bu fikrini sakın başkasına söyleme, diyerek gülümsemiş. Diğer kardeşlerimiz de pay isterse sana zırnık bile düşmez.

2. Eşleştirelim.

a) Haklı Ölüm   b) Anladığımın İspatı   c) Tatlı Dil

d) Susturucu cevap   e) Sır Saklamak   f) Hz. Adem'in Mirası

1. Bir işten çok iyi anlamak için o işi çok iyi yapmak gerekmez. ( )
2. İnsanların meslek ve makamlarına bakarak onları küçümsememek gerekir. ( )
3. Güzel söz, insana en güzel hediyedir. ( )
4. Bir sır sizdeyken size aittir, sizden çıkınca sır olmaktan çıkar. ( )
5. Azla yetinmeyen çoğu hiç bulamaz. ( )
6. Hangi şartlarda olursa olsun doğrulardan vazgeçmemeliyiz. ( )

3. Dinleyelim, anahtar kelimeleri bulalım.

Dilin Tadı

Kelime Havuzu

1. görgü kuralları
2. dilin örgüsü
3. yardım
4. sanatkâr
5. buluş
6. lezzet
7. sözlük
8. hukuk
9. haz
10. mucize
11. şaka
12. zekâ
13. pırıltı
14. sözlük
15. şekil
16. anlam
17. sanat

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

4. Özetleyelim.

....
....
....
....

5. İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Dilin insan zekâsıyla ilişkisi		
2. Gramerin dilin en önemli ögesi olduğu		
3. Dilin nasıl oluşturulduğu		
4. Dildeki bazı kelimelerde bir gücün gizli olduğu		
5. Kelimeler arasında güçlü bir ilişki olduğu		
6. Dili en iyi sanatçıların kullandığı		
7. Dil ile iletişim ilişkisi		
8. Her sanat dalının önemli olduğu		
9. Yazar ve şairlerin dil sevgisine katkısı		
10. Dilin tadına nasıl varılacağı		

6. Seçelim, yazalım.
Sözler Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?

1. Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır. / **Atatürk**
2. Türkçe, dil âlimlerinden oluşmuş bir heyet, bir akademi tarafında şuurla yapılmış bir dil gibidir. / **Maks Müller**
3. Türkçe bir dilden ziyade bir musikidir. / **Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu**
4. Türk dili, yan yana çok düzenli bir şekilde dizilmiş lego taşları gibi bir dil. / **Prof. Dr. Klan Delius**
5. Dünyadaki Türkoloji bölümlerinde Türk dilinin sağlam yapısı ve mükemmel gramer yapısı Türkçeye karşı hayranlık uyandırıyor. / **Prof. Dr. Kemal Karpat**
6. Türklerin gövdeleri ve sesleri gibi, konuştukları dil de görkemlidir." / **İbn Eşres**
7. Eğer Türkçe biliyorsanız, Yugoslavya'dan Çin'e kadar gittiğiniz her yerde konaklayacak bir yer, karnınızı doyuracak yiyecek bulmada hiçbir zorlukla karşılaşmazsınız. / **Sulzberger**

....

....

....

....

....

....

7. Okuyalım, yeniden yazalım.
Dil İncelik İster

Her dilin kendine has bazı kuralları vardır. Bu kurallar dile incelik ve zerafet katar. Bu kurallara uyulmaması, anlatımda bazı kusurlar oluşturur. Çoğu zaman muhatabımızın bizi yanlış anlamasına sebep olur. İşte bunun için dili kullanmak hassasiyet gerektirir. Bu hassasiyeti göstermeyenler, dile zarar verirler. Şimdi anlatımda kusur sayılan bu yanlışları inceleyelim.

Gereksiz Sözcük Kullanma

Bir cümlede anlamları aynı olan veya anlamca biri diğerini içeren sözcüklerin birlikte kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar. Aşağıdaki cümlede "alçak sesle" gereksiz sözcüktür. Diğer cümlelerdeki gereksiz sözcüğü bulup yeniden yazalım.

1. Kulağıma eğilerek <u>alçak sesle</u> bir şeyler <u>fısıldadı.</u>

   Kulağıma eğilerek bir şeyler fısıldadı.
2. Bu yol yaya yürümekle bitecek gibi değil.

   ....
3. Onlar da beş yıldır karşılıklı mektuplaşıyorlar.

   ....
4. Geçmişteki hatıralardan bir şikâyetim yok.

   ....
5. Ülkemizin sorunları bitmiyor, tükenmiyor.

   ....

8. Hangisi doğru? İşaretleyelim.
Doğru Konuşalım, Doğru Yazalım

1. ☐ meyve ☐ meyva
2. ☐ süpriz ☐ sürpriz
3. ☐ tıraş ☐ traş
4. ☐ şoför ☐ şöför
5. ☐ kavonoz ☐ kavanoz

9. Eşleştirelim.

1. Ana dilini iyi bilmeyenler başka dilleri gerektiği gibi öğrenemezler. (ç)
2. Milletler ancak dillerini koruyarak varlıklarını sürdürebilirler. ( )
3. Samimi olmayan insanların sözleri inandırıcı değildir. ( )
4. İnsanlar konuşmalarıyla kendilerini ele veriler. ( )
5. Sözlerin etkisini engellemek çok zordur. ( )
6. Güzel konuşmalar, insanları etkileyerek işlerimizi kolaylaştırır. ( )
7. Bir milletin büyüklüğü dilinin büyüklüğü ile ölçülür. ( )
8. İnsanın ufku ve öngörü gücü dile hâkimiyetiyle doğru orantılıdır. ( )

a. Bir dilin ölümü bir ulusun ölümüdür. / **David Crystal**
b. Gönlü ve sözü bir olmayan kişinin yüz dili bile olsa, o gene dilsiz sayılır. / **Mevlâna**
c. Bana mükemmel bir lisan ver, sana büyük bir millet teşkil edeyim. / **Leibniz**
d. Kendi dilini tam olarak bilmeyen, başka dilleri de bilemez. / **Bernard Show**
e. Dilimin sınırları, dünyamın sınırlarıdır. / **Ludwig Wittgenstein**
f. Kuşlar ayaklarıyla, insanlar dilleriyle yakalanırlar. / **Thomas Füller**
g. Dil ile düğümlenen, diş ile çözülmez. / **Kaşgarlı Mahmut**
h. Tatlı dil, her kapıyı açan sihirli bir anahtardır. / **Montaigne**

10. Konuşalım.
Dilin Önemi

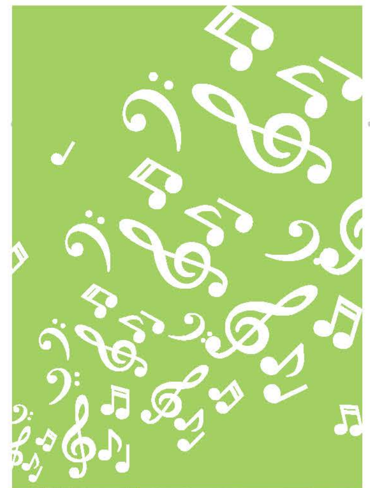
"Bir ülkenin yönetimini ele alsaydım, yapacağım ilk iş, hiç şüphesiz dilini gözden geçirmek olurdu. Çünkü, dil kusurlu ise kelimeler düşünceyi iyi ifade edemez. Düşünce iyi ifade edilemezse, görevler ve hizmetler gereği gibi yapılamaz. Görev ve hizmetin gerektiği şekilde yapılamadığı yerlerde âdet, kural ve kültür bozulur. Âdet, kural ve kültür bozulursa, adalet yanlış yollara sapar. Adalet yoldan çıkarsa, şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilemez. İşte, bunun içindir ki hiçbir şey dil kadar önemli değildir."

Konfüçyüs

Sizce bu sözle anlatılmak istenen nedir?

B) SAZIN VE SÖZÜN USTALARI

1. Dinleyelim, cevaplayalım.
Yaşayan İnsan Değeri

Âşık Şeref Taşlıova

1. Şeref Taşlıova kimdir?

....

2. Âşık Şeref Taşlıova türkü söylemeye ne zaman ve nerede başlamıştır?

....

3. UNESCO 1988 yılında Âşık Şeref Taşlıova'ya hangi görevi vermiştir?

....

4. Âşık Şeref Taşlıova tebliğlerini nerelerde sunmuştur?

....

5. 1990 yılında hangi kitabı, kim tarafından basılmıştır?

....

6. 1971 yılında yurt dışına hangi görevle gitmiştir?

....

7. Âşık Şeref Taşlıova'nın aldığı ödülleri yıl sırasına göre yazınız.

....

2. İşaretleyelim.

1. Âşık Şeref Taşlıova nerede doğmuştur?

A) Bursa

B) Adana

C) Kars

D) Artvin

2. "Gönül Bahçesi" adlı kitap kim tarafından basılmıştır?

A) Sağlık Bakanlığı

B) Kars Belediyesi

C) Unesco

D) Kültür Bakanlığı

3. 1971 yılında ilk olarak yurt dışına hangi görevle gitmiştir?

A) şair

B) sanat elçisi

C) gönül elçisi

D) büyükelçi

4. Taşlıova, 1981 yılında TRT'nin düzenlemiş olduğu yarışmaya hangi dalda katılmıştır?

A) Türkü

B) gazel

C) güzelleme

D) şiir

5. Karacaoğlan Türkmen Şöleni'nde hangi ödülü almıştır?

A) Atatürk

B) Âşık-ı Âzam

C) Yılın sanatçısı

D) Yılın şairi

6. Âşık Şeref Taşlıova ne zaman emekli olmuştur?

A) 2003 yılında

B) 2004 yılında

C) 2000 yılında

D) 2011 yılında

3. Okuyalım, bulalım.

Lambada Titreyen Alev Üşüyor

Abdurrahim Karakoç ile Son Röportaj

Hasta yatağında asil bir şair... Gözlerinde sis perdesi... Gönül gözü ise sonuna kadar açık. Bizi görünce yatağından doğrulmak istiyor, izin vermiyoruz. Büyük şair, düşünce adamı Abdurrahim Karakoç'un mütevazı evinde onu hasta yatağında ziyaret ediyoruz. Bu küçük ev, bu koca yüreği nasıl sığdırmış hayret ediyoruz. Karakoç'un mütevazı salonunda hepimiz koltuklara yerleşiyoruz. Hiç kimse şöyle arkasına yaslanıp oturmuyor rahatça. Çünkü üstat hasta yatağında rahat değil. Solunum cihazına bağlı bedeni, her an bir maraz çıkaracak gibi duruyor. Üstadın hâlini hatırını soruyoruz. Ellerini iki yana açıp hasta yatağından "çok şükür" diyor. Hâline rıza gösteren hak dostlarının enginliği var dilinde. Uzaklara dalıp gidiyor. Biz de onun baktığı yöne bakıyoruz. Karşımızda bir tablo... Uçsuz bucaksız bozkırlara hayvanlarını otlatmak için çıkmış bir çoban tablosu var baktığımız yönde. "Ne güzel değil mi?" diyor üstat, tabloyu göstererek. Evin duvarında üstadın dillere destan olmuş şiirlerinden ikisi tablolaştırılmış bir şekilde yerini almış: Hâkim Bey ve Doktor Bey... Salonun dört bir yanında şaire verilmiş ödüller var. Karakoç'un ödül kabul etmediğini, ödül törenlerine katılmadığını biliyorum. Bu yüzden zihnimdekini sormadan edemiyorum.

U.K.: Efendim ödül kabul etmediğinizi ve ödül törenlerine katılmadığınızı biliyorum. Hâlâ aynı şekilde mi düşünüyorsunuz?

Önce bana bakıyor, sonra gözlerini kısıp ödüllerin dizili olduğu vitrinin üstüne.

A.K.: Kabul etmiyorum; ancak eve gönderiyorlar, ben de hürmetsizlik olmasın diye koyuyorum bir köşeye. Geçenlerde Ayvaz Gökdemir Armağanı isimli edebiyat ödülünü bana uygun görmüşler. Ödülü almaya oğlum gitti. İşte şurada duruyor. Biz ödül derdinde değiliz, hiç de olmadık. Hep hakikatin peşinde olduk.

Çantamdan çekine çekine bir kâğıt çıkarıyorum. Çünkü bu bir hasta ziyareti ve Allah kalbimi biliyor gelirken röportaj yapmak gibi bir niyetim asla yok. Ancak sorduğum sorulara öyle güzel cevap veriyor ki üstad, bu cevaplar yalnız bizde kalmasın, edebiyatseverler de istifade etsin diye hem soruyor hem cevaplarını not etmeye çalışıyorum. Salonda çıt yok. Herkes sessizce çayını yudumluyor ve üstatla aramızda başlayan bu teklifsiz sohbeti can kulağıyla dinliyor.

U.K.: Abdurrahim Karakoç hakkında çok şey yazıldı, çok şey söylendi. Biz sizi sizin dilinizden tanımak isteriz. Kendinizden biraz bahseder misiniz?

A.K.: Ebedî kudretin tek sahibinden alınan emir üzerine 1932 yılında dünyaya gelmişim. Çocukluğum şöyle böyle geçti. Kıt imkânlara, kıtlık yıllarına rağmen hâlâ o günleri özlerim. Birçok kimseye o yılları anlatsam, "Özlenecek neresi var?" diyebilirler, ama ben hep çocukluk yıllarımı sevdim. Şiir yazmaya küçük yaşlarda başladım. Zaten bizim oralarda her genç şiir yazar.

Bu tutku başka bir meşgalenin veya işin olmayışından kaynaklanıyor gibime geliyor. Ben de boşluğumu şiirle doldurmaya çalıştım. Benimle şiire başlayanlar yalnızlıktan, yardımsızlıktan dökülüp gittiler. Ama ben azimle yazmaya devam ettim. İlk yazdığım şiirleri iki kitap olacak hacimde iken beğenmeyip yaktım ve 1958 yılından itibaren yazdıklarımı 'Hasana Mektuplar' ismi altında yayınladım. Ardından diğer kitaplarım geldi. En çok ilgiyi Vur Emri gördü.

Şiirlerimden bazıları bestelendi. Özellikle Mihriban şiiri tanınmamda büyük öneme sahip.

U.K.: Efendim şiir yazmaya devam ediyor musunuz?

A.K.: Şiir yazmıyorum, ancak gazetede yazmaya devam ediyorum. Haftada bir gün yazıyorum. Geçenlerde apartmanların etrafını otlar sarınca insanların sıkıntısını görüp onu da yazdım gazetedeki köşemde. Ertesi sabah bir baktım belediye ekipleri otları yolmuş, her yer tertemiz... Sevindim. Hâlâ yazdıklarımız bir şeyleri değiştiriyor, insanlara faydalı oluyor.

U.K.: Yazdıklarınız yüzünden sıkça başınızın derde girdiğini hâkim karşısına çıktığınızı biliyoruz. Biraz bahseder misiniz?

A.K.: Doğru söyleyenin düşmanı çok olur. Hâkim karşısına yanlış yapanları eleştiren yazılarım yüzünden çok çıktım, tazminat davalarıyla mücadele ettim. Ne söylediysem arkasındayım. Hiç avukat tutmadım. Kendimi hep kendim savundum. Bazen bedel ödedim. Ama taksitle değil ha, nakit...

Hepimiz gülüyoruz bu cevabın ardından.

U.K.: Mihriban şiiri çok güzel bir sevda şiiri. Sanki yaşanmış bir aşkı anlatır gibi. Bir hikâyesi var mı? Bizimle paylaşır mısınız?

A.K.: Mihriban sembol bir isim. Başka yerlerde de söyledim. Ama bu şiirin bir muhatabı yok mu? Elbette var. Her şiirin bir muhatabı vardır. Adı Mihriban olmasa da başımızdan geçmiş bir macera var. Mihriban'ın muhatabı yaşıyor mu, yaşamıyor mu bilmiyorum. Kimseye tafsilatlı bir şekilde anlatmadım bu serüveni. Ama vuslat olmadı, o kendi yoluna gitti, ben kendi yoluma. Önce ben evlendim, sonra o. Ben Mihriban şiirini yazınca bana "Unutmak kolay mı?" diye bir mektup yazmış. Ben de ona ithafen, "Unutursun" isimli şiiri yazdım. Nasip... Kısaca böyle...

U.K.: Efendim müsaade buyurursanız aklıma takılan bir soruyu daha sormak istiyorum. Memleketiniz Kahramanmaraş'ın yetiştirdiği öyle çok şair, yazar, edip var ki insan şaşırıyor. Necip Fazıl, Nuri Pakdil, Ali Akbaş, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt ve zatıaliniz gibi onlarca kalem erbabı... Sizce bunun nedeni ne? Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

A.K.: Bu soru bana çok defa soruldu. Haklısınız, doğrudur. Maraş şair ve yazar için münbit bir topraktır. İş yok, güç yok oturduk şiir yazdık... (Üstat nükte yapıyor, hepimiz gülüyoruz.) Her bitki her toprakta yetişmez. Maraş kalem ve kelam açısından bereketli topraklardır.

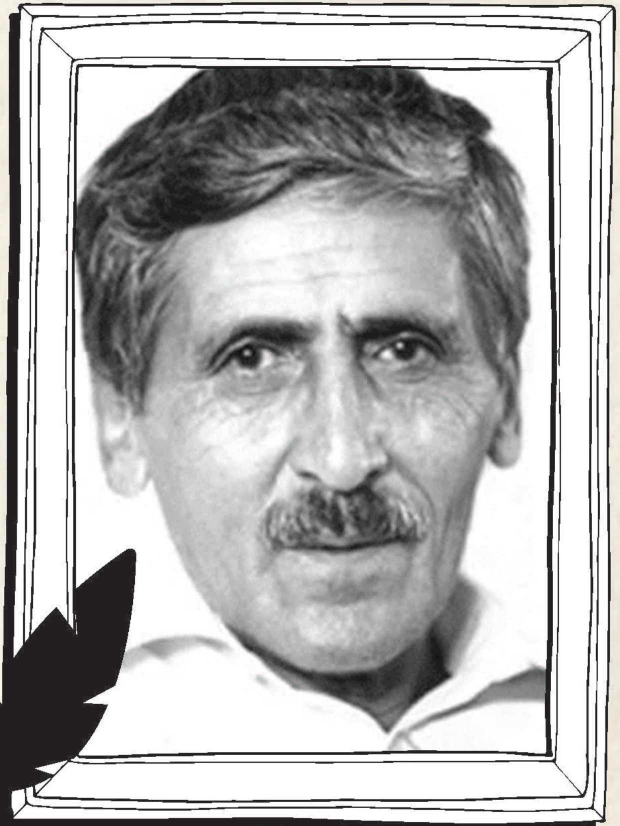
U.K.: Son olarak bir soru sormak istiyorum. Bize bir tavsiyeniz var mı?

A.K.: Okuyun hem de çok okuyun. Hasta yatağımda bile gözüm kitaplara düşüyor. Hepsini okumak istiyorum. Kaliteli yayınları takip edin. Eğer tenkit süzgecinden geçirebilecekseniz zıt görüşlü yayınları da okuyun ve üzerinde düşünün. Allah sizlere güzel hizmetler yapmayı nasip etsin. Beni hasta yatağımda memnun ettiniz.

Sözün bittiği yer... Veda vakti... Gözlerimiz doluyor. Müsaade istiyoruz. Karakoç ile birkaç fotoğraf çekiyoruz. Bizi, ne kadar engel olsak da, ayakta uğurluyor. "Geldiğinizde kalkamadım, sizi ayakta yolcu edeyim." diyor. Çıkarken kütüphanesine gözüm ilişiyor, müsaade isteyip kitaplarına bakıyorum. Yüzlerce kitap, üzerine notlar alınmış, üzerinde düşünülmüş sayfalar... Tam karşımda üstadın gençlik fotoğrafı... Asil bir fikir adamının bakışları var fotoğrafta. Fazla rahatsızlık vermeden çıkıyoruz. Hepimizin yüzünde bir gönül adamıyla muhabbet etmenin bıraktığı tatlı bir tebessüm, dilinde ise şifa duaları var.

Sohbetimizden ve bu güzel ziyaretin üzerinden bir ay geçmeden büyük şair ebedî âleme intikal ediyor. Sevenlerine, gönül dostlarına haber veriyor ve gönlümüzden şiirlerini geçirerek onu rahmetle anıyoruz.

Kümbet Altında Dergisi- Osman Baş, Uğur Kılıç

Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını metinden hareketle tahmin edelim.

1. mütevazı: ....
2. hürmet: ....
3. meşgale: ....
4. tazminat: ....
5. muhatap: ....
6. tafsilat: ....
7. vuslat: ....
8. münbit : ....
9. tenkit: ....
10. tebessüm: ....
11. şifa: ....
12. ithaf etmek: ....

4. Yeniden yazalım.

1. Gözlerinde sis perdesi...

....

2. Gönül gözü ise sonuna kadar açık.

....

3. Bu küçük ev bu koca yüreği nasıl sığdırmış, hayret ediyoruz.

....

4. Hâline rıza gösteren hak dostlarının enginliği var dilinde.

....

5. Salonda çıt yok.

....

6. Teklifsiz sohbeti can kulağıyla dinliyor.

....

7. Ebedî kudretin tek sahibinden alınan emir üzerine

....

8. Herkes sessizce çayını yudumluyor ve üstatla aramızda başlayan bu teksiz sohbeti can kulağıyla dinliyor.

....

9. Bazen bedel ödedim. Ama taksitle değil ha, nakit...

....

5. Yazalım.

Kim Olmak İstersin?

Ünlü bir şair ya da yazarla röportaj yapma imkânınız olsaydı, kimle yapardınız ve ona hangi soruları sorardınız?

Sezai Karakoç

Alice Munro

Lydia Davis

....

....

....

....

6. Konuşalım.
Hayata Yön Veren Sözler

Hayatınıza yön veren sözler var mı? En çok hangi sözleri beğeniyorsunuz, niçin? Aşağıdaki sözlerden en çok beğendiğiniz söz hangisi, niçin?

a) Elmas nasıl yontulmadan kusursuz olamazsa, insan da acı çekmeden olgunlaşamaz. / **Konfüçyüs**

b) Karnı açlardan çok, kalbi açlara acırım. / **Cenap Şahabettin**

c) Hiç kimse, başarı merdivenini elleri cebinde tırmanmamıştır. / **Goethe**

ç) Gideceği limanı bilmeyene hiçbir rüzgârdan yardım gelmez. / **Montaigne**

d) Gerçek arkadaş sağlık gibidir, değeri o yok olunca anlaşılır. / **Cervantes**

e) Yüz kişinin içinde âşık, gökyüzünde yıldızlar arasında parıldayan ay gibi belli olur. / **Mevlâna**

f) Aşk, aleyhine binlerce şey söylenir ama insanoğlu yine de onsuz yapamaz. / **Peyami Safa**

7. Okuyalım, yeniden yazalım.
Sözcükleri Birbiriyle Karşılaştırma

Anlamları veya yazılışları çok benzer olan sözcüklerin karıştırılarak birinin diğerinin yerine kullanılması cümlenin anlam bütünlüğünü bozar.

Doğrularını Yazalım

1. Türkiye'nin kendine özgün gelenekleri vardır.
   Türkiye'nin kendine özgü gelenekleri vardır.
2. Bu binalar gerçekten çok yaklaşık yapılmış.
   ....
3. Size birazdan düğün resimlerini göstereceğim.
   ....
4. Bir öğrenci sınıfta kalmışsa onun sınıfı geçmesini güçlendiren nedenleri araştırmak gerekir.
   ....
5. Bizden son öğretim durumunu gösteren bir belge istedi.
   ....

8. Hangisi doğru? İşaretleyelim.
Doğru Konuşalım, Doğru Yazalım

1.	☐ klavuz	☐ kılavuz
2.	☐ röportaj	☐ ropörtaj
3.	☐ materyal	☐ mataryal
4.	☐ çenber	☐ çember
5.	☐ makina	☐ makine

C) HAYALDEN MECAZA

1. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

Aşk Mektupları

1. Siz olsanız bu durumda ne yapardınız? / Rasim ne yapmış olabilir?

....

....

....

....

....

....

2. Sevdiğiniz kişi mektuplarınızı uzun süre cevapsız bıraksa ne yapardınız/ Bedia ne yapmış olabilir?

....

....

....

....

....

3. Siz olsaydınız böyle bir mektuptan sonra ne yapardınız? /Rasim bu mektuptan sonra ne yapmış olabilir?

....

....

....

....

4. Babanız veya anneniz size böyle bir oyun oynasa tepkiniz ne olurdu? Rasim bu durumu öğrenince ne yapmış olabilir?

....

....

....

5. Hikâyeye yeni bir son yazsaydınız, nasıl tamamlardınız?

....

....

....

....

	D	Y
1. Rasim, ilk mektubu okulda almıştır.		
2. Bedia yaşları küçük olduğu için evlenmelerinin mümkün olmadığını düşünmektedir.		
3. Bedia, Rasim'in ailesiyle tanışmak istemektedir.		
4. Bedia, Rasim'den kendisine mektup yazmasını talep etmiştir.		
5. Rasim, Bedia'ya mektup yazmakta zorlanmaktadır.		
6. Rasim, Bedia'ya mektup yazarken birçok kitap okuyarak bilgi edinmektedir.		
7. Bedia, Rasim'in yazısını beğenmemektedir.		
8. Rasim'in babası oğlunun durumundan endişe etmektedir.		
9. Bedia, Rasim'in giyimine dikkat etmemesini kınamaktadır.		
10. Rasim'in davranışlarında Bedia'yı tanıdıktan sonra çok büyük değişiklikler olmuştur.		

2. Okuyalım, cevaplayalım.

Tatlı Dil

Güler yüze dair konuşmanın arkasından tatlı dilin gelmesini tabii karşılamalı. Mağaza vitrinlerindeki mankenleri bilirsiniz. Hepsi güler yüzlüdür. İçlerinde pek de güzelleri vardır. Ama dilleri olmadığı için soğukturlar. Onlar her ne kadar insan benzeri iseler de gerçek insanları güzel yapan, sıcak yapan dildir. Ama her dil değil. Dilin de tatlısı olmalı. Çünkü dil, ağzın içinde her dönüşünde can yakar, kalp kırar, gönül devirir.

"Dil yarası yaraların en derinidir." derler. Doğru sözdür. Bıçağın açtığı yara zamanla kapanır; dil yarası, ruhun en gizli taraflarına doğru boyuna işler, bir türlü kapanmak nedir bilmez.Üstelik acı dilin zararı yalnız karşıdakine değildir; kendi sahibini de dünya güzeli olsa çirkinleştirir. Nice güzel insanlar vardır ki, dilleri yüzünden sevilmezler. "Şeytan görsün yüzünü!" deyip bucak bucak kaçtığımız insanlar, hep o insanlardır.Ama tatlı dil öyle mi ya? ''Yılanı deliğinden çıkarır.'' derler. Yılan pek insan dilinden anlamaz, ama tatlı dilin nelere kadir olduğum anlamak için herhalde böyle demişler. Ne kadar öfkeli olursanız olun, tatlı dil sizi yatıştırır. En yapmayacağınız işleri size tatlı dille, güler yüzle yaptırıverirler.

Gerçek tatlı dil, iyi insanda olur. Yüreği merhametle, sevgi ile dolu insanın dili de kendiliğinden tatlılaşır. Bu geçici dünyada gönül yıkmanın, kalp kırmanın bolluğunu sezecek kadar olgun bir hayat anlayışına varmalı ki insan, en küçüğünden en büyüğüne kadar tatlı dille, güler yüzle seslenebilsin.

Şevket RADO (Düzenlenmiştir.)

1. İnsanı diğer canlılardan ayıran özellikler nelerdir? Niçin?

   ....

2. Yazar mağaza vitrinlerindeki mankenleri niçin soğuk bulmaktadır?

   ....

3. Dil yarası yaraların en derinidir, sözünden ne anlıyorsunuz?.

   ....

4. Tatlı dilli olmayan insanlar, kendilerine nasıl zarar verir?

   ....

5. Can yakmak, kalp kırmak, gönül devirmek, şeytan görsün yüzünü sözleriyle anlatılmak istenen nedir?

   ....

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Sevi Şiiri

Ben senin en çok sesini sevdim
Buğulu çoğu zaman, taze bir ekmek gibi
Önce aşka çağıran,sonra dinlendiren
Bana her zaman dost, her zaman sevgili

Ben senin en çok ellerini sevdim
Bir pınar serinliğinde, küçücük ve ak pak
Nice güzellikler gördüm yeryüzünde
En güzeli bir sabah ellerinle uyanmak

Ben senin en çok gözlerini sevdim
Kâh çocukça mavi, kâh inadına yeşil
Aydınlıklar, esenlikler, mutluluklar
Hiç biri gözlerin kadar anlamlı değil

Ben senin en çok gülüşünü sevdim
Sevindiren, içimde umut çiçekleri açtıran
Unutturur bana birden acıları, güçlükleri
Dünyam aydınlanır sen güldüğün zaman

Ben senin en çok davranışlarını sevdim
Güçsüze merhametini, zalime direnişini
Haksızlıklar, zorbalıklar karşısında
Vahşi ve mağrur bir dişi kaplan kesilişini

Ben senin en çok sevgi dolu yüreğini sevdim
Tüm çocuklara kanat geren anneliğini
Nice sevgilerin bir pula satıldığı bir dünyada
Sensin, her şeyin üstünde tutan sevdiğini

Ben senin en çok bana yansımanı sevdim
Bende yeniden var olmanı, benimle bütünleşmeni
Mertliğini, yalansızlığını, dupduruluğunu sevdim
Ben seni sevdim, ben seni sevdim, ben seni...

Ümit Yaşar OĞUZCAN

1. Okuduğunuz şiiri, şair hangi duygularla yazmış olabilir?

....

2. Şair sevdiğinin hangi özellik ve yönlerini hangi sebeplerle sevdiğini ifade ediyor?

....

3. Sevdiğiniz insana bir şiir yazsaydınız, hangi özelliklerinden bahsederdiniz?

....

4. Yazalım.
Kış Günü

Bir kış günüydü. Dışarıda lapa lapa kar yağıyordu. Pencerenin kenarında oturuyor, bir yandan çay içiyor bir yandan da dışarıda kartopu oynayan çocukları izliyordum. Birden uzaklarda gözüme bir şey takıldı.

....

....

....

....

....

....

....

....

5. Konuşalım.
Gönül Alma Sanatı

Eşinizle ya da bir arkadaşınızla tartışsaydınız, gönlünü almak için neler yapar, ne söylerdiniz?

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

6. Okuyalım, yeniden yazalım.
Sözcükleri Yanlış Anlamda Kullanma

Sözcükler anlamlarına uygun yerde kullanılmadığında ya da yanlış anlama gelecek şekilde kullanıldığında anlatım bozukluğu doğar.

Doğrularını Yazalım

1. Bu onların bolluğa düştükleri zaman bile savurganlık etmelerine yol açar.

   Bu onların bolluğa kavuştukları zaman bile savurganlık etmelerine yol açar.

2. Bence sizin bu sınavı kaybetme şansınız hiç yok.

   ....

3. *Ektiğin fidanlar meyveye döndü.

   ....

4. Bugün dünyanın yüz kırk ülkesinde cüzzamlılar günü kutlanıyor.

   ....

5. Bu yıl babamın yüzünden sınıfı geçtim.

   ....

Serbest Okuma

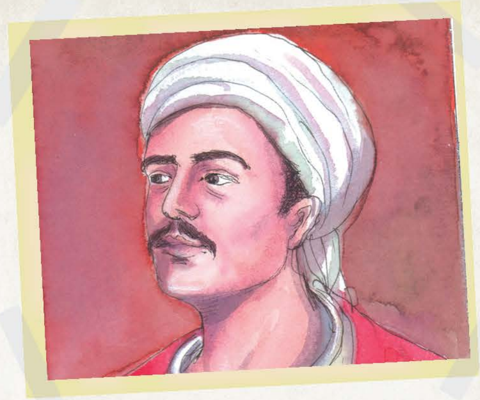
Aşk
Dağa düşer kül eyler
Gönüllere yol eyler
Sultanları kul eyler
Hikmetli nesnedir aşk

Sevelim sevilelim
Gelin tanış olalım,
İşi kolay kılalım
Sevelim sevilelim,
Dünya kimseye kalmaz

Kendini Bilmek
İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir,
Sen kendini bilmezsin,
Ya nice okumaktır.

Aşksız gönül
İşitin ey yarenler
Aşk bir güneşe benzer
Aşk olmayan gönül
Sanki bir taşa benzer

Yunus Emre

Gönül İnsanı Yunus Emre

Yunus Emre 13. yüzyılda yaşadığı bilinen büyük bir şair ve düşünce insanıdır. Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî, Hacı Bektaş-ı Velî, Ahî Evrân-ı Velî gibi gönül insanlarından etkilenmiştir. Yunus Emre, insan olan herkese karşı; din, dil, ırk, makam ayrımı yapmadan büyük bir sevgi beslemiştir. Ondaki insan sevgisi, yaratıcıya duyduğu sevgiden kaynaklanır. Yaratılmış her şeyin güzel olduğuna inanır. Yunus; duymuş, düşünmüş, inanmış ve bütün bu duyuş, düşünüş ve inanışlarını büyük bir sadelikle şiirleştirmeye muvaffak olmuştur.

DEĞERLENDİRME

KELİMELERİN GİZLİ DİLİ

Bu dünyada sonsuza kadar kalmak mümkün müdür? Tabii ki hayır! Bunun bilincinde olan Türkler, isimlerini yüzyıllar boyu hafızalarda tutmak yani bir bakıma ölümsüz olmak için ölümsüz eserler vermek gerektiğini keşfetmişlerdir.

Özellikle Osmanlı padişahları ve diğer devlet büyükleri, ölseler bile eserleri sayesinde isimlerinin yüzlerce yıl hafızalarda kalmasına büyük önem vermişlerdir. Camiler, medreseler, şifahaneler, hanlar, hamamlar... Hepsi bu güzel amaca ulaşmak için yaptırılmıştır. Hemen her eser üzerinde onun kim tarafından ne zaman yaptırıldığı hakkında bilgi veren kitabeler bulunur. Bu kitabelerde eserin ne zaman yaptırıldığı çoğu zaman açıkça yazılmaz, bir şiir içerisine gizlenirdi.

Türkler yüzyıllarca Arap alfabesi kökenli Türk alfabesi kullandılar ve bu alfabedeki her harfin sayısal bir değeri vardı. Yani her harf bir sayıyı temsil ediyordu. Arap alfabesindeki harflerin kolaylıkla hatırda kalması için düzenlenen bir harf dizisi ile bu harf dizisinin her birine karşılık gelen bir rakam değeri sistemine "ebced hesabı" denir. Örneğin bu alfabedeki "a" harfinin karşılığı 1, "b" harfininki ise 2 idi. Bu hesaba göre yazılan şiirlerdeki harflerin sayısal değerlerini toplarsanız o eserin yapıldığı tarihe ulaşırsınız.

Bu yöntem kitabeler dışında pek çok yerde kullanılmıştır. İnsanlar kimsenin anlamasını istemedikleri özel yazışmalarında ve ticarî ilişkilerinde bu yöntemi kullanmışlardır. Örneğin birisine 200 altın borç verdiniz. Kâğıda yalnızca bir "k" harfi yazıp ona gönderdiğinizde, ona borç verdiğiniz 200 altını geri istediğiniz mesajını hemen hemen hiç kimse anlamadan ona iletmiş olurdunuz. Aynı zamanda doğum tarihlerinin unutulmaması için çocuğun doğum tarihinin bir kelime veya bir iki isimle belirlenmesinde yine bu sistem kullanılmıştır. Eskiden kitapların önsöz, giriş, sayfaları ile numara almayan sayfalar hep ebced hesabına göre numaralandırılmıştır. Kitapların ay ve sene kayıtları, yazı bölümleri ve madde başlıkları hep ebced hesabına göre düzenlenmiştir. Devlet arşivlerinde yer alan birçok resmî belge, tutanak, sayım ve döküm hesapları da bu hesaba göre tanzim edilmiştir. Bu hesap insanların ölüm tarihlerini vermek için mezar taşlarında hatta astroloji ve define aramada da kullanılmıştır. Harflere sayısal değer verme yöntemine İbrani ve Yunan dillerinde rastlansa da bunların ebced hesabı gibi kullanılmadığı görülmüştür.

Çok küçük bir ayrıntı gibi görünebilir, ama ebced hesabı Türk kültüründe hâlâ aydınlatılmamış, gizli yanları olan, son derece önemli ve ilgi çekici bir gelenektir.

1. Okuduğunuz metne göre aşağıdakilerden hangisinde ebced hesabı kullanılmamıştır?

A) Diğer alfabelerde
B) Günlük ihtiyaçlarda
C) Çocuğa isim vermede
D) Resmî devlet kayıtlarında

2. Üçüncü paragrafta altı çizili olan "ulaşmak" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Varmak
B) Erişmek
C) Katılmak
D) Yetişmek

3. Okuduğunuz metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır?

A) Türklerin unutulmayacak eserler vermelerinin nedeni nedir?
B) Hangi önemli eserler üzerinde kitabeler bulunmaktadır?
C) Eserlerin hangi tarihte yapıldığının gizli bir yönü olmasının sebebi nedir?
D) Türkler hangi yıllar arasında Arap alfabesini kullanmışlardır?

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerden doğruların karşısına "D" yanlışların karşısına "Y" yazınız.

☐ Ebced hesabının bazı yönleri hâlâ açıklığa kavuşturulmamıştır.
☐ Türk kültüründe dikkat çekici bir yöntem olan ebced hesabında her sayı bir harfi göstermektedir.
☐ Türklerde bir kişinin gerçek manada ölümü o kişinin adının unutulmasıyla gerçekleşmiş olur.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Mecazlı ifadelerin yer aldığı günlük konuşmaları anlayabilirim.

Belirli bir konudaki konuşmayı tüm ayrıntılarıyla anlayabilirim.

Bir konuşmadaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

Bir metinde başlık ve alt başlıklardan hareketle metnin konusunu tahmin edebilirim.

Bir metindeki örtülü anlamları ve göndermeleri anlayabilirim.

Farklı türlerdeki edebî metinlerin ana konusunu anlayabilirim.

Sosyal konulardaki fikirlerimi fıkra, anektod, deyim vb. ögelerle anlatabilirim.

Konuşmam sırasında konuya ve duruma uygun mecazlı ifadeleri kullanabilirim.

Karmaşık konulardaki düşüncelerimi açık ve ayrıntılı bir şekilde ifade edebilirim.

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşünceyi vurgulayabilirim.

Kaleme aldığım bir yazıyı seçtiğim konuya ve türe göre şekillendirebilirim.

Yarım bırakılan bir hikâyeyi anlam bütünlüğünü bozmadan tamamlayabilirim.

İnci Kefali - Van Gölü

4

Canlılar Âlemi

Bölümler
A) Hayvanlar
B) Bitkiler
C) Modern Hayat ve Canlılar Âlemi

Beceriler
- Hayvanlarla İlgili Deyim, Kalıp İfade ve Özlü Sözleri Kullanabilme
- Bitkilerle İlgili Deyim, Kalıp İfade ve Özlü Sözleri Kullanabilme

Kelimeler
- doğa
- varlık
- böcek
- memeli
- canlı

Üniteye Hazırlık

- Evinizde ya da bahçenizde bir hayvan besliyor musunuz?
- Bitki örtüsünün dünyamız için önemi sizce nedir?
- Hayvanların yakalanarak hayvanat bahçesinde tutulması hakkında ne düşünüyorsunuz?

A) HAYVANLAR

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Hayvanlar Âlemi

İnsan dışındaki canlılar, hayvanlar ve bitkiler âlemi olmak üzere iki grupta incelenirler. Hayvanlar; gelişmiş bir sinir sistemine ve hareket yeteneğine sahip olan, kendi besinlerini üretemeyen, bu sebeple de diğer canlılarla beslenen çok hücrelilerdir. Genellikle yer değiştirerek hareket eden, organik maddelerle beslenen, içgüdüleriyle hareket eden canlılardır. Vücut ısıları çevreye ve faaliyetlerine bağlı olarak değişenlerine "soğukkanlı" veya "değişken ısılı"; vücut ısıları sabit olanlara ise, "sıcakkanlı" hayvanlar denir.

Deniz hidrası, sünger ve mercan gibi bazı hayvanlar tomurcuklanarak balık, kurbağa, semender, kertenkele, yılan, timsah, kaplumbağa ve kuşlar gibi bazı hayvanlar yumurtlayarak çoğalırlar. Memeli hayvanlar ise yavrularını doğururlar.

Hayvanlar hemen hemen dünyanın her yerine yayılmışlardır. Kutuplardaki buzullardan ekvator bölgelerine, basıncın insanın dayanamayacağı kadar yüksek olduğu okyanus diplerinden atmosfer yoğunluğunun çok az olduğu yüksek dağların zirvelerine kadar her yerde yaşarlar. Hayvanların organ ve vücut yapıları yaşa-

dıkları ortama uygun olacak şekildedir. Suda yaşayanların vücutları mekik gibidir. Vücutlarında kıl ve tüy bulunmaz. Çoğu solungaç solunumu yapar. Kara hayvanlarının vücutları ise kıl, tüy ya da pullarla kaplı olup akciğer solunumu yapar.

Her hayvanda, kendisini düşmanlarından koruyacak ya da avını yakalayacak özellikler bulunur. Bunlar; bazen boynuz, pençe, gaga, diş gibi savunma organları, bazen zehir ya da tükürük gibi sıvılar, bazen de koku gibi salgılardır. Düşmanlarından gizlenmek için renk değiştirenlerine de rastlanır.

Hayvanlar, ses çıkarma, koku ya da ışık yayma, renk değiştirme vb. yöntemlerle haberleşirler. Haberleşmenin amacı; korunma, rakibini tehdit etme, birbirini tanıma, besinin yerini bildirme, tehlikeyi haber verme vb. durumlardır.

Günümüzde, yaşayan hayvan türünün iki milyona yakın olduğu bilinmektedir. Bu hayvan türlerinin üçte ikisini böcekler oluşturmaktadır. Böcekler sadece tür sayısı olarak değil, birey sayısı olarak da büyük miktarlara ulaşırlar. Örneğin; bir arı kovanında altmış bin, bir beyaz karınca yuvasında bir milyon bireye rastlamak mümkündür. Birçok araştırmacıya göre toplam kütleleri, karada yaşayan diğer hayvanların kütleleri kadardır. Bilinen hayvan türlerinin %10'u denizlerde yaşar. Dünyamızın üçte ikisinin denizlerle ve okyanuslarla kaplı olduğu göz önüne

Ev Hayvanları

Deniz Hayvanları

Böcekler

1. Metinde hayvanlarla ilgili aşağıdakilerden hangilerine değinilmiştir?

- O yaşam alanları
- O üreme şekilleri
- O göç yolları
- O avlanma biçimleri
- O organ ve vücut yapıları
- O beslenme biçimleri
- O haberleşme amaçları
- O sindirim sistemleri

2. Hayvanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Kendi besinlerini üretemezler.
B) Vücut ısıları sabittir.
C) Yüksek basınçta yaşayamazlar.
D) Akciğer solunumu yaparlar.

3. Hayvanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kara hayvanları akciğer solunumu yapar.
B) Onda biri denizlerde yaşar.
C) Sinir sistemleri gelişmiştir.
D) Dünyadaki hayvanların üçte biri böcektir.

4. Örnek verelim.

Boynuzları olan hayvanlar; ....
....
....
....
....

Gagası olan hayvanlar; ....
....
....
....
....

5. Örnek verelim.

Pençesi olan hayvanlar; ....
....
....

Solungaçları olan hayvanlar; ....
....
....
....

2. Dinleyelim, cevaplayalım.
Hayvan Davranışlarının İnsandaki Görünümleri

1. Metne göre, aşağıdaki özellikler hangi hayvan(lar)a aittir?

nankörlük	
inatçılık	
sadakat	
sinsilik	
liderlik	
masumluk	
kurnazlık	
çalışkanlık	

2. Metinde dinlediğiniz deyimleri yazınız.

Olumlu Deyimler	Olumsuz Deyimler

3. Kelimelerden yararlanarak metni kısaca özetleyiniz.
Bu Hayvanlar Çok İlginç

içgüdü · dürtü · sevgi · çevre şartları · doğa · doğru

güç gösterisi · tecrübe · benzerlik · hayvan davranışları · insan davranışları

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

4. Konuşalım.
Aslan Payı

Aşağıdaki deyimlerin anlamını dinleme metnine göre açıklayınız. Siz de kendi dilinizin deyimlerinden örnekler veriniz.

- dört ayak üstüne düşmek
- aslan payını almak
- maymun iştahlı olmak
- koyun gibi davranmak

5. Dinleyelim, işaretleyelim.
Benzerlikler

Metinde hangilerine <u>değinilmiştir</u>?

 Hayvanların ve insanların benzer davranışları vardır.

 Hedef yakın olduğunda ona ulaşabilme isteği artar.

 Başarısızlık olağan bir durumdur.

 Çocuklara eğitimde ulaşılabilir hedefler koymak gerekir.

 Gerçekçi olmayan hedefler başarma duygusunu azaltır.

 Hedefe ulaşmak için heyecan duygusu harekete geçirilmelidir.

 İyi bir eğitim için maddî imkânların iyi olması gerekir.

Metnin iletisi aşağıdakilerden hangisidir?

1. Başarılı olmak için hedefin ulaşılabilir olması gerekir.
2. Başarılı olmak için mutlaka bir hedefin olması gerekir.
3. Başarılı olmak için enerjiyi tutumlu kullanmak gerekir.
4. Başarılı olmak için beyne olumlu mesaj göndermek gerekir.

6. Okuyalım.
İnci Kefali

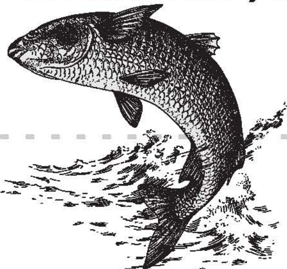
İnci kefali, dünyada sadece Van Gölü Havzası'nda yaşayan, gölün tuzlu ve sodalı sularına uyum sağlamış bir balık türüdür. En fazla yedi yıl yaşar ve üç yaşından itibaren üreme yeteneği kazanır. Tüm yaşamını gölde geçirir.

....

Gölün tuzlu ve sodalı suyu üremelerine imkân vermediğinden ilkbahar aylarında, üç yaş ve üzerindeki yaklaşık 2.5 milyar balık büyük sürüler oluşturarak akarsulara göç eder. Göçe hazırlanabilmek için akarsuların göl suyuna karıştığı noktalarda (mansap), belli bir süre, vücutlarında tatlı suya geçişi kolaylaştıracak iyon dengelemesi oluncaya kadar beklerler. Vücutları tatlı suya uyum sağladıktan sonra da su sıcaklığı 12-13 °C civarına ulaşınca akarsulara girmeye başlarlar. Akarsuya giren balık, göç boyunca yem almaz ve hızla yumurtalarını bırakacağı yere doğru gitmeye çalışır. Bu göç esnasında önüne çıkan yapay veya doğal engelleri aşmak için inanılmaz bir çaba sarf eder.

....

İnci kefalleri, yolculuk sırasında dağlardan göle doğru çağlayarak akan ırmaklardan yukarılara tırmanmak, hatta kendileri için çok yüksek sayılabilecek çağlayanlardan su akışına aksi yönde uçarcasına geçmek zorunda kalırlar. Bundan dolayı ömürlerinin nerdeyse yarısı olan üç yıl boyunca gölde beslenerek büyür, gelişir, serpilir ve güçlenirler. Ancak bundan sonra yola çıkarlar.

....

Balıklar uygun bir tatlı su kaynağına doğru gitmeye çalışır çünkü tabiatı gereği, suyun kaynağına yaklaştıkça yumurtalarının daha güvende olacağını hisseder. Güçlü olanlar, önü bir engelle kesilinceye kadar kaynağa doğru yüzerken zayıflar, dere içlerinde hafif çakıllı, kumlu alanları tercih ederler.

....

Döllenmiş yumurtadan yavrunun çıkması, su sıcaklığına bağlı olarak 3 veya 7 gün sürer. Yumurtalar, su sıcaklığı 13 °C'nin üzerine çıkana kadar hareketsiz bekler. Isınan su, kuluçka görevi görür. Yumurtadan çıkan yavrular, akarsuların akıntısı az kıyı kısımlarında bir iki hafta kaldıktan sonra Van Gölü'ne doğru yola çıkarlar. Bu yolculuk 75 gün sürer. Hem ergin balıklar hem yavrular göle dönerken fizyolojik uyum için mansaplarda yine bir müddet beklerler.

....

İnci kefali, üremesini tamamlayıp göle döndükten sonra güz sonuna kadar en fazla 35 metre derinlikte, gölün besince bol bölümlerinde yaşar, beslenir ve kışa hazırlanır. Yavrular daha sığ kesimlerde kışa kadar beslenerek hızla büyür. Havalar soğuduğunda, genellikle kasım ayı civarında, kışlama alanı olarak kullandıkları gölün daha derin yerlerine geçerler. Kış aylarında genelde 50-70 metre derinliğe tercih ederler. Mart ayından itibaren havaların ısınmaya başlaması ile birlikte göl kıyılarına yaklaşarak tekrar göç hazırlığını başlatmış olurlar.

7. Alt başlıkları yerleştirelim.

Balıklar Engelleri Aşıyor | Göç Başlıyor | Kışa Hazırlık

Göç Tersine Dönüyor | Yumurtlama Zamanı

8. Soralım, cevaplayalım.

Ne

a) İnci kefali nedir?

İnci kefali bir balık türüdür.

Nerede?

b) İnci kefali nerede yaşar?

....

Niçin?

c) İnci kefali ....?

....

Ne zaman?

d) İnci kefali ....?

....

Kaç?

e) İnci kefali ....?

....

9. Paragrafları özetleyelim.

İkinci paragrafta;

....

....

Üçüncü paragrafta;

....

....

Dördüncü paragrafta;

....

....

Beşinci paragrafta;

....

....

Altıncı paragrafta;

....

....

10. Bunları biliyor muydunuz?

Van Kedisi

Van yöresinde yaşar. Uzun ve beyaz tüylü, iri yapılı bir kedi türüdür. En belirgin özelliği, beyaz tüyleri ve farklı renkteki gözleridir. Van kedisi, bir seferde dört yavru doğurur. Yavrular, gözlerini doğumdan on gün sonra açar. Bu sürede yavrular, annelerini kokusundan tanırlar.

Kelaynak

Şubattan temmuza kadar altı ay Birecik'te yaşar. Başlarında tüy olmadığı için adları "Kelaynak"tır. Yumurtadan çıktıklarında kafalarında tüy vardır, ancak yaşları ilerlediği zaman bu tüyler yok olur. Ömürleri, 25-30 yıldır. Tek eşlidirler ve ölünceye kadar eşlerine sadık kalırlar. Dünyada nesilleri tükenmek üzeredir.

B) BİTKİLER

1. Okuyalım.

Oksijen Makineleri

Bulunduğu yere daha çok kökleriyle tutunarak gelişen ve üreyerek hayat süresini tamamladıktan sonra kuruyup ölen yosun, mantar, otsu veya ağaçsı yapıdaki canlı varlıklardır. Bitkiler, yeryüzünde çok geniş bir alan kaplar. Kara bitkileri tropik ormanlarda, toprak yüzeyinden itibaren 50 metreyi aşan yükseklikte bir örtü meydana getirirler. Orman şartlarının elverişli olmadığı bölgelerde bu örtünün kalınlığı birkaç santimetreye kadar daralır. Bitkisel hayatın toprak yüzeyinin derinlerine inişi sınırlıdır. İyi havalandırılan topraklarda bu birkaç metreyi bulur. Denizlerde ise 3000 metreden derinlerde yaşayan bitkisel planktonlara rastlanır.

Bitki ve hayvanları birbirinden ayırmak kolayca mümkündür. Ancak bitkiler ve hayvanlar âleminin alt kademelerine doğru inildikçe ve özellikle ilkel yapılı canlılarda farklar azalır. Tek hücreli küçük organizmalar grubunda hayvan ve bitki olarak kesin şekilde ayırt edemediğimiz canlılar bulunmaktadır.

Gelişmiş bitkiler, kök, gövde ve yaprak gibi kısımlarından meydana gelmektedir. Gelişmiş bitkiler, bulunduğu yere kök adı verilen bir toprak altı organı ile tutunurlar. Kökler topraktan su ve suda erimiş halde bulunan tuzları alarak gövdeye iletirler. Köklerin 30-40 metreye kadar indiği görülür. Bitkinin toprak üstünde yükselen kısmı genel olarak gövde adını alır. Gövde, esas-ana gövde, dal ve yapraklardan meydana gelir. Gövde genel olarak uçtan büyür.

Bütün organizmalarda olduğu gibi, bitkilerin de taze ağırlıklarının büyük bir kısmını su oluşturur. Bazı bitkilerin yapraklarında % 80-90, bazı sulu meyvelerde % 95'e kadar su bulunur. Bu oran odunda % 50, tohumlarda ise % 13-14'e kadar düşer.

Bütün canlıların başlıca özelliklerinden biri de kendilerine şekil ve fonksiyon bakımından benzeyen yeni bireyler meydana getirmeleri yani üremeleridir. Çiçekli (tohumlu) bitkilerde üreme organı çiçektir. Döllenme ve meyve oluşumu burada meydana gelir. Bitkilerin döllenmesi bazen rüzgâr, su, hayvan, insan gibi dış kuvvetlerin yardımıyla bazen de kendiliğinden tohumları çevreye saçması ile olur.

Bitkilerde Yaşama ve Geçinme Şekilleri

Çürükçül bitkiler:

Ekmek ve peynir gibi besin maddelerinin üzerindeki küf yapan mantarlar bu türün en iyi örneğidir. Tarla mantarı ve bazı bakteriler çürükçüldür.

Ortak yaşayan bitkiler:

Bu durumda, farklı türlere ait iki bitki birlikte yaşamaktadır. Bu bitkilere en iyi örnek alg ve mantar birliğinden meydana gelen likenlerdir.

Parazit bitkiler:

Birçok bitkiler beslenmeleri için gerekli besinleri başka bitkilerden alırlar. Küçük kök veya vantuza benzeyen özel uzantılarıyla bazı bitkilere tutunarak besinlerini emerler. Böyle bitkilere "asalak" veya "parazit bitkiler", sömürdükleri bitkiye de "konak" denir.

Ototrof bitkiler:

Kökleri ile yaşadığı ortamdan ham besin suyunu alabilen bütün yeşil bitkiler, fotosentez ile kendileri ve diğer canlılar için gerekli besinler yaparlar.

Böcek yiyen bitkiler:

Bu bitkiler diğer yeşil bitkiler gibi fotosentez yaparlar. Toprakta bulunan inorganik azot bileşiklerini alarak kullanırlar. Topraktaki azot bileşikleri ihtiyaca yetmediği zaman da, ufak böcekleri yakalayarak sindirim özsuları ile eritir ve onlardaki azot birleşiklerinden faydalanırlar. Böcekçil bitkilerde böceklerin yakalanması için yaprakları özel değişikliklere uğramış, bitkinin cinsine göre fark gösteren kapan tertibatları meydana gelmiştir.

Bitkiler ve Hayvanlar Arasındaki Farklar

1. Genellikle bitkiler bulundukları yere bağlıdır ve yer değiştirmez. Hayvanlar serbestçe hareket edebilirler. Fakat hayvanlarda, süngerler, mercanlar gibi sabit canlılar, ilkel bitkilerde de su yosunları, bakteriler gibi hareketli organizmalar vardır.
2. Bitkiler klorofil maddesinin yardımıyla CO_2 (Karbondioksit) çözümlemesi yapar ve güneş ışığından da faydalanarak besinlerini meydana getirirler. Hayvanlar ise kendi besinlerini üretemezler.
3. Bitkiler daima yeni dokular meydana getirip sürekli gelişirler. Buna karşılık hayvanlarda büyüme ve gelişme sınırlıdır, belirli bir devre sonra durur.
4. Bitkiler, besinlerini genellikle yüzeyleri tarafından erimiş halde alır. Buna karşılık hayvanlar, besinlerini bir ağız vasıtasıyla alır ve iç kısımlarında sindirir.
5. Bitkilerin sinir sistemi yoktur. Hayvanların ilkel formları hariç sinir sistemi vardır.

	D	Y
Gelişmiş bitkilerde kök, gövde ve yaprak bulunur.		
Bitkiler, bulundukları yere daha çok kökleri ile tutunurlar.		
Çiçekli bitkilerde döllenme çiçekte olur.		
Bazı bitkiler azot ihtiyaçlarını böceklerden alırlar.		
Bitkiler, besinlerini başka bitkilerden elde ederler.		
Basit de olsa bitkilerin sinir sistemi vardır.		
Bitkilerin döllenebilmesi için yardıma ihtiyaçları vardır.		

2. Cevaplayalım.

1. Dördüncü paragraftaki bilgilere göre, su bitkinin en az neresinde bulunur?

A) Meyvesinde
B) Tohumunda
C) Yaprağında
D) Gövdesinde

2. Metnin tamamına göre aşağıdaki bilgilerin hangisi yanlıştır?

A) Bitkinin kökü toprağın 30-40 metre altına inebilir.
B) Tropik ormanlarda 50 metreye ulaşan bitkiler vardır.
C) Bazı bitkiler denizin 3000 metre altında yaşayabilir.
D) Tek hücreli organizmalar bitki safında yer alır.

3. Dinleyelim, işaretleyelim.

Çiçek Kültürü

	Osmanlı Devleti'nde, hobi olarak çiçek yetiştiren devlet adamları vardı.
	Klasik Türk şiirinde sevgili çiçeğe benzetilirdi.
	Sevgiliye gönderilecek çiçeğin rengi önemliydi.
	Çiçekler, önemli iletişim kaynaklarından biriydi.
	Sevgililer özlemlerini de küskünlüklerini de çiçeklerle dile getirirlerdi.
	Evlenmek isteyen gençler ailelerine çiçek verirlerdi.
	Üç karanfil gönderen genç kız, buluşmalarının güç olduğu mesajını verirdi.
	Çiçeklerin adlarıyla anlamları arasında bir ilişki vardır.
	Günümüzde çiçek dili eskisi kadar etkili kullanılıyor.

4. Cevaplayalım.

1. Evlenmek isteyen gençler bu isteklerini nasıl dile getirirdi?

....

2. Şairler sevgililerini hangi çiçeklere benzetirdi?

....

3. Evlenecek kızı olan aileler, bu durumu nasıl ifade ederdi?

....

5. Yazalım.

Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi

Uzun yıllar önce, iki kır çiçeği birbirlerine âşık olurlar. Her bahar, diğer çiçekler gibi açarlar ve güneşe merhaba derler. Bir gün bu çiçeklerden biri, diğerine;

"-Biz, diğer çiçekler gibi baharda açmayalım. Kışın ortasında açalım ki bütün doğa bize hayran olsun." der.

İkisi de o bahar açmamak için sözleşirler. İlk çiçek, açmak için kışın gelmesini ve karın yağmasını bekler. İkinci çiçek, sözünde duramaz ve başka çiçeklerle de beraber olabilmek için ilkbaharda açar. Kar yağdığında açan ilk çiçek, her yerde sevgilisini arar ama bulamaz. Ümidini kaybeder, boynunu büker. Hava çok soğuktur. Bu soğuğa daha fazla dayanamaz ve hayatını kaybeder.

O gün bu gündür, karda açan bu çiçeğe "kardelen", sözünü tutmayan diğer çiçeğe de "hercai" denir.

Bana göre metindeki "hercai" kadındır çünkü ....

....

....

....

Bana göre metindeki "hercai" erkektir çünkü

....

....

....

6. Boşlukları dolduralım.

Çiçeklerin yapabildikleri, yapamadıkları

1. Bir çiçek, bir kadını size âşık etmez ama size olan aşkını pekiştirir.
2. Bir çiçek, kavga etmenizi engellemez, fakat karga sonrasında ondan özür dilemenizi ....
3. Bir çiçek, arkadaşınızın doğum gününde dilediklerini gerçekleştirmez, fakat sizi onun en sevdiği arkadaşı ....
4. Bir çiçek annenizin nasihatlerine son vermez ama onun merhametli kalbini ....
5. Bir çiçek, size yeni arkadaşlar bulmaz, fakat var olanlarla aranızdaki bağı ....
6. Bir çiçek, sizi evlendirmez, fakat her evlilik yıl dönümünüzde sizi birbirinize daha çok ....
7. Bir çiçek, dünyayı kurtaramaz, ama o dünyayı ....

7. Anlatalım.

Anlamlı Bitkiler

Kültürünüzde duygusal anlamlar yüklenen hangi çiçekler var? Bu çiçekler, hangi duyguları ifade ederler? Niçin?

8. Konuşalım, eğlenelim.

Meyveler ve İnsanlar

Metni okuyalım, biz de düşüncelerimizi söyleyelim.

Bazı meyveleri karakter olarak insana benzer. Örneğin, kiraz ve vişne ikiz kız kardeşlerdir ancak karakterleri farklıdır. Kiraz, naif, iyi huyludur ama vişne daha şımarık, aksi ve bencildir.

İncir tatlı, şeker gibi bir ninedir. Gelmesi dört gözle beklenen, geldiğinde çantasından türlü türlü hediyeler çıkan yaşlı bir teyzedir.

Limon, çok yaşamış, görmüş geçirmiş ama ekşi yüzlü bir büyükbabadır. Aslında çocukları çok seven ama sevdiğini belli etmeyen huysuz bir ihtiyardır.

Narın cinsiyeti yoktur. Erkek de olabilir, kadın da... Her iki cinste de bereket saçar.

Dut ve çilek, ailenin nazlı kızlarıdır. Dutun yükseklerde olmak gibi bir tutkusu vardır. Çilek toprağa yakın olmayı sever.

Kivi ....

Greyfurt ....

Elma ....

Üzüm ....

C) MODERN HAYAT VE CANLILAR ÂLEMİ

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Tutsaklık mı Koruma mı?

Hayvanlarla kendi yuvalarında, vahşi bölgelerde veya doğal yaşam alanlarında karşılaşmak, bizde hayranlıkla karışık bir ürperti uyandırır. Hayvanat bahçelerindeki hayvanlar da ilginçlikleriyle, güzellikleriyle ve çeşitlilikleriyle büyüleyici olabilir. Hayvanat bahçesine gittiğimizde antilopların kudretine, maymunların oyunculuklarına ve fillerin asaletine hayran kalırız.

Hayvanat bahçeleri ile ilgili olarak yıllardan beri tartışılan iki görüş var:

Birinci görüş; aslında, hayvanat bahçesindeki hayvanların hayatlarının sadece bir kısmına şahit oluyoruz. Her ne kadar büyük ve iyi yönetilen hayvanat bahçelerinde, bu hayvanlara genellikle bol yiyecek verilmekte ve tıbbi bakım yapılmaktaysa da, onlar yine de biz insanların çok değer verdiği özgürlükten mahrumlardır. Birçok küçük hayvanat bahçesinde ise hayvanların yaşam koşulları içler acısı olabilmektedir. İnsanlar olarak merakımızı gidermek ve bilgilerimizi pekiştirmek uğruna hayvanların kendi doğalarında yaşama haklarını ellerinden almamalıyız.

İkinci görüş; bazı hayvanat bahçeleri, eğitim misyonlarının yanına,"tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan türleri, güvenli bir şekilde doğaya geri bırakana kadar koruma altına almak" gibi yeni ve çok önemli bir amaç eklemiştir. İnsan nüfusunun doğal yaşam alanlarına verdiği zararın artarak devam etmesi, birçok memelinin, kuşun, balığın ve bitkinin soyunun tükenmesine neden olmaktadır. Bu yüzden hayvanat bahçelerine ve koruma merkezlerine ihtiyacımız vardır.

Yakın zamanda, Arabistan antilobu gibi bazı türler koruma altına alındıktan sonra doğal yaşam alanlarına geri bırakılmıştır. ABD'de doğaya geri bırakma, yırtıcı kuş türlerinden biri olan "doğan"da başarılı olmuştur. Aynı şekilde yaşam alanları otoyollar tarafından işgal edildiği için tükenme sınırına gelmiş ve neredeyse sadece hayvanat bahçesinde yaşayabilen Kaliforniya akbabaları da koruma altına alınmış ve yüzden fazla genç akbaba doğaya geri bırakılmıştır.

Hayvanat bahçesi koruma programları pahalıdır ve aynı zamanda çeşitli genetik ve üreme sorunları yaratmaktadır, ama bu konularda son yıllarda gözle görülür bir ilerleme kaydedilmiştir. Küresel ısınma veya doğal yaşam alanlarının asfaltlanması, sürülmesi veya yok olana kadar otlatılması yüzünden tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan binlerce canlı türü vardır ve bunların korunması gerekmektedir.

Birinci görüşte aşağıdakilerden hangileri savunulmaktadır?

	Büyük hayvanat bahçelerinde hayvanlar iyi beslenmekte ve onlara tıbbi bakım yapılmaktadır.
	Küçük hayvanat bahçelerinde hayvanlar eziyet görmektedir.
	Küçük hayvanat bahçelerinde yaşam koşulları hayvanlar için uygun değildir.
	Hayvanat bahçelerinde hayvanlar özgür değillerdir.
	Hayvanat bahçelerinde hayvanlar eğlence aracı olarak kullanılmaktadır.
	Hayvanat bahçelerinde hayvanların doğada yaşama hakları ellerinden alınmaktadır.

İkinci görüşte aşağıdakilerden hangileri savunulmaktadır?

	İnsanların, doğal alanlara zarar vermesi, canlıların soyunun tükenmesine neden olmaktadır.
	Hayvanat bahçelerinin bazıları, soyu tükenmekte olan hayvanları koruma altına almak gibi bir amaç edinmişlerdir.
	Hayvanların soylarının tükenmemesi için onları hayvanat bahçelerinde tutmalıyız.
	Hayvanat bahçelerine ve koruma merkezlerine devlet desteği sağlanmalıdır.

2. Yazalım.

Size Göre

Bana göre, hayvanat bahçeleri hayvanlar için gereklidir çünkü ....

....

....

Bana göre, hayvanat bahçeleri hayvanlara zarar vermektedir çünkü ....

....

....

3. Dinleyelim, işaretleyelim.

İsim Bulma Sanatı

Metne göre, kişiler neden bitkileri yakından incelemeliler?

	Enerjiyle dolmak ve etraftaki her şeye karşı sevgi duymaya başlamak için
	Hiçbir canlıya zarar vermemek için
	Bitkilerin yaşama enerjilerini içlerinde hissetmek için
	Bitkilerin gelişmelerini yerinde incelemek için
	Bitkilere büyümelerine yardım etmek için
	Kendilerini, güçlü ve moral olarak yükselmiş hissetmek için

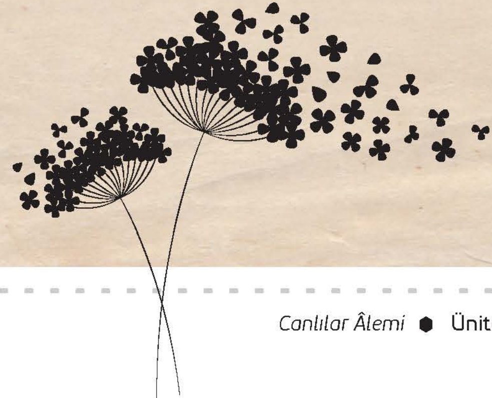
Metne göre, çiçekler hangi yönleriyle çocuklara ve kadınlara benzetilmektedir?

A) Küçük ve güzel olmalarıyla

B) Narin ve korunmasız olmalarıyla

C) Renkli ve bakıma muhtaç olmalarıyla

Ç) Nazlı ve sevgi dolu olmalarıyla

4. Deyimlerle anlamlarını eşleştirelim.

1. arı kovanı gibi işlemek		Çok değerli bir şey kazanmayı başarmak
2. kuş sütüyle beslemek		(Gençler için) Yükümlülük duygusundan uzak, zevk ve eğlence peşinde koşmak
3. turnayı gözünden vurmak		Çok taze olmak
4. deveye hendek atlatmak		Gidip geleni, girip çıkanı çok olmak
5. çiçeği burnunda olmak		Bir kişiye yapamayacağı bir işi yaptırmaya çalışmak
6. güllük gülistanlık olmak		En değerli, az bulunur besinlerle beslemek
7. başında kavak yeli esmek		Neşe, gönül rahatlığı ve bolluk içinde olmak
8. çam devirmek		Farkında olmadan karşısındakini kıracak ya da kötü bir sonuca yol açacak söz söylemek

5. Konuşalım.

Ağacın Dalı

İyi ağaçtan talihli dal çıkar. / ***Mevlana***

Cılız ve bakımsız ağacın dalları her bakımdan iyi ve güçlü olan ağacın dallarına göre daha zayıftır. Talihli bir dal olmak isteyenler, iyi ve köklü bir ağacın dalı olmalıdırlar. Eğer cılız bir ağaca en yetenekli kimseyi dal yapmaya kalkarsanız, bütün yeteneği ziyan olur. Ama en cılız filizler bile güçlü ve mükemmel bir ağaçta dipdiri dallar hâline gelebilir. Sözün özü, her öğrenci, hocanın niteliğine göre yetişir. Yeterli ve her bakımdan donanımlı hocanın yetiştirdiği öğrenciler de yeterli olur. Çünkü bir eserin mükemmelliği onu meydana getiren kimsenin mükemmelliği ölçüsündedir.

Yukarıdaki açıklamayı örnek alarak siz de aşağıdaki özlü sözlerden birini seçip açıklayınız.

- Meyvesiz ağaca kimse taş atmaz. / **Sadi**
- İyi ağaç kolay yetişmez, rüzgâr ne kadar kuvvetli eserse ağaçlar da o kadar sağlam olur. / **J. Williard Marriot**
- Geç yetişen ağaçlar, en iyi yemiş verenlerdir. / **Moliere**

6. Okuyalım, boşlukları dolduralım.

Dil İncelik İster

Her dilin kendine has bazı kuralları vardır. Bu kurallar dile incelik ve zerafet katar. Bu kurallara uyulmaması anlatımda bazı kusurlar oluşturur. Çoğu zaman muhatabımızın bizi yanlış anlamasına neden olur. İşte bunun için dili kullanmak hassasiyet gerektirir. Bu hassasiyeti göstermeyenler, dile zarar verirler. Şimdi anlatımda kusur sayılan bu yanlışları inceleyelim.

Sözcüğün Yapısındaki Yanlışlık

Bir sözcük dil bilgisi kurallarına aykırı türetilirse anlatım bozukluğu doğar.

Doğrularını Yazalım

1. Mehmet Efendi on beş yıldır bakkalcılık yapıyor.
   Mehmet Efendi on beş yıldır bakkallık yapıyor.
2. Yiyecekleri kokturmuşsun.
   ....
3. Bölgeyi sorunlar artıyor.
   ....
4. Her şeyi pahalılandırmışsınız.
   ....
5. Bilinçleşmenin gerçekleşmesini eğitim sağlayacaktır.
   ....

Yerinde Kullanılmayan Sözcük veya Ögeler

Bir sözcüğün cümlenin akışına veya anlamına uygun yerde kullanılmaması anlatım bozukluğuna yol açar.

Doğrularını Yazalım

1. Arda çok iyi futbolcu ama fazla topla oynuyor.
   Arda çok iyi futbolcu ama topla fazla oynuyor.
2. Cesetler çok denizde kaldığından çürümüş.
   ....
3. Burada her Allah'ın günü kaza oluyor.
   ....
4. Başbakan Çin'e bu yılın sekizinci büyük gezisini yapıyor.
   ....
5. Değil bir lokma ekmek bir tabak yemek yine bulamaz.
   ....

7. İnceleyelim.

Doğru Konuşalım Doğru Yazalım

	hiçbir şey		hiç bir şey		peşi sıra		peşisıra
	pek çok		pekçok		ardısıra		ardı sıra
	pekaz		pek az		akşamüstü		akşam üstü
	arasıra		ara sıra		ayak üstü		ayaküstü
	yanısıra		yanı sıra		suç üstü		suçüstü

8. Okuyalım, tartışalım.
Bunları Biliyor musunuz?

Aptal Puma Sendromu

Pumayı bilirsiniz. Hani vahşi kedilerin uzak atalarından. Yaklaşık iki metre uzunluğundaki benekli yırtıcı. Birçok özelliği ile ünlüdür bu ormanların harika kedisi. Ama en çok da hızlı ve kıvrak koşusu ile tanınır. Avının peşine düştüğü andan itibaren giderek hızlanan, vücudunun tüm eklem ve kaslarını ortaya koyan pumayı seyretmek ayrı bir heyecan verir. Bu ölüm koşusu bazen pumanın, bazen de hayatı için koşan kurbanın zaferi ile sonuçlanır.

Peki bir puma, avının peşinden ne kadar koşar? İşte ormanların vahşi avcısını, uygarlıkların kurucusu insana örnek yapacak olan da pumanın bu özelliğidir. Puma, avının peşinden sürdürdüğü "ölüm koşusu"nu her zaman, avının cüssesine göre ayarlar. Yani bir ceylanı avlamak için koştuğu süre ile bir tavşanı yakalamak için harcadığı süre asla aynı değildir. Çünkü puma akıllı bir hayvandır ve koşarken harcadığı enerji miktarı, avdan elde edeceği enerji miktarını aştığı anda puma koşmaktan vazgeçer. Yenilgiyi kabul edip başka av arar. Bu nedenle ceylanın peşinden fazla, tavşanın peşinden çok daha az koşar.

İşte "Aptal Puma Sendromu", bunun tersini yapan insanların ruh hâlini ifade etmek için, yani bir tavşanın peşinden yıllarca koşan, sonra da yakaladığı avı bir öğünde bitiren akılsızlar için kullanılır. Başarının sırrı pumalıktan, yani "harcanan emek - ulaşılan sonuç" ilişkisini dengelemekten geçiyor.

Serbest Okuma

Şerbet

Osmanlı Ülkesi'nde şerbet, geleneksel olarak özellikle sıcak yaz günlerinde, konukları serinletmek amacıyla soğuk olarak ikram edilirdi. Ayrıca, düğün ve doğum gibi önemli günlerde konuklara sunulan şerbetlerin bir türü olan loğusa şerbetinin annenin sütünü arttırdığına inanıldığı için yeni annelere bu şerbet içirilirdi. Şerbetler, çiçeklerle (gül, gelincik, menekşe, yasemin, iğde çiçeği, nar çiçeği ve zambak) ya da meyvelerle (armut, ayva, çilek, elma, kızılcık, dut, nar, bergamot, vişne, portakal) yapılırdı.

Ünlü yemek tarihçisi Alan Davidson'a göre, Osmanlı, Bizans, Venedik ilişkileri döneminde şerbet İtalyan mutfağına "sorbetto" olarak girdi. Fransızlar da şerbeti İtalyanlardan öğrenerek "sorbet" adını verdi ve karlı - buzlu şerbetin benzeri olan buzlandırılmış şerbeti geliştirdi. Böylelikle şerbet "sorbet" adıyla tüm dünya sofralarında geleneksel bir boyut kazandı. İngiliz seyyahlar da "sherbet" olarak doğruca kendi dillerine geçirdiler.

DEĞERLENDİRME

YERYÜZÜNÜN SÜZGEÇLERİ

Dünya yüzeyinin yüzde otuzu yeryüzündeki yaşamın devamı için önem taşıyan yeşil ormanlarla kaplıdır. Antarktika haricinde tüm kıtalarda orman bulunur. Ekvatorun çevresindeki nemli ve sıcak alanlardan Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya'nın soğuk bölgelerine kadar hemen her yerde oluşabilirler.

Ormanlar genellikle gezegenimizin kirlilik süzgeçleri olarak bilinir. Bunun sebebi milyonlarca ton karbondioksidi emebiliyor olmalarıdır. Bu önemlidir; çünkü karbondioksit küresel ısınmaya sebep olduğu düşünülen sera gazlarından biridir. Ormanlarda bulunan farklı türdeki bitkilerin tümü havadaki karbondioksidi çeker ve yaşamak için ihtiyaç duyduğumuz oksijeni verir.

Son elli yılda dünyadaki birçok orman ciddi şekilde zarar gördü. Bu durum, gezegenimizi birçok yönden olumsuz etkilemekte. Yeryüzündeki bitki ve hayvan türlerinin çok büyük bir kısmı ormanlarda yaşıyor. Ormanların yok olması demek, yaşayacak yeri kalmayan bu canlıların da yok olması demektir. Ağaçların kesilmesi küresel ısınmayı hızlandırır. Orman alanları zarar görünce oksijen sağlayan ağaçların sayısı da azalır. Ormanlardaki bitkiler kökleri ile toprağı bir arada tutup dağılmasını önler. Ormanların yok olması demek toprağın aşınıp çöl olması demektir.

Çevreciler ormanlara karşı saygılı olma ve çok geç olmadan küresel ısınmayı azaltma konusunda insanları bilinçlendirmeye çalışıyor. Lütfen, biz de yeryüzünün geleceği için elimizden geleni yapalım. Unutmayalım ki dünya hepimizin ve başka bir dünya yok!

1. Metne göre ormanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
A) Atmosferdeki hava dolaşımını sağlar.
B) Hayvanlara yaşam alanı oluşturur.
C) Ahşap yaşam malzemelerine kaynaklık eder.
D) Yeryüzünün bütün kıtalarında oluşur.

2. Metinde geçen "kirlilik süzgeçleri" ifadesi yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam değişir?
A) filtreleri
B) süzekleri
C) güzellikleri
D) arıtıcıları

3. Metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?
A) Ormanları korumak için önlemler alınmaktadır.
B) Dünyada ormanlara zarar verenler cezalandırılmalıdır.
C) Karbondioksit tehlikesine karşı ormanlar korunmalıdır.
D) Yaşamının devamı için ormanlara sahip çıkılmalıdır.

4. Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.
☐ Dünyanın yaklaşık beşte birini orman örtüsü oluşturmaktadır.
☐ Kürsel ısınmanın sebeplerinden biri de karbondioksit gazıdır.
☐ Ağaç kökleri toprağın kaymasına sebep olmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

Karmaşık konularda düşüncelerimi açık ve ayrıntılı bir şekilde ifade edebilirim.

Bir konuşmadaki anahtar kelimelerden hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

Rapor gibi bilimsel metinlerdeki veri ve değerleri anlayabilirim.

Bir metinde öne sürülen tezleri anlayabilirim.

Bir metindeki uzmanlık alanımla ilgili terimleri anlayabilirim.

Farklı konular arasındaki ilişkileri anlayarak analiz, senztez ve yorumlama yapabilirim.

Türkçeyi duygusal, göndermeli ve mecazlarla beraber kullanabilirim.

Sözcüklerin yan ve mecaz anlamlarını kullanarak cümleler kurabilirim.

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşünceyi vurgulayabilirim.

Anahtar kelimeleri verilen bir metni özetleyerek yazabilirim.

Herhangi bir olayı veya konuyu yardımcı fikirlerle destekleyerek özetleyebilirim.

Köl Tigin Yazıtı - Moğolistan

5

Tarihe Yolculuk

Bölümler
A) Yazının Macerası
B) Medeniyetler
C) Kilometre Taşlarımız

Beceriler
- Basit Söz Sanatlarını Kullanabilme

Kelimeler
- harf
- kelime
- yazı
- kâğıt

Üniteye Hazırlık

- Eski dillere ilgi duyuyor musunuz?
- Ülkenizde eski medeniyetlerden kalma antik eserler var mı?
- Türkçeye ilk olarak nasıl ilgi duydunuz?

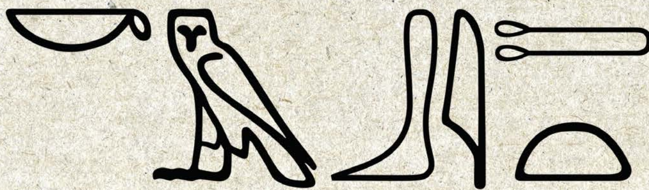
A. YAZININ MACERASI

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Dilimizi Yazıyoruz ve Okuyoruz

	Var	Yok
1. Dilin bir iletişim aracı olması.		
2. Yazının görsel işaretlere dayanması.		
3. İlk yazılı metin.		
4. İlk yazıların nelerle yazıldığı.		
5. İşaretlerin ses ve heceleri temsil etmesi.		
6. Sözlü dilin geçici olduğu.		
7. Yazı dili için bir ağzın esas alınması.		
8. Yazıya esas alınan ağzın eğitim dili olduğu.		
9. Türkiye Türkçesinin yazı dili olduğu.		
10. Türkçenin yazı dilinin İstanbul ağzına dayanması.		
11. Yazıyı ilk önce Sümerlerin kullanması.		
12. Sümerlerin depodaki malları kaydettiği.		

2. Yazalım.
Dilimiz

Dinlediğiniz metni, yandaki "işaretleyelim" tablosunda bulunan kelimelerle özetleyiniz.

....

....

....

....

....

....

....

3. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Yazı seslerin tamamını gösterir.		
2. Yazı düşünceleri değil dili gösterir.		
3. Doğru okuma için dilin sesleri bilinmelidir.		
4. Konuşma dili ve yazı dili aynıdır.		
5. Sümerler, yazmaya duygularını yazarak başladılar.		
6. Sümerlerde yazının başlangıcında resim vardır.		
7. Türkiye Türkçesinin yazı dili, İstanbul ağzına dayanır.		

4. Yazalım, konuşalım.
Yeni Alfabem

Adınızda bulunan sesleri, dilinizin yazıldığı harflerin dışındaki işaretlerle yazmayı deneyiniz ve niçin o işaretleri kullandığınızı anlatıp tartışınız.

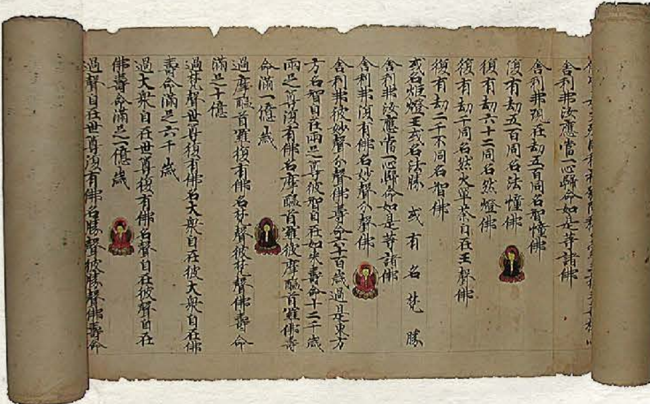
5. Okuyalım.
Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?

Yazı birdenbire ortaya çıkmadı. İnsanlar önceleri mağara duvarlarına, kaya ve taşlara yaşadıklarını, düşüncelerini, sahip olduklarını anlatmak için resimler yaptılar. Bunlar gerçekten birer resimdi ve yazı niteliğine sahip değillerdi. Bu resimler zamanla soyut çizgilere dönüşerek gelişti ve yazı, yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. Artık gerçek anlamda resim yoktu ve resimler birer anlam ifade eden çizgilere, sembollere dönüşmüştü. Örneğin bir "ok" resmi, "ok"la birlikte "savaşmak" fiilini ifade etmek için de kullanılmıştır.

MÖ 4000 yılından öncesine ait yazı örneklerine rastlamıyoruz. Ondan daha önceleri insanlar, kendi aralarında haberleşmek için söz ve hareket dışında, kırılmış dal parçaları, çakıl taşı kümeleri, kolye biçiminde dizilmiş deniz kabukları, ip düğümleri gibi belirli bir şifreli dili oluşturan maddi simgeler kullanırlardı. Yine aynı amaçla, bazen tahta ve odun parçalarına çentikler çizerler, kayaların ya da kumun üstüne izler bırakırlardı.

Resmi, yazı olarak kullanan bazı toplumlar, resimden harfe geçemedikleri için sistemli bir alfabe oluşturamamışlardır. Örneğin Eski Mısırlılar, bu resimlerle yazmayı ileri derecede kullanmışlar ama resimden harfe geçememişlerdir. Bundan dolayı üç binden fazla işaretin kullanıldığı "hiyeroglif" adı verilen resim yazısında kalmışlardır.

Hititler ve Persler, kilden tuğlalar üzerine sivri uçlu, çiviye benzer bir çubukla yazı yazarlardı. Yazıları, çok ince çizgilere benzerdi. Bundan dolayı kullandıkları yazıya "çivi yazısı" denmiştir.

Çin hiyerogliflerinin en eskisi, MÖ 1766 yılına aittir. Bu yazı, MS 200 yılına gelindiğinde son şeklini almış ve günümüze kadar da önemli bir değişikliğe uğramamıştır. Çinliler bugün hâlâ aynı yazıyı kullanmaktadırlar.

Bugünkü Suriye'nin sahil kesimlerine yerleşmiş olan Fenikeliler, denizcilik ve ticaretle uğraşıyorlardı. Ticaret yoluyla birçok uygarlıkla karşılaşmış ve onları incelemişlerdir. Bunun sonucunda harflerden oluşan bir alfabe geliştirmişlerdir. Günümüzdeki Latin alfabesinin temelini oluşturan Fenike alfabesi, Yunanistan ve İtalya üzerinden bütün Avrupa'ya yayılmıştır.

Rusya'da, Orta Çağ'ın başlarında büyük harflerle yazılmaya başlanan Kiril alfabesi ise zamanla geliştirilmiş, el yazısı karakterleri eklenmiş ve gereksiz harfler çıkarılmıştır. Bu alfabeyi günümüzde Slav ülkelerinin yanında bazı Türk Cumhuriyeti ve toplulukları da kullanmaktadır.

Dünyada, Latin alfabesinden sonra en çok Arap alfabesi kullanılmaktadır. Sağdan sola doğru yazılan Arap alfabesi, MS 2-4. yüzyıllar arasında Nebati yazısından gelişmiş olmakla birlikte günümüze ulaşabilen en eski örnekleri MS 6. yüzyıla aittir.

İslam dininin kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in yazıldığı alfabe olmasından dolayı İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük bir kısmında kullanılan Arap alfabesini, Türkler de İslamiyet'i kabul ettikleri 10. yüzyıldan itibaren kullanmıştır. Türklerin kurduğu büyük devletlerden olan Osmanlı Devleti'nde de kullanılan bu alfabe, Osmanlı Devleti'nin devamı olan Türkiye Cumhuriyeti'nde, 1928 yılından itibaren yerini Latin harflerine dayanan Türk alfabesine bırakmıştır.

6. Tamamlayalım.

a) İnsanoğlu önceleri mağara duvarlarına resim yaptı, çünkü ....

....

b) Yazının başlangıcındaki somut resimler zamanla soyutlaştı, çünkü ....

....

c) Çivi yazısı, ince çizgilerden oluşuyordu, çünkü ....

....

ç) MÖ 4000 yılından öncesinde insanlar kırılmış dal parçaları, çakıl taşı kümeleri ve kolye biçiminde dizilmiş deniz kabukları, ip düğümleri kullanırdı çünkü ....

....

d) Fenikeliler harflerden oluşan bir alfabe geliştirebilmişler çünkü ....

....

f) İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük kısmında Arap alfabesi kullanıyordu çünkü ....

....

7. Metne göre yorumlayalım, tamamlayalım.

a) Ben bir mağara duvarıyım, ...

....

b) Ben Eski Mısırlıyım, ...

....

c) Ben Hititliyim, ...

....

ç) Ben Çinliyim, ...

....

d) Ben Fenikeliyim, ...

....

e) Ben Osmanlı Devleti vatandaşıyım, ...

....

f) Ben Türkiye'de yaşıyorum, ...

....

8. Konuşalım.

Benim Alfabem

a) Ülkenizde tarih boyunca farklı alfabeler kullanıldı mı? Kullanıldıysa bu alfabeler hakkında bilgi veriniz.

b) Ülkenizde şu anda kullanılmakta olan alfabe hakkında bilgi veriniz.

9. Okuyalım.
Orhon Yazıtları

Orhon Yazıtları, Göktürk Devleti'nin kağanı Bilge Kağan devrinde üzeri yazılıp dikilmiş taşlardır. Moğolistan'ın kuzeyinde, Orhon Irmağı vadisinde yer alırlar. Orhon Yazıtları; Türk dili, tarihi, edebiyatı, sanatı, töresi hakkında önemli bilgiler vermektedir. Türk ve Türkçe kelimeleri, ilk kez Türkçe bir metinde bu yazıtlarda geçmektedir.

Tonyukuk Yazıtı MS 726, Köl Tigin Yazıtı 732, Bilge Kağan Yazıtı ise 735 yılında dikilmiştir. Köl Tigin, Bilge Kağan'ın kardeşi, Tonyukuk ise veziridir. Tonyukuk Yazıtı'nın metni Tonyukuk'a aittir. Köl Tigin ve Bilge Kağan Yazıtları ise Bilge Kağan'ın ağzından yazılmıştır.

Yazıtların bulunduğu yerde sadece dikili taşlar değil; heykeller, balballar (mezar taşı), şehir kalıntıları, taş yollar, su kanalları da vardır.

Bilim dünyasının 19. yüzyılda haberdar olduğu Orhon Yazıtları'nı, 1893 yılında Danimarkalı bilgin Vilhelm Thomsen okumayı başarmıştır. Okuduğu ilk kelimeler ise metinde çok sık geçen "Türk" ve "Tengri (Tanrı)" olmuştur. Ankara'da bir cadde, Vilhelm Thomsen'in adını taşımaktadır.

Göktürk Alfabesi

Orhon Yazıtları'nda, 38 harfli Göktürk Alfabesi kullanılmıştır. Bu alfabenin, Türkler tarafından Türkçeyi yazmak için geliştirildiği kabul edilmekle birlikte, başka dillerin yazısından alındığını söyleyen bilim adamları da vardır.

Göktürk Alfabesi; dördü ünlü sesleri, otuz dördü ünsüz sesleri karşılayan harflerden oluşmaktadır. Bu alfabede gelişmiş bir ünsüz sistemi vardır. Birçok ünsüz sesin hem kalın hem ince şekilleri kullanılmıştır. Yazıda harfler birbirine birleştirilmez, kelimeler de birbirlerinden iki nokta üst üste konularak ayrılır. Yazı sağdan sola ve yukarıdan aşağıya doğru yazılmış, satırlar ise soldan sağa doğru sıralanmıştır.

Nesnelerin Türkçede seslendirilmesine dayanan ve aşağıda bir kısmı verilen Göktürk harfleri, bu alfabenin Türkçe için geliştirildiğini göstermektedir.

GÖKTÜRK(Orhun)ALFABESİ

ÜNSÜZLER			ÜNLÜLER		BÜTÜN ÜNLÜLERDE KULLANILANLAR		ÇİFT SESLİLER	
ORKUN								
Kalın	İnce	Latin	Orkun	Latin	Orkun	Latin	Orkun	Latin
𐰉	𐰋	B	𐰀	A-E	𐰲	Ç	𐰶	IK-K-KI
𐰑	𐰓	D	𐰃	I-İ	𐰢	M	𐰱	IÇ-Çİ
𐰍	𐰏	G	𐰆	O-U	𐰯	P	𐰸	OK-UK-KO-KU
𐰴	𐰚	K	𐰇	Ö-Ü	𐱁	Ş	𐰜	ÖK-ÜK-KÖ-KÜ
𐰞	𐰠	L	𐰅	É	𐰔	Z	𐰡	LD-LT
𐰣	𐰤	N					𐰨	NÇ
𐰺	𐰼	R					𐰦	ND-NT
𐰽	𐰾	S					𐰭	NG
𐱃	𐱅	T					𐰪	NY
𐰖	𐰘	Y						

SÖZCÜK AYIRMA TAMGASI

:

"Türk: Oguz: begleri: budun: eşidin: üze tengri: basmasar: asra yir: telinmeser: Türk: budun: ilingin: törüngün: kim artatı"

"Türk, Oğuz beyleri, milleti, işitin! Yukarıda gök basmasa, aşağıda yer delinmese Türk milleti; ülkeni, töreni kim bozar?"

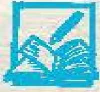
Tonyukuk Yazıtı

Kül Tigin Yazıtı

Bilge Kağan Yazıtı

10. Cevaplayalım.

1. Orhon Yazıtları şu anda hangi ülkenin sınırları içindedir?

....

2. Orhon Yazıtları ne zaman dikilmiştir?

....

3. Orhon Yazıtları'nda ilk okunan kelimeler hangileridir?

....

4. Hem Köl Tigin hem de Bilge Kağan Yazıtları'nın metinlerini Bilge Kağan yazmıştır. Bunun sebebi ne olabilir?

....

5. Göktürk Alfabesi'ndeki bazı harfler, nesnelerin şekillerine benzemektedir. Bunun sebebi ne olabilir?

....

11. Yazalım.

Nasıl Yazdılar?

Yan sayfadaki Göktürk Alfabesi tablosunda, harflerin çizgilerden ve keskin uçlardan oluştuğu görülmektedir. Bunun sebeplerini, günümüzde kullanılan alfabelerden yola çıkarak yazınız.

....

....

....

....

....

....

B. MEDENİYETLER

1. Dinleyelim, cevaplayalım.
Maya Medeniyeti

Mayalarla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangileri yanlıştır?

	YANLIŞ
1. Maya medeniyeti, Orta ve Güney Amerika'da kurulmuştur.	
2. Maya medeniyeti, 17.yyda sona ermiştir.	
3. Mayalar Orta Amerika'da beş adet devlet kurmuştur.	
4. Günümüzde Mayaların yaşadığı ülkeler içinde Peru da vardır.	
5. Mayalar günümüzde, Güney Amerika'nın tamamında yaşamaktadırlar.	
6. Mayalar, birden fazla dil kullanmamışlardır.	
7. Mayalar dillerini bugün de kullanmaktadırlar.	
8. Maya medeniyeti, 300 yılında doruğa çıkmıştır.	
9. Maya medeniyeti, birçok alanda gelişmiştir.	
10. İspanyolların işgaline rağmen Maya medeniyeti yüzlerce yıl hayatını devam ettirmiştir.	
11. Mayalar başka toplumların içinde kaybolup gitmişlerdir.	
12. Mayaların özellikle tıpta ulaştıkları yüksek medeniyet dikkat çekicidir.	
13. Mayaların iki şehri, Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınmıştır.	
14. Mayalar kapalı bir hayat yaşamışlar ve ticaretle uğraşmamışlardır.	

2. Açıklayalım.

Aşağıdaki kelimelerin anlam ve açıklamalarını yazınız.

Maya medeniyeti: ....

Rabinal Achi, Popol-Vuh, Chilam Balam: ....

Piramit: ....

Tikal ve Quiriguá: ....

Tetun (ağaç taş): ....

Yeşim taşı, kakao, mısır ve tuz: ....

3. Okuyalım, işaretleyelim.

"Maya" Deyince Akla O Gelir!

Fotoğrafta Kukulkán (Kukuul Kaan) Piramidi'nin kuzey cephesini görüyorsunuz. Mayalar bu piramidi, astronomi ve matematik bilgilerini ortaya koymak istercesine belirli bir sistemle inşa etmişlerdir. Örneğin piramidin dört cephesinin her birinde 91 basamak yer alır. Böylece 4x91'le bulduğumuz 364 sayısına en tepedeki düzlüğü de +1 olarak eklediğimizde, bir yıldaki günlerin sayısı olan 365'e ulaşırız. Piramidin yönü ve inşa edilme tekniği de çok dikkat çekicidir. İlkbahar ve sonbaharda gece ile gündüzün eşit olduğu günlerde, Güneş ışınları, piramidin çıkıntıları sayesinde, merdiven basamaklarının dibinde bulunan iki yılan heykelinin üzerinde "s" şeklinde gölge oluşturur. Bu gölgeler de yılanın kıvrımlı gövdesine benzer. Bu, piramidin tepesindeki Kukulkán adıyla bilinen tüylü yılandır. Mayalar'da gökyüzünün sembolü olarak yılanın seçilmesinin sebebinin, gök cisimlerinin yörüngelerinin şeklinin "s" harfine benzemesi olduğunu söyleyebiliriz.

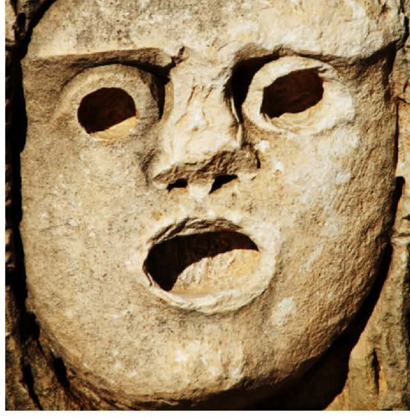
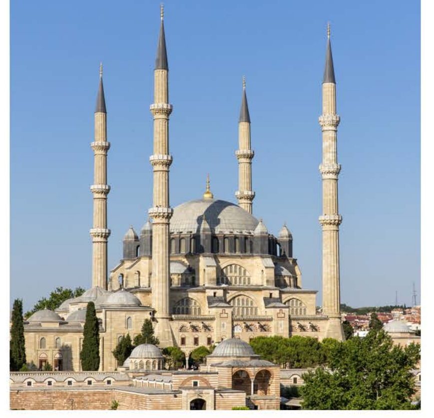
Metne göre aşağıdaki çıkarımlardan hangileri doğrudur?

	DOĞRU	YANLIŞ
1. Mayalar, bu piramitle astronomi alanındaki üst seviyelerini göstermek istemiştir.		
2. Mayalar, bir yılın 364 gün olduğunu sanıyorlardı.		
3. Mayalar, geceyle gündüzün eşit olduğu tarihleri biliyorlardı.		
4. Mayalar, gök cisimlerinin sahip olduğu yörüngelerin farkındaydılar.		
5. Mayalar yörüngenin yuvarlak olduğunu sanıyorlardı.		
6. Piramidin basamak sayısının 91 olması tesadüfidir.		
7. Yılan, Mayalarda gökyüzünü temsil etmiştir.		

4. Konuşalım.
Tarihî Eserler

a) Tarihî eserler niçin korunmalıdır? Tartışınız.
b) Maya, Mısır, Eski Yunan, Çin, Roma, Türk, Arap, Fars vb. medeniyetlerden günümüze kalmış eserlerden hangilerini biliyorsunuz veya hatırlıyorsunuz? Bu eserler niçin önemlidir? Anlatınız.

5. Yazalım.
En Değerli Hazinemiz

a) Ülkenizdeki tarihî eserlerden bazılarının niçin, ne zaman, nasıl ve kimler tarafından yapıldığını araştırıp yazınız.
b) Yaşadığınız yerdeki tarihî eserleri geziniz ve eserlerle ilgili izlenim ve düşüncelerinizi yazınız.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

6. İnceleyelim, yeniden yazalım.

Bir cümlede anlamca birbirine ters olan sözlerin birlikte kullanılması cümlenin anlam bütünlüğünü bozar. Genellikle "kesinlik-ihtimal" çelişkisi görülür.

1. **Hiç şüphesiz** bu olaya en çok üzülen başkan **olsa gerek**.
   Hiç şüphesiz bu olaya en çok üzülen başkandır.
2. Kesinlikle söyleyebilirim ki tedavi hastayı ayağa kaldırabilir.
   ....
3. Şüphesiz sanatçı bu alanda çok başarılı eserler vermiş olmalı.
   ....
4. Gönderdiğim paketi eminim bugüne kadar almış olmalısınız.
   ....
5. Müdür Bey bu projeyi kesinlikle tamamlayabiliriz dedi.
   ....

7. Okuyalım, açıklayalım.

Boğaziçi Köprüsü

Boğaziçi Köprüsü, Asya ile Avrupa kıtalarını birbirinden ayıran İstanbul Boğazı'nın üzerine kurulup karşıdan karşıya geçişi sağlayan ilk köprüdür. Bu köprü sadece İstanbul Boğazı'nın iki yakasını birleştirmemiş, mecazi olarak Asya ile Avrupa'yı da birleştiren simge olmuştur. Köprünün inşasına 1970 yılında başlandı ve 29 Ekim 1973 tarihinde açılışı yapıldı. Köprünün toplam uzunluğu 1560 m, deniz yüzeyinden yüksekliği ise 64 metredir.

Avrupa ve Asya kıtalarını ayıran Boğaz'dan karşıdan karşıya kolayca geçebilme fikri, yüzyıllar boyunca çekiciliğini korumuştur. Bilinen en eski Boğaz geçişi MÖ 511 yılında gerçekleştirildi. İskit seferine çıkan Pers Kralı Darius'un 700 bin kişilik ordusu, gemilerin yan yana getirilmesiyle oluşturulan yüzer köprü vasıtasıyla Trakya'ya geçti.

Mühendisler, Boğaz'ın bir köprüyle geçilmesi konusunda zaman zaman değişik projeler üretse de bunlar tasarı hâlinde kaldı. Örneğin 1940 yılında, Türk mühendislerin girişimleriyle Boğaz'a köprü yapılması projelendirilmiş ama neticelendirilememiştir.

20. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'un hızla gelişip büyümesi ve Avrupa-Asya arasındaki trafiğin artması, Boğaz'a köprü yapılmasını zorunlu hâle getirdi. Bunun üzerine Boğaziçi Köprüsü tasarlandı ve 1970 yılında da temeli atılarak yapımına başlandı. Köprünün kullanıma geçmesiyle köprü üzerindeki trafik, beklenenin çok üstünde gerçekleşti. Köprünün hizmete açıldığı ilk yıl, günlük ortalama araç geçişi 32 bin iken 1987'de bu sayı 130 bine, 2004 yılında ise 180 bine çıktı. Daha sonra yapılan ikinci köprü, Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ile birlikte 2010 yılında günde ortalama 550 bin araç köprüleri kullanmaktadır. Yetkililer, günde 100 bin civarında aracın da köprüyü kullanmak istediği hâlde kullanamadığını belirtmektedir. Bundan dolayı bugünlerde, Boğaz'ın üzerinde üçüncü köprünün yapımı için çalışmalar başlamıştır.

Boğaziçi Köprüsü, yapımı tamamlandığında dünyanın en uzun dördüncü asma köprüsüydü 2012 yılına kadar yapılan köprülerle yirmi birinci sıraya gerilemiştir.

Boğaziçi Köprüsü, 1978'den beri yaya trafiğine kapalıdır. Köprünün açıldığı gün halk o kadar yoğun bir ilgi gösterdi ki on binlerce kişi aynı anda köprünün üzerinde Asya'dan Avrupa yakasına doğru ve bir süre sonra da karşılıklı yürümeye başladı. Üzerindeki yaya adımlarının çokluğu sebebiyle köprü salıncak gibi sallanmaya başladı ve daha ilk günden köprü çökmesin diye yaya geçişine son verildi.

Bu tehlikeden dolayı, her yıl yapılan "Uluslararası Avrasya Maratonu"nda yüreğimiz ağzımıza gelmektedir ama dünyanın kıtalararası tek yarışması olması da vazgeçilecek bir özellik değildir. Çünkü bu yarışmada atletler Asya'dan Avrupa'ya koşarak geçmektedirler.

1. Boğaziçi Köprüsü: ....
2. 1970: ....
3. 29 Ekim 1973: ....
4. 1560: ....
5. 64: ....
6. Pers Kralı Darius: ....
7. 1940: ....
8. 32 bin: ....
9. 130 bin: ....
10. 180 bin: ....
11. Fatih Sultan Mehmet Köprüsü: ....
12. 550 bin: ....
13. 100 bin: ....
14. Üçüncü köprü: ....
15. Dünyanın en uzun dördüncü asma köprüsü: ....
16. Yirmi birinci sıra: ....
17. 1978: ....
18. Uluslararası Avrasya Maratonu: ....

8. Yazalım.
Hangi Şehirde Yaşardınız?

Fotoğraflara bakınız ve bu fotoğraflardan yola çıkarak nasıl bir mimari çevrede yaşamak istediğinizi yazınız.

....
....
....
....
....
....

C) KİLOMETRE TAŞLARIMIZ

1. Dinleyelim, tamamlayalım.
Sultan Şairler

a) Osmanlı sultanları arasında ilk şiir söyleyen ....

b) Fatih Sultan Mehmet, ... ilgilenmiştir.

c) Osmanlı sultanları arasında ilk divan sahibi olan ....

ç) Osmanlı şehzadeleri .... eğitimi almışlardır.

d) Fatih Sultan Mehmet .... mahlasını kullanmıştır.

e) II. Bayezit .... Alfabesini biliyordu.

f) Cem Sultan, ... konularını işlemiştir.

g) Yavuz Sultan Selim'in .... vardır.

ğ) Baki, Fuzuli gibi şairler .... zamanında yaşamıştır.

2. Açıklayalım, yazalım.

Metinde geçen aşağıdaki kelimelerin anlamlarını yazalım.

Divan: ....

Mahlas: ....

Cem Şairleri: ....

3. İnceleyelim.
Doğru Konuşalım Doğru Yazalım

✓	ya da
	ve ya
	birgün
	bir şey
	birçok

	yada
	veya
	bir gün
	birşey
	bir çok

4. Okuyalım, cevaplayalım.

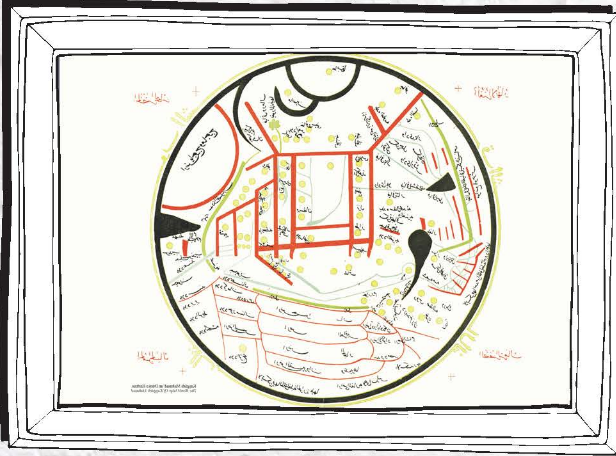
Büyük Üstatlar

Kaşgarlı Mahmut

Kaşgarlı Mahmut (1008-1105), dönemin bilim ve kültür merkezlerinden Kaşgar'da doğmuştur. Türklerin kurduğu önemli devletlerden Karahanlı Devleti'nin başındaki kağan sülalesinden geldiği bilinmektedir.

Kaşgarlı Mahmut, Arapça ve Farsça öğrenip dönemin bütün klasik bilimlerini tahsil etti. Medrese eğitimini tamamladıktan sonra kendini Türk dilini araştırmaya verdi. Bu amaçla, bütün Türkistan coğrafyasını on beş yıl boyunca baştan başa dolaştı. Bu arada dil, edebiyat, gelenek, coğrafya, tarih vb. konularla ilgili notlar tuttu. Gezileri sırasında, Türkçenin birçok lehçe ve ağzını öğrendi.

Kaşgarlı Mahmut, 1057'de Kaşgar'dan ayrılarak dönemin önemli kültür merkezlerinden biri olan Bağdat'a yerleşti. 1072'de Bağdat'ta, Divânü Lügâti't-Türk adlı ünlü eserini yazmaya başladı ve 1074'te tamamladı. Eserini uzun süre gözden geçirdi ve nihayet 1077 yılında son şeklini vererek Abbasi Halifesi'ne sundu. Bu eserin tek nüshası vardır ve İstanbul'dadır. Bu eser, Arapların Türkçeyi öğrenmeleri için yazılmış Türkçe-Arapça sözlüktür. Bu sözlüğün önemi; Türkçe kelimelerin farklı Türk lehçelerindeki telaffuz ve anlamlarının da gösterilmesi, ayrıca kelimeler için atasözü, bilmece şeklinde örneklerin verilmiş olmasıdır. Bu sözlükte ayrıca bir dünya haritası da bulunmaktadır.

Kaşgarlı Mahmut'un, yukarıda bahsedilen sözlük dışında Türkçenin dil bilgisiyle ilgili bir kitap yazdığını da biliyoruz ama henüz bu kitap elimize geçmiş değildir.

Kaşgarlı Mahmut, 1080'de Kaşgar'a döndü ve kendi adına kurulan Mahmudiye Medresesinde, ölünceye kadar ders verdi.

Ali Kuşçu

Ali Kuşçu (1403-1474) Semerkant'ta doğmuş, İstanbul'da ölmüştür. Dönemin iki büyük devleti olan Timurlular ve Osmanlı Devleti'nde bilim adamı olarak astronomi, matematik ve dil alanlarında çalışmıştır.

Ali Kuşçu'nun babası, Timurlular Devleti Sultanı Uluğ Bey'in kuşçusu olduğu için aile "Kuşçu" olarak anılmaktadır. Küçük yaşta matematik ve astronomiye ilgi duyan Ali Kuşçu, eğitimini tamamladıktan sonra kendisi de astronomi bilgini olan Uluğ Bey'in yardımcısı ve rasathane müdürü oldu.

Hacca gitmek için yola çıkan Ali Kuşçu, 1449'da İstanbul'a geldi ve Osmanlı Sultanı Fatih Sultan Mehmet tarafından törenle karşılandı. Hac dönüşü İstanbul'da, Ayasofya Medresesinde müderrris oldu. Ölünceye kadar İstanbul'da ders verdi.

Uluğ Bey

Uluğ Bey (1395-1449), dünyaca ünlü Türk matematikçisi ve astronomi bilginidir. Timur'un torunudur. 1446'da Timurlular Devletinin başına geçti. Bu arada astronomi ve matematik üzerindeki çalışmalarına devam etti. Gökyüzünün bir haritasını yapmayı başardı ve bu harita sonraki yıllarda Avrupa'da basıldı.

Uluğ Bey'in hakanlığı sırasında, Batı'da da Osmanlı Devleti hüküm sürüyordu. Uluğ Bey, Osmanlı Devleti ile ilişkilerini geliştirdi. İki ülke arasında elçiler ve bilim adamları gidip gelmeye başladı. Yukarıda bahsedilen Ali Kuşçu bunlardan biridir.

Uluğ Bey, savaştan çok bilim ve sanatla ilgileniyordu. Onun gözü yeryüzünde değil, gökyüzündeydi. Araştırma yapmaları için Çin'e kadar bilim adamları gönderdi, onları sarayında toplayıp korudu. Sarayı bir akademi gibiydi. Semerkant'a medrese ve rasathane yaptırdı. Astronomiyi, bu rasathane ile çağının en yüksek seviyesine çıkardı.

Onun zamanında yeni astronomi aletleri yapıldı, eski aletler geliştirildi. IX. ve X. yüzyılda bir usturlab ile ancak 43 işlem yapılırken Uluğ Bey zamanında geliştirilen 40 m çapındaki usturlab ile 1000'den fazla işlem yapılmaya başlandı. Astronomi çalışmalarının esasını oluşturan trigonometride o güne kadar yapılan tahmine dayalı çalışmaları değiştirmiş, bilimsel temeller atmıştır. Geliştirdiği takvim, devrinin bilimsel esaslara dayanan tek takvimidir. Konuyla ilgili eseri olan "Zîc-i Ulûgî", 1655 yılında İngiltere´de, 1853'te de Fransa'da basılmış; daha sonra diğer dillere de tercüme edilmiştir.

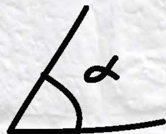
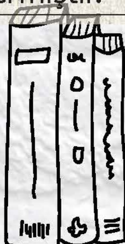
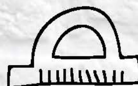
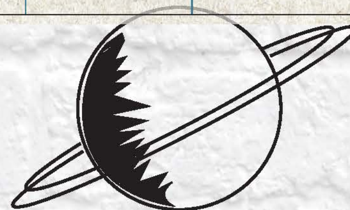
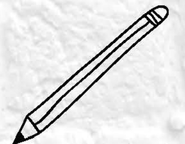
Ona "XV. Yüzyıl Astronomu" unvanı verilmiştir. Ayrıca Ay yüzeyindeki bir krater "Uluğ Bey" adını taşımaktadır.

Metinde anlatılan bilim adamlarının üçer özelliğini yazınız.

5. İşaretleyelim.

	Kaşgarlı Mahmut	Uluğ Bey	Ali Kuşçu
1. Divânü Lügâti't-Türk isimli eseri yazmıştır.			
2. Zîc-i Ulûgî isimli eseri yazmıştır.			
3. Rasathane müdürü olarak çalışmıştır.			
4. Bir dil bilgisi kitabı yazmıştır.			
5. Yaptığı çalışmalar sonucu aydaki bir kratere adı verilmiştir.			
6. Dünyanın haritasını çıkarmıştır.			

6. Yazalım.
Farkı Nedir?

Kaşgarlı Mahmut, Ali Kuşçu ve Uluğ Bey hakkında aşağıdaki bilgileri yazınız:

Benzerlikleri

....

Farklılıkları

....

Buluşları

....

Eserleri

....

İnsanlığa Faydaları

....

7. Metinde hangi deyimler var? Bu deyimlerin anlamları neler?

1. adını taşımak: ....
2. ayaklanmak: ....
3. ayakta tutmak: ....
4. başına geçmek: ....
5. baş koymak: ....
6. baştan başa: ....
7. el atmak: ....
8. ele geçmek: ....
9. gözden geçirmek: ....
10. göz koymak: ....
11. gözü olmak: ....
12. hüküm sürmek: ....
13. hüküm vermek: ....
14. kendini vermek:..
15. son şeklini vermek: ....
16. temel atmak: ....

8. Konuşalım.
Ben Olsaydım...

Kendinizi, yukarıda anlatılan bilim adamı ve devlet adamlarının yerine koyunuz ve neler yapabileceğinizi anlatınız.

a) Ben Kaşgarlı Mahmut'un yerinde olsaydım...

b) Ben Uluğ Bey'in yerinde olsaydım...

c) Ben Ali Kuşçu'nun yerinde olsaydım...

9. Tartışalım.
Haritada Ne Var?

a) Aşağıdaki haritaya göre yolcu nereleri takip etmiştir?

- Devlet adları
- Şehir adları
- Nehir adları
- Deniz adları

b) Haritada bulunan yerlerin tarihteki ve günümüzdeki önemi hakkında neler biliyorsunuz? Anlatınız.

10. Sunalım.
Önemli Biri

Ülkenizdeki önemli bilim adamlarından birinin hayatını araştırınız. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

11. Yazalım.
Kültür Haritası

Ülkenizdeki tarihî yerleri gösteren bir harita hakkında bilgi veriniz.

Serbest Okuma

KADEŞ ANTLAŞMASI

Hitit kralı II. Mutavalli'nin yönettiği Hitit orduları ve Mısır kralı II. Ramses'in yönettiği Mısır orduları, bugünkü Suriye topraklarında bulunan Kadeş bölgesi için savaşmıştır. İki taraf da savaşta bir üstünlük gösteremeyince iki taraf arasında Kadeş Antlaşması imzalanmıştır. Tarihteki ilk yazılı barış antlaşması olarak bilinen Kadeş Antlaşması, M.Ö 1280'de Mısırlılar ve Hititliler arasında imzalanmıştır. Antlaşma metni Akad dilinde kaleme alınmış, Hitit ve Mısır dillerine tercüme edilmiştir. Antlaşmaya göre:

1. Kadeş ve kuzeyi Hititlerin, güneyi ise Mısır'ın olacak.
2. İki ülke birbirine bir daha saldırmayacak.
3. Ülkelerden birine içten veya dıştan bir saldırı olursa diğeri yardım edecek.
4. Bir ülkeden diğerine sığınan suçlular iade edilecek.

Antlaşmanın bilinen tek nüshası kil bir tablete yazılmış hâlde Türkiye'de, Çorum il sınırları içinde bulunan eski Hitit başkenti Hattuşa'da 1906'da bulunmuştur ve İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Kadeş Antlaşması'nın bakırdan yapılmış dev bir kopyası, diplomasinin önemini hatırlatmak üzere New York'taki Birleşmiş Milletler binasının duvarında asılıdır.

DEĞERLENDİRME

ROSETTA TAŞI

Antik Mısır yazıları çözülmeden önce arkeologlar, Hiyerogliflerin Mısır'ın Büyük Tufan'dan önceki yaşamına ait şekiller olduğunu düşünüyorlardı. Hiyeroglif, Napolyon'un 1798 yılındaki Mısır Seferi'nde kale yapımı sırasında bir Fransız askeri tarafından bulunan bir taşın yardımıyla çözülmüştür.

Bu taş, Büyük İskender'in Mısır'ı fethinden sonra hüküm sürmeye başlayan Ptolemaios Hanedanı'nın hükümdarlarından biri tarafından bir tapınağa gönderilmek amacıyla ve üç dilde yazılmış. Bu diller: Demotik (Mısır'da halkın kullandığı dil), Hiyeroglif ve Antik Yunanca. Böylece Mısır halkı ile Mısır asilleri ve Yunanlılar bu antlaşmayı rahatlıkla okuyabilmişlerdir. M.Ö. 196 yılında yazıldığı tahmin edilen bu taş adını, bulunduğu Reşit (Rosetta) kasabasından almaktadır. Ağırlığı 760 kg'dan daha fazla ve 114 cm uzunluğunda, 72 cm genişliğinde, 28 cm kalınlığındaki bu taş granit ya da siyah bazalttan yapılmıştır. O güne kadar okunamamış Demotik ve Hiyeroglif alfabelerinin yanı sıra, okunabilen Antik Yunanca bir metnin de aynı taş üzerinde bulunması ile tek bir metnin üç ayrı dilde yazılmış olduğu görüşü pek çok araştırmacının ilgisini çekmiştir.Taşın, dolayısıyla Hiyeroglifin sırrını 1822 yılında Fransız araştırmacı Jean-François Champollion <u>çözmüştür</u>. Taş bulunduğunda büyük heyecan yaratır zira metin bilinmeyen hiyerogliflerin su gibi bilinen Yunanca çevirisiyle tam bir cevap anahtarı gibidir. Jean-François elindeki bu muazzam belgeyle günlerce cebelleşip bir milim ilerleyemedikten sonra hiyegliflerde kimi simgelerin gazetede işaretlenmiş ev ilanı gibi daire içine alındığını görür, bunların özel isim olabileceğine kanaat getirir. İşe taşın alçı örneklerini üniversitelere yollamakla başlar. Yunanca metindeki özel isimleri tarar ve hiyeroglifteki resimlerin harf veya heceye karşılık geldiğini anlar. Hiyeroglif artık sadece bir resim yazısından ibaret değil, tekil sesleri de kapsayan bir alfabedir ve o güne kadar sus pus oturan yüzlerce gizemli belge konuşmaya başlar.

Eski Mısır'a ait yazıların çözülmesi ile birlikte Eski Mısır bilimi doğmuş ve geçmiş yüzyılların açıklığa kavuşması kolaylaşmıştır. İngiliz koleksiyoncuların eline geçen taş, günümüzde British Museum'da sergilenmektedir.

1. Okuduğunuz metinde Rosetta taşıyla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>?

A) Adını nereden almıştır?
B) Hangi boyutlardadır?
C) Hangi dillerde yazılmıştır?
D) Değeri ne kadardır?

2. İkinci paragraftaki altı çizili "çözmek" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde aynı anlamda kullanılmıştır?

A) Pazar günleri gazetelerin verdiği bulmacaları çözmek babamın en sevdiği uğraşıydı.
B) Annemin yolculuk için hazırladığı bohçanın ağzını çözünce hepimiz çok duygulandık.
C) Herkesin imkânsız diye gördüğü cinayeti çözen polis memuru büyük takdir gördü.
D) Her gün topladığı saçlarını bu sefer çözünce bambaşka bir insan oluvermişti.

3. Aşağıdakilerden hangisi Jean-François Champollion'un Rosetta taşıyla ilgili yaptığı çalışmalardan değildir?

A) Yunanca metinleri gözden geçirme
B) Hiyeroglifteki resimlerin karşılığını bulma
C) Taşın alçı kopyalarını üniversitelere gönderme
D) Taşın bir müzede sergilenmesine öncülük etme

4. Okuduğunuz metinle ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

☐ Arkeologların Antik Mısır dilinin çözümünden önce hiyerogliflerle ilgili yanılgıları vardı.
☐ Dünyanın bilinmeyen tarihinin aydınlanmasında hiyerogliflerin etkisi göz ardı edilemez.
☐ Taş, Büyük İskender tarafından bir tapınağa gönderilmek amacıyla yazdırılmıştır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Konuşmalardaki anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

Edebî metinlerde geçen söz sanatlarını anlayabilirim.

Bir şiiri dinleyip ana fikrini anlayabilirim.

Anlamını bilmediğim kelimeleri metnin bağlamından hareketle tahmin edebilirim.

Tarihe ilişkin uzun yazıları tüm hatlarıyla anlayabilirim.

Bir metindeki uzmanlık alanımla ilgili terimleri anlayabilirim.

Bilgi sahibi olduğum bir konu hakkında o alana giren terimleri kullanarak hazırlıklı bir konuşma yapabilirim.

Kendimi ünlü kişilerin yerine koyarak duygu ve düşüncelerimi ifade edebilirim.

Sözcüklerin yan ve mecaz anlamlarını kullanarak cümleler kurabilirim.

Bir konu veya olay hakkında kendi cümlelerimi kurabilir ve ana düşünceyi vurgulayabilirim.

Yaşadığım çevreyi ana hatlarıyla tanıtan kısa yazılar yazabilirim.

Farklı dillere ilişkin duygu ve düşüncelerimi ifade eden bilimsel yazılar yazabilirim.

6

Bilimin Gözüyle

Bölümler
A) Sempozyuma Hazırlık
B) Sempozyum Günleri
C) Bildiri Sunuyorum

Beceriler
- Bilimsel Konularda Konuşabilme
- Uluslararası Bilimsel Sempozyumlara Katılabilme
- Bilimsel Tartışmalarda Görüşlerini Uygun Bir Dille İfade Edebilme

Kelimeler
- sunum
- makale
- görüş
- bilim
- bildiri

Üniteye Hazırlık

- Daha önce bilimsel bir toplantıya katıldınız mı?
- Sürekli takip ettiğiniz bir Türkçe yayın var mı?
- Bir sempozyumda konuşmacı olsaydınız en çok hangi konuda konuşmak isterdiniz?

A. SEMPOZYUMA HAZIRLIK

1. Okuyalım, cevaplayalım.

Sempozyum ve Bildiri

Belli bir konuda çeşitli konuşmacıların katılımıyla düzenlenen bilimsel toplantılara sempozyum denir. Sempozyumlarda genellikle akademik bir konu, uzmanlar tarafından değişik boyutlarıyla ele alınır. Sempozyumda konu, alanında uzman kişilerce farklı yönleriyle ele alınır. Sempozyumlar genellikle bilimsel toplantılardır. Bilim, sanat, ekonomi, siyaset vb. gibi bir konuda alanında yetkin kişiler, özel izleyici topluluğuna bildiri sunar.

Sempozyumdan önce düzenleme kurulu oluşturularak konu belirlenir. Başkan ve konuşmacılar saptanır. Başkan, konuyu dinleyicilere sunar, konu ile ilgili gerekli açıklamaları yapar. Konunun kapsamına göre bir veya birkaç oturumda düzenlenen sempozyum sonunda ortaya konan görüşlerin kısa bir özetini yapar. Sempozyum sonunda bildiriler ve alınan kararlar basılarak kamuoyuna duyurulur.

Sempozyumu açık oturum ve diğer tartışma türlerinden ayıran özellik, sempozyumda özel davetli dinleyicilerin olması ve yapılan tartışmaların, kararların bilimsel değer taşıdığı için basılarak kamuoyuna duyurulmasıdır.

Sempozyumun özellikleri şunlardır:

- Bilimsel ve ciddi bir sohbet havası içinde geçer.
- Konuşmacılar konuyu kendi uzmanlık alanları açısından ele alır.
- Amaç konuyu tartışmak değil, olumsuz ve olumlu yönleriyle değerlendirerek gerekli çözümleri üretmektir.
- Bir başkan tarafından yönetilir.
- Konuşmacı sayısı sempozumun özelliğine göre değişir.
- Konuşmacıların konuşma süreleri beş ile yirmi dakika arasındadır.
- Konunun önemine göre birkaç oturumda, ayrı ayrı salonlarda, birkaç gün boyunca sürebilir.

Bildiri ise sempozyumlarda bilimsel konular üzerine, bir topluluk karşısında yapılan konuşmadır. Bildiride her şeyden önce aranan nitelik, bilimsel bir yenilik getirmiş olması ve orijinal bir konuyu ele almasıdır. Bunun yanında bildiri, bilinen bir konuya yenilik getirme, değişik görüş ve düşüncelerle yeni tezler ortaya koyma, bu tezleri bilimsel delillerle doğrulama veya bir önceki tezi çürütme gibi özellikleri de bünyesinde taşır.

Bu değerlendirmeye göre, bildiriyi kısaca, bilimsel bir konuda yenilik getirmek, orijinal bir buluş ortaya koymak amacıyla kaleme alınmış bir yazı türü olarak tanımlamak yerinde olacaktır.

Bildiri, bir topluluk karşısında okunması bakımından konferansla benzerlik gösterir. Ancak, bildirinin dinleyicileri genellikle o konunun uzmanı kişilerden oluşur. Konferans da bilimsel olmakla birlikte öznel ve duygusal konular da yer alabilir. Oysa bildiri nesnel olmak durumundadır. Bildiri sunan kişi metne bağlı kalır. Konferansta konuşmacı zaman zaman metinden uzaklaşabilir. Konferans tek kişinin konuşmasına dayanırken bildiri genellikle sempozyumlarda belirli bir konu etrafında bir dizi konuşmayla birlikte yer alır. Konferansa göre daha kısadır. Genellikle konuşma on beş yirmi dakika ile sınırlandırılır. Sunulan bildiride ileri sürülen görüşler hakkında soru ve cevaplar yer verilir, tartışmalar yapılır.

Bildiriler uzmanlık dalının gerektirdiği dil, terim ve ifade yapısıyla yazılır. Bildiri, dinleyicilere okunmakla kalmaz, yayımlanmak üzere hazırlanır ve genellikle de yayımlanır.

1. Bir sempozyum için hangi hazırlıkların yapılması gerekir?

....

....

....

2. Sempozyum diğer toplantılardan hangi yönüyle ayrılır?

....

....

....

3. Sempozyumlarda konuşmacı sayısı neye göre belirlenir?

....

....

....

4. Bildiri ve konferans arasında farklar nelerdir?

....

....

....

2. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Sempozyumlarda bir konunun farklı yönleri ele alınır.		
2. Sempozyumlar halk toplantılarıdır.		
3. Sempozyumlarda birden fazla başkan bulunur.		
4. Sempozyum kararları toplumla paylaşılır.		
5. Sempozyumlar birden fazla oturumda gerçekleşebilir.		
6. Bildirilerde daha önce ele alınmış konular anlatılabilir.		
7. Bildirilerde öznel ve duygusal konular ele alınabilir.		
8. Bildiriler sempozyumdan sonra yayımlanabilir.		

3. Konuşalım.

Seç Birini

Bir bildiri sunmak isteseydiniz hangi sempozyumu seçer, hangi konudan bahsederdiniz?

Çevre Sempozyumu

Çocuk Sempozyumu

Trafik Sempozyumu

4. Seçelim, yazalım.

Yunus Emre Sempozyumu

Bu sempozyumda bildiri sunsaydınız Yunus Emre'nin hangi yönünü ele alırdınız? Nelerden bahsederdiniz?

- Yunus Emre'nin Türk ve Dünya Edebiyatındaki Yeri
- Yunus Emre'ye Göre Sözün Değeri
- Yunus Emre ve İnsan Sevgisi
- Yunus Emre'de Barış ve Mutluluk

5. Dinleyelim, cevaplayalım.

Sempozyuma Ulaşım

1. Sempozyumun olduğu ile kaç çeşit ulaşım yolu vardır?

....

2. Sempozyuma ev sahipliği yapan üniversite kampüsüne şehir içinden kaç şekilde ulaşım sağlanabilir, bunlar nelerdir?

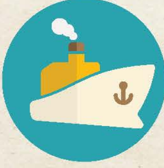
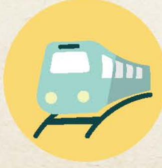
....

3. Sempozyum katılımcıları nerede konaklayacaklardır?

....

4. Sempozyum sekreterliğinin görevi sizce ne olabilir?

....

6. Eşleştirelim.

1	Terminal	6	Demirtaşpaşa
2	Mudanya Feribot İskelesi	7	Osmangazi
3	Güzelyalı Feribot İskelesi	8	Altıparmak
4	Minteks	9	Heykel
5	Demirtaşpaşa	10	İnönü

		Otobüs firmasının servisi
		48 numaralı otobüs
		2 numaralı üniversite treni
		2U belediye otobüsü
		43F numaralı otobüs
		93 numaralı otobüs
		48A numaralı otobüs

B. SEMPOZYUM GÜNLERİ

1. İnceleyelim, işaretleyelim.

Dünya Dili Türkçe

VI. ULUSLARARASI
DÜNYA DİLİ
TÜRKÇE
SEMPOZYUMU

4 - 7 ARALIK
2013

ONURSAL BAŞKAN
Prof. Dr. Kamil DİLEK
Uludağ Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA

SEMPOZYUM KOORDİNATÖRÜ
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN

DÜZENLEME KURULU
Prof. Dr. Coşkun AK
Prof. Dr. Alev Sınar UĞURLU
Doç. Dr. Hülya TAŞ
Yrd. Doç. Dr. Sadettin EĞRİ
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÜSTÜNOVA
Öğr. Gör. Ayşe ENERGİN
Arş.Gör. Hasene AYDIN
Arş. Gör. Şermin KALAFAT
Arş. Gör. Ebru KUYBU
Arş. Gör. Burcu KAYA
Arş. Gör. Kadriye HOCAOĞLU

SEKRETERYA
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA
Yrd. Doç. Dr. Özlem ERCAN
Yrd. Doç. Dr. Gülay DURMAZ
Arş. Gör. Tayfun BARIŞ
Arş. Gör. İbrahim KARAHANCI

İLETİŞİM: Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
16059 - Görükle Yerleşkesi Bursa - TÜRKİYE TEL: +90 224 294 18 14 / +90 224 294 18 19
E-POSTA: dunyadiliturkce2013@gmail.com WEB: http://dunyadiliturkce2013.uludag.edu.tr
YER : Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Kültür Merkezi / Bursa Holiday Inn Otel Görükle - BURSA

	Var	Yok
1. Sempozyumun adı		
2. Sempozyumun katılımcıları		
3. Destekleyen kuruluşlar		
4. Sempozyumun tarihi		
5. Bildiri gönderme tarihi		
6. İletişim bilgileri		
7. Onur kurulu		
8. Sempozyum konuları		

2. Dinleyelim, cevaplayalım.

VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Açış Konuşması

1. Uludağ Üniversitesinin amaçları nelerdir?

....

....

2. Rektör açış konuşmasını kimlere yapmaktadır?

....

....

3. Sempozyumu üniversitenin hangi bölümü organize etmektedir?

....

....

4. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu daha önce nerelerde yapılmıştır?

....

....

5. Sempozyumu hangi kurumlar desteklemektedir?

....

....

3. İşaretleyelim.

Sempozyum Konuları	D	Y
1. Yazılı, sözlü ve görsel iletişim aracı olarak Türk dili		
2. Türk dili haritasının tarihî ve güncel özellikleri		
3. Eski Türk dili araştırmaları		
4. Sanat dili olarak Türkçe		
5. Köken bilgisi araştırmaları		
6. Lehçe araştırmaları		
7. Çeviri bilimi araştırmaları		
8. Türk dilinde terim araştırmaları		
9. Dünya dili olarak Türkçenin öğretimi		
10. Çeviri dili olarak Türk dili		
11. Dünyadaki Türkoloji merkezleri ve çalışmaları		
12. Türkçenin güncel sorunları		
13. Disiplinlerarasılık ve Türk dili		
14. Türk dili araştırmalarında yayın sorunları		

4. Okuyalım, cevaplayalım.

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü Modeli (Saraybosna Örneği)

Serdar BAŞUTKU
Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Eğitim ve Öğretim Merkezi
Uzman Yardımcısı basutku@yee.org.tr

Yurt dışında açılan Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezleri, Türkiye'nin son yıllarda gerçekleştirdiği bölgesel ve küresel açılımın yansımasıdır. İşte bu uluslararası gelişmenin bir yansıması olarak, Saraybosna Türk Kültür Merkezinin girişimleri ile Bosna-Hersek'teki kantonlarda Türkçe, seçmeli yabancı dil dersi olarak kabul edilmiştir. Zenica-Doboj (Zenitsa Doboy), Hersek-Neretva ve Bosna-Podrinye Kantonlarında Eğitim Bakanlıkları tarafından Türkçenin ilköğretim seviyesinde 6. sınıftan 9. sınıfa kadar ikinci seçmeli yabancı dil olarak okutulması kararının alınması ile birlikte 2011-2012 eğitim öğretim yılı itibariyle söz konusu kantonlardaki ilköğretim okullarında yaklaşık 1102 öğrenci Türkçe öğrenmiştir. Bu bağlamda, Yunus Emre Enstitüsü tarafından oluşan bu yeni hedef kitle için farklı bir model geliştirilerek yeni öğretim setleri hazırlanmaya karar verilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye ile Bosna Hersek arasındaki ortak kültür ve sosyal birikimden hareketle Boşnakçada var olan Türkçe ifade, kavram ve kelimelere yer veren "Haydi Türkçe Öğrenelim" seti hazırlanmıştır. Çalışmamızda Türkçenin ikinci seçmeli yabancı dil olarak Bosna-Hersek'teki kantonlarda öğretimi, bu süreçte gerçekleştirilen faaliyetler ve mevcut sorunlar ortaya konacaktır. Bu çalışmadan söz konusu hedef kitleye ders veren Türkçe öğretmenlerinin eğitimi, öğretimde standart uygulamaların yaygınlaştırılması amacıyla Yunus Emre Enstitüsü tarafından yapılan çalışmalar değerlendirilecektir.

Bunların yanı sıra, iki ülkenin sahip olduğu müşterek değerlerden faydalanılarak geliştirilen modelin, Türkçe öğretimindeki etkisinin artırılmasıyla, ortak tarih ve kültür coğrafyasını paylaştığımız diğer ülkelerde de etkili bir şekilde uygulanabilmesi için neler yapılması gerektiği ortaya konmaya çalışılacaktır.

1. Bildiriyi kim sunmaktadır?

2. Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezlerinin açılması neyin göstergesidir?

3. "Haydi Türkçe Öğrenelim" seti hangi yaklaşımla ve niçin hazırlanmıştır?

4. Bildirinin amacı ve konusu nedir?

5. Yazalım.

Anahtar Kelimeler

Bildirinin anahtar kelimlerini bulalım.

6. Davetiye yazalım.

Sempozyuma Davet

MALTEPE BELEDİYESİ 1992

SEMPOZYUM

LIONS INTERNATIONAL

Almanya'ya Göçün 50. Yılında

GÖÇ VE EĞİTİM

Dünyaca ünlü Alman edebiyatçılar, Almanya'da ya□ayan Türk edebiyatçılar ve K□BATEK'in katılımıyla gerçekle□ecek sempozyuma tüm halkımız davetlidir

Maltepe Belediyesi, Maltepe Üniversitesi, 118-Y Anadolu Yakası Çevresi Federasyonu Kulüpleri Atalar Lions Kulübü, KİBATEK ve Nolte'nin katkılarıyla...

YER: MALTEPE ÜN□VERS□TES□ KONFERANS SALONU · TAR□H: 8 EYLÜL 2011 PER□EMBE · SAAT: 10.00-16.00

7. Okuyalım, konuşalım.
Bir Sempozyum Yap...

Son yıllarda üniversitelerimizde, tabiri mazur görün, bir sempozyum furyasına şahit olmaktayız. Hemen her üniversite, bilimsel etkinlikten geri durmamak adına, neredeyse her konuda sempozyum yapıyor.

Gördüğüm kadarıyla bu türden etkinliklerde, düzenleyenlerin birincil amacı, bilimsel bir iş yapmaktan çok, görünmek, tanınmak; önecelikli olarak kurumlarının/ yaşadıkları şehrin tanınmışlığını artırmaktır. Bu sebeple, ne kadar çok kişi çağrılırsa etkinliğe o kadar yararlı olunacağına inanılıyor. Hemen her müracaat kabul ediliyor. Bu türden etkinliklerin bir kısmına katılım paralı olduğu için, sanıyorum düzenleyiciler zaman zaman, bu türden “organizasyonlar”dan para da kazanmakta. Arada bir dost kazananlar da oluyor. Katılımcıların beklentileri, amaçları ise birden fazladır. Gitmedikleri, görmedikleri yerleri bu vesileyle gezip görürler masrafa girmeden. İkinci olarak akademik ilerleme için puan kazanacaklardır. Bu nedenle adında “uluslararası” ibaresi bulunan sempozyumlar, kongreler kaçırılmaz.

Sahanın profesörlerini tanımak, onlarla tanışmak, akademik ilerleme için yakınlık kurmak da katılımcılarca gözetilen bir diğer amaçtır. Önemlidir, şirinlikler ve ‘sempati ikmal’ yapmak. Yıllardır görmediği arkadaşlarını, meslektaşlarını bu vesileyle görmeyi murat edenler de az değildir. Daha başka nedenler de eklenebilir bu saydıklarıma, ama başlıcaları bunlardır.

Sempozyumlara, kongrelere katılan insaf ehli, ilim erbabı fark etmiştir; bu türden toplantılarda yeni bir buluş, özgün bir görüş, bilimsel bir sonuç ortaya koyan tebliğlerin sayısı, abartmıyorum, yüzde iki bilemediniz üç nispetindedir. İnanın beşi bulmaz. Bu bir iki değerli çalışmanın ortaya çıkması için yapılıyorsa, yapılmalıysa sempozyumlar, diyecek bir sözümüz olamaz.

Birkaç yerde söyledim, bu türden etkinlikler yapacaklara da anlatıyorum. Artık nicelik doygunluğuna ulaşıldı Türkiye’de. Yapacağımız faaliyetlerin niteliğine eğilsek diyorum. Yani bir şey yapacaksak güzel olmasına özen göstersek. En baştan katılımcı sayısına dikkat edip, söz gelimi, 100 kişi yerine 50 yahut otuz bildiri sahibi çağırsak. Bildirilerin hiç değilse özetlerini alanın insaflı adamlarına okutup daha özenli bir eleme/ seçme yapılsa. Bilhassa şu “uluslararası” takıntısından artık kurtulsak. Bilhassa sosyal bilimlerde gördüğüm, yurtdışından gelen araştırmacıların hemen çoğunun turistik seyahat amacıyla geldiğidir.

Prof. Dr. Turan Karataş
Atatürk Kültür Merkezi Başkanı

Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Yazar neden yakınmaktadır?
2. Yazarın eleştirdiği konular nelerdir?
3. Yazarın görüşlerine katılıyor musunuz? Niçin?

C. BİLDİRİ SUNUYORUM

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Kültürel Karşılaştırmalar Sempozyumu

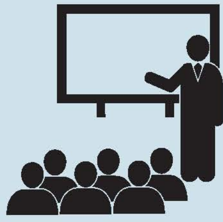
	D	Y
1. Alena ve Fatih sempozyumda karşılaşıyorlar.		
2. Alena ve Fatih sınıf arkadaşıdır.		
3. Alena, Fatih'ten farklı bir konuda bildiri sunmak istiyor.		
4. Sempozyuma sadece öğrenciler katılabiliyor.		
5. Sempozyum "Kültürel Karşılaştırmalar" üzerinedir.		
6. Fatih Boşnak ve Türk gelenekleri üzerine bir bildiri hazırlamak istiyor.		
7. Fatih, Alena'ya birlikte çalışmayı teklif ediyor.		
8. Sempozyuma bildiri özeti göndermek için son tarih 15 Aralık.		
9. Sempozyumun gerçekleştirileceği şehir İstanbul'dur.		
10. Alena sempozyumdan afişler sayesinde haberdar olmuştur.		

2. İşaretleyelim.

	D	Y
1. Sempozyumun yapılacağı üniversite		
2. Sempozyuma katılacak dinleyici sayısı		
3. Sempozyuma bildiri özeti gönderme tarihi		
4. Sempozyuma katılacak bilim insanları		
5. Sempozyumun konusu		
6. Sempozyumun hangi ayda yapılacağı		
7. Sempozyumu destekleyen kuruluşlar		
8. Sempozyumun iletişim bilgileri		

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Türk - Boşnak Halk Kültürünün Ortak Unsurları

Boşnak Ananim Halk Edebiyatı'nın önemli bir türü olan "Sevdalinka"; Arapçadan Türkçeye, Türkçeden Boşnakçaya geçen, "Sevda" kelimesinden türemiştir. Sevda; Aşk, sevgi; aşırı sevgiden doğan bir çeşit hastalık; istek, heves, arzu anlamına gelmektedir. Sevda kelimesi Boşnakçada, Türkçe anlamıyla özdeş olarak; sevda / sevdah şeklinde kullanılmaktadır. Türkçede "Âşık" anlamına gelen, sevdalı kelimesi; Boşnakçada aynı anlamda; sevdalija / sevdahlija / sevdelija şeklinde ifade edilmektedir. Türkçedeki "Âşık olma eylemi" anlamındaki, sevdalık ifadesi; Boşnakçada sevdaluk / sevdahluk şeklinde telaffuz edilmektedir. Anonim bir tür olan Sevdalinka, "Boşnakça aşk şarkılar" anlamına gelmektedir.

Boşnak Anonim Halk Edebiyatı'nın en yaygın lirik şarkı / şiir türü olan sevdalinka, Boşnakların İslamiyet'i kabul etmesiyle değişen kültürel yapının sonucunda ortaya çıkmıştır. İslamiyet'in kadın-erkek ilişkileri, Boşnak halk kültüründe yeni davranış kalıpları oluşturmuştur. Doğrudan bir araya gelemeyen sevdalıları, okudukları sevdalinkalarla birbirlerine seslerini duyuruyorlardı. Sevdalı iki gencin buluşma yerleri ise genellikle pencere dibi oluyordu. Âşığın pencere dibinde söylediği sevdalinkaya, maşuk (sevgili) kafes arkasında bir başka sevdalinka ile ya da aynı sevdalinkanın bir diğer bölümüyle cevap verirdi. Böylece iki âşık birbirlerine duygularını ifade ederlerdi.

Sevdalinkalar, anonim bir tür olduklarından, hangi tarihten itibaren ortaya çıktıları konusunda kesin bir bilgi olmamakla birlikte; XVI. yüzyıldan itibaren Boşnak halk kültüründe görülmeye başladığı kabul edilmektedir. Yazılı bir kaynakta ilk olarak 1574 yılında Hırvat yazar, Luka Botić bahsetmiştir. Onlu hece vezniyle yazılmış bu sevdalinka, altı dizeden oluşmaktadır. Botić, Split pazarında Adil isimli Müslüman Boşnak delikanlının Marija isimli Hristiyan genç kıza olan aşkını dile getirdiği sevdalinkayı eserinde kaydetmiştir. Botić, Osmanlı-Venedik sınırında bu tarz aşkların, olayların çok olduğunu vurgulamıştır. Bir süre Bosna Hersek'te kalmış Rus tarihçi Aleksandar F. Giljferding, Hersek'te

Stolac şehrinin kaymakamı Hamza Bey Rizvanbegovic'in konağında akşamları tambur eşliğinde sevdalinkaların söylendiğini belirterek, bey konaklarında özellikle Ramazan akşamları sevdalinkaların okunduğunu ifade etmiştir. Fransisken Antun Knežević 1870 yılında "Bosna'daki Evlenme Adetleri" isimli kitabında sevdalinka örneğinden hareketle, Türk kızlarının ve oğlanlarının arasındaki aşkın nasıl yaşandığını ifade etmiştir. Knežević'e göre, Türk erkeklerin kız evine girmeleri yasaktı; bundan dolayı kızlar akşamları pencere önüne geçer sevdalinka okurlardı. Oğlanlar ise tambur eşliğinde sevdalinkalara karşılık verirlerdi. Kızlar sevdalinkayı bitirip pencereden uzaklaşınca oğlanlar rüyadan uyanmış gibi kalkıp giderlerdi. 1893 yılında Çek etnomüzikolog Ludvig Kuba, Mostar şehrinde Ramazan geceleri ailelerin bir evde toplandığını, erkeklerin bu toplantılarda sevdalinka okuyup tambur çaldıklarını, kızların ise tepsi çevirerek sevdalinka söylediklerini ifade eder. 1894 yılında Hırvat seyahatname yazarı Ferde Hedele, İstanbul'a giderken Bosna'dan geçer ve sevdalinkaların kahvehanelerde müzik eşliğinde söylendiğini belirtir. Sevdalinkaların çoğunlukla kadınlar tarafından söylenmesi, icra ortamı ve zamanlaması açısından manilerle benzerlikleri görülmektedir.

Sevdalinka, Boşnaklarla aynı coğrafyada yaşayan, aynı dili konuşan Sırp ve Hırvatların halk kültüründe görülmemektedir. XIX. yüzyılın ortalarında Polonyalı şair, Adam Mickiewicz sevdalinkalara değinmiş; bu şiirlerin / şarkıların hangi topluluğa ait olduğunu belirtmiştir. Mickiewicz, sevdalinkaların İslam dinine inanan Slavların, bu şiirleri Slavca söylediklerini belirtmiştir. Sevdalinkalarda mübalağa sanatının yaygınlığına da değinen Mickiewicz, bu sanatın Boşnak şiirinde, Doğu şiirinin bir tesiri olarak görmüştür.

Kaynak: Prof. Dr. Alena Ćatović

Anahtar Kelimeler: Sevdalinka, Boşnak Halk Kültürü, Anonim Halk Edebiyatı

1. "Sevdalinka" kelimesinin kökeni nedir?

....

2. Sevdalinka'nın anlamı nedir?

....

3. Boşnaklar İslamiyet'i kabul ettikten sonra hayatlarında ne gibi farklılıklar oluşmuştur?

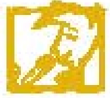
....

4. Boşnaklarla aynı coğrafyada yaşayan aynı dili konuşan hangi milletlerde Sevdalinka yoktur?

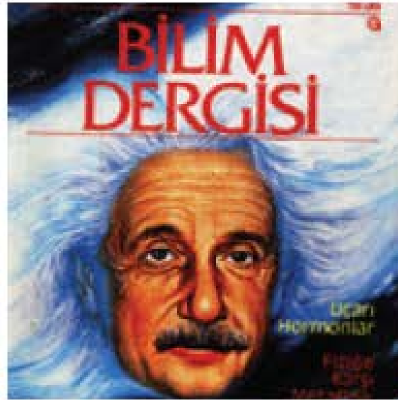
....

5. Sevdalinkalar hangi tarihten itibaren ortaya çıkmışlardır?

....

4. Konuşalım.
Bilimsel Yayınlar

Yayınsız bilim ölüdür.

Alıntı yaparken bilimsel etik kurallarına uymak erdemdir.

Bilimsel yayınlar tarafsız olmak mecburiyetindedir.

5. Dolduralım.

Bildiri Başvuru Formu

SEMPOZYUM
BAŞVURU FORMU

Katılımcının;

Adı, Soyadı	
Doğum yeri ve yılı	
E- Posta	
Telefon Numarası	
Faks Numarası	
Adres	

Bildiri Başlığı	
Bildiri Özeti	

Anahtar Kelimeler	

Sempozyumun şartlarını okudum ve kabul ediyorum. İmza

Serbest Okuma

Kültürel İlişkiler

Arap ülkeleriyle Türkiye arasındaki kültürel değerlere ışık tutmayı amaçlayan, Uluslararası Türk-Arap Ortak Kültür Mirası Sempozyumu, başkent Amman'daki Ürdün Üniversitesinde yapıldı.

Sempozyumun açılışına Ürdün Başbakanı Abdullah en-Nusur, Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Türkiye'nin Amman Büyükelçisi Sedat Önal, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof.Dr. Hayati Develi ve eski Kültür Bakanı Salah Cerrar katıldı.

Başbakan Nusur açılışta yaptığı konuşmada, "Türk kültür ve medeniyeti kültürel mirasımızın bir parçasıdır. Kral 1. Abdullah Türkiye'yi ziyaret eden ilk Arap lideridir. Bu, iki ülke arasındaki ilişkinin mahiyetini gösteriyor" ifadesini kullandı.

Millî Eğitim Bakanı Avcı, ülke arasındaki kültürel ilişkileri geliştirmeye çalıştıklarını belirterek, kültürel alışverişin sağlanması amacıyla Ürdün okullarında okutulan müfredata Türkçenin konulması yönünde çalışmalarda bulunduklarını bildirdi.

Sempozyumda konuşan Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Hayati Develi ise Türkiye ve Arap ülkeleri arasındaki ilişkilerin daha da gelişmesi için Yunus Emre Enstitüsünün Arap ülkelerinde açtığı kültür merkezlerinin büyük önem taşıdığını belirterek bundan sonraki dönemde kültürel, iktisadi ve siyasi ilişkilerin daha da gelişmesi için bu tür faaliyetler düzenleyeceklerini ifade etti. Sempozyuma, Türkiye ve Ürdün'ün yanı sıra Mısır, Tunus, Cezayir, Fas, Lübnan, Filistin ve Suriye'den çok sayıda düşünür katıldı.

Arap ülkeleriyle Türkiye arasındaki kültürel değerlere ışık tutmayı amaçlayan ve BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Arap Üniversiteler Birliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen sempozyumda, Arap ve Türk toplumları arasındaki kültürel, sosyal ve tarihi ilişkiler konusunda görüş ve öneriler sunuldu.

Program dolayısıyla Amman'a gelen Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı onuruna elçilikte bir resepsiyon verildi. Bakan Avcı ve Başkan Develi resepsiyonda sempozyum katılımcılarıyla bir araya gelerek sohbet etme fırsatı buldular.

Program dünyanın yedi harikasından biri olarak kabul edilen Petra'ya yapılan geziyle sona erdi.

DEĞERLENDİRME

HULUSİ BEHÇET

20 Şubat 1889'da İstanbul'da dünyaya gelen ve zor bir çocukluk dönemi geçiren Türk bilim adamı Hulusi Behçet, henüz çok küçükken annesini kaybetmiş ve babaannesi tarafından büyütülmüştür. İlköğrenimini o zamanlar Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yer alan Şam'da tamamlamıştır. Fransızca, Almanca ve Latince öğrenmiştir.

Tıp öğrenimini, o dönemlerde sivil tıp öğretimi olmadığı için İstanbul'da, Gülhane Tıp Akademisi'nde almıştır. 1910'da buradan mezun olduktan sonra dermatoloji ve cinsel hastalıklar alanında uzmanlaşmıştır. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Edirne'deki askeri hastanede dermatoloji uzmanı olarak çalışmıştır. Savaştan sonra tıbbi bilgisini geliştirmek amacıyla önce Budapeşte'ye sonra da Berlin'e gitmiştir. Türkiye'ye döndükten sonra önce Hasköy Cinsel Hastalıklar Hastanesinde, sonra Vakıf Gureba Hastanesinde çalışmıştır. Osmanlı Devleti'nden kalan en köklü eğitim kurumu Darü'l-Fünun'un eğitim sistemi ve yapısı değiştirilerek 1933'te İstanbul Üniversitesi adını aldı. Hulusi Behçet, İstanbul Üniversitesinde Dermatoloji Kliniğini kurdu ve profesör seçildi. Hulusi Behçet, Türkiye Cumhuriyeti'nde profesör unvanı alan ilk kişidir. 1937 yılında bir kan damarı hastalığı olan ve günümüzde de onun adıyla anılan, nedeni tam olarak bilinmeyen ve nadir görülen Behçet hastalığını keşfetti. İlk yıllardan beri dermatoloji konusunda üretken bir bilim adamı oldu. Birçok ulusal ve uluslararası kongreye bildirileriyle katıldı, birçok dergide makalesi yayımlandı, birçok kitap yayımladı, yeni nesillerin eğitimine yardımcı olmak için yabancı dillerden Türkçeye çeviriler yaptı.

Türk ve dünya tıp tarihine adını altın harflerle yazdıran Hulusi Behçet, ardında yüzlerce öğrenci, onlarca kitap ve makale bırakarak 8 Mart 1948 yılında hayata gözlerini yummuştur.

1. Hulusi Behçet ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Eğitim amaçlı çeşitli ülke ve şehirlerde yaşamıştır.
B) Sağlık bilimleri ile ilgili çok sayıda eseri vardır.
C) Tıp dünyasında kendi adıyla anılan hastalık vardır.
D) Meslek seçiminde yaşadığı dönemin katkısı olmuştur.

2. Son paragrafta geçen "adını altın harflerle yazdırmak" ifadesi hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Yapılanları ilan etmek
B) Başarılı işlerle anılmak
C) Kendi adına anıt yaptırmak
D) Tarih kitaplarına konu olmak

3. Okuduğunuz metinde .... <u>değinilmemiştir</u>.

A) dermatoloji alanındaki buluşlara
B) Hulusi Behçet'in akademik başarılarına
C) Darü'l-Fünun'un eğitim sistemi hakkındaki bilgilere
D) sivil tıp eğitimiyle ilgili sınırlılıkların olduğu dönemlere

4. Okuduğunuz metin ile ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

☐ Hulusi Behçet unvanıyla yaşadığı dönemde ilk olma özelliğine sahiptir.
☐ Behçet hastalığının sebepleri ile ilgili kesin açıklamalar yapılmıştır.
☐ Hulusi Behçet'in çalışmaları eğitim amaçlı kullanılmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Bir anadili konuşucusunun günlük hayatta yaptığı konuşmaları anlayabilirim.

Bilimsel ve teknik terimlerin çokça yer aldığı konuşmaları anlayabilirim.

Metinlerdeki anahtar kelimeleri çıkarabilirim.

Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin çoğunu anlayabilirim.

Metindeki bölümler arasındaki geçiş ve bağlantıları fark edebilirim.

Okuduğum metinlerle ilgili sorulara cevap verebilirim.

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklamalar yapabilirim.

Uzun ve zor metinleri kendi düşüncelerimle özetleyebilirim.

Kişisel veya mesleki ilgi alanlarına ilişkin bir konuda ayrıntılı bir sunum yapabilirim.

Bir ana tez etrafında farklı bilgi ve verileri bir araya getirerek bir bütünlük içinde sunabilirim.

Konunun ve türün özelliğine uygun sözcük, kavram ve terimleri kullanabilirim.

Bilimsel bir sempozyuma katılabilmek için başvuru formu doldurabilirim.

7

Sayılarla Hayat

Bölümler
A) Abaküsten Bilgisayara
B) Sayılar Ne Söyler?
C) Hayatımızdaki Sayılar

Beceriler
- Türk Kültüründeki Sayılarla İlgili Kültürel Unsurları Bilme
- Nüfusla İlgili Bilgileri Anlama

Kelimeler
- rakam
- kültür
- nüfus
- yoğunluk

Üniteye Hazırlık

- Sayısal dersleri mi sözel dersleri mi daha çok seviyorsunuz?
- Sizce bir ülkenin nüfusunun fazla olmasının ne gibi faydaları vardır?
- Ülkenizde sayılara yüklenen özel anlamlar var mı? Birini örnek verebilir misiniz?

A. ABAKÜSTEN BİLGİSAYARA

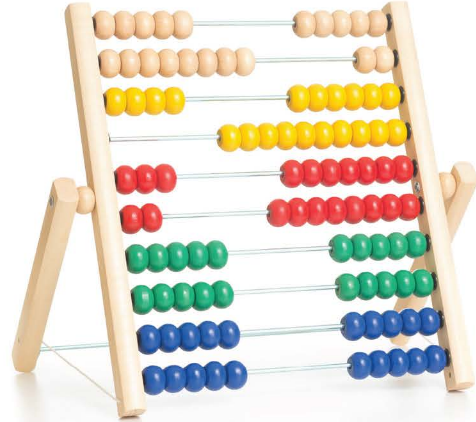
1. Okuyalım, yerleştirelim.

Sıra Sıra Boncuklardan Mini Mini Bilgisayarlara

20. yüzyılın ortalarına kadar kimse bilgisayar diye bir aygıtın olabileceğini düşünemezdi. Oysa bugün hemen her evde bir bilgisayar var. Üstelik de günümüzün bilgisayarları göz açıp kapayıncaya kadar trilyonlarca işlem yapabiliyor. Bilgisayarların tarihini adım adım keşfetmeye ne dersiniz?

1. ....

Günümüzde bilgisayarların yaptığı karmaşık hesap işlemlerini geçmişte insanlar yapardı. Ancak hesap yapmak zor bir işti. Hem işlemler uzun sürüyordu hem de hata yapma olasılığı çok yüksekti. Bu yüzden insanlar, hesap işlemlerini kolaylaştıran aygıtlar geliştirmeye başladılar. Bu aygıtların ilk örneklerinden biri bundan binlerce yıl önce Babillerin geliştirdiği düşünülen "abaküs"tür. Çubuklara geçirilmiş boncuklardan oluşan abaküs, aynı zamanda bilgisayarların ilk örneği olarak da kabul edilir.

2. ....

Zaman içinde, hesap işlemlerini daha kolay yapmayı sağlayan buluşlar ortaya çıkmaya başladı. Yaklaşık dört yüz yıl önce Alman Profesor Wilhelm Schickard (Vilhelm Şiikard) ilk hesap makinesini geliştirdi. Schickard, ünlü matematikçi ve gök bilimci Johannes Kepler (Yohannes Kepler)'in hesap işlerini kolaylaştırmak istiyordu. Bunun için 1623'te bir hesap makinesi yap-

maya başladı. Ancak veba salgınında yaşamını kaybetti ve makinesini tamamlayamadı. Schickard'ın planları doğruydu, makine çalışıyordu. Bu sebeple hesap makinesini bulan kişi Schickard olarak kabul edilir.

3. ....

Joseph Marie Jacquard (Jozef Mari Jekar) adlı Fransız buluşçu, 1801'de üzerine delikler açtığı kartları kumaş dokuma makinelerinde kullanmaya başladı. Kartların üzerindeki delikler dokuma sırasında kumaş üzerinde desen oluşmasını sağlıyordu. Bu delikli kartların benzerleri ilk bilgisayarlarda veri girişi yapmak amacıyla kullanıldı.

4. ....

Farklı amaçlarla kullanılabilen ilk bilgisayar 1941'de geliştirildi. Alman bilim insanı Konrad Zuse'nin geliştirdiği Z3 adlı bilgisayar dört işlem yapabiliyordu. Verileri girmek için delikli kartların kullanıldığı Z3, 1944'te bir bombardımanda yok olana kadar uçaklarla ilgili hesapların yapımında kullanıldı. Ardından 1944'te Colossus (Kolossus) ve Amerikan Harvard Mark 1 (Harvırd Mark 1) çağdaş bilgisayarların ilk örneği olarak kabul edilir.

5. ....

1945'te tasarlanan bilgisayarlar, bir apartman dairesini kaplayacak kadar büyüktü. Bu bilgisayarlar hesap yapabiliyor, sonuçların çıktısını yazıcıdan alabiliyordu.

6. ....

Bilgisayarlar zaman içinde daha küçük boyutlarda üretilmeye başlandı. Özellikle 1947'de transistorun bulunmasıyla bu küçülme daha da hızlandı. 1960 yılında yeni bir bilgisayar modelinin geliştirilmesiyle de bilgisayarlar daha ucuza üretilmeye başlandı ve ilk bilgisayar oyunu tasarlandı.

7. ....

İlk kişisel bilgisayar, 1970'te John Blankenbaker (Con Blenkınbeykır)'in geliştirdiği Kenbak-1 oldu. Ancak Kenbak-1'in ekranı ve klavyesi yoktu. Üzerindeki düğmelerle programlanıyordu. Sonuçlar da ışıklı göstergelerde görüntüleniyordu.

8. ....

Günümüzdeki masaüstü bilgisayarların ilk örneği 1981 yılında piyasaya çıktı. Aynı yıl ilk taşınabilir bilgisayar da üretildi. Büyükçe bir bavul görünümündeki bu 12 kilogramlık bilgisayarın klavyesi, ekranı ve disket sürücüsü de beraberinde bulunuyordu.

9. ....

Günümüzde kullandığımız masaüstü bilgisayarlar ilk örneklerinden çok daha yüksek bir işlem gücüne sahiptir. Bellekleri de çok daha geniştir. Masaüstü bilgisayarlara fare ve benzeri aygıtlar da bağlanabiliyor. Bunlar, bilgisayarların kullanımını çok kolaylaştırıyor. Taşınabilir bilgisayarlarla birlikte bilgisayarların boyutları da neredeyse bir defter kadar hatta not defteri kadar küçük olabiliyor. Üstelik bunlar, eskiden bir odayı dolduracak kadar kocaman olan bilgisayarlardan daha hızlı çalışıyor.

Levent DAŞKIRAN

1. Okuduğunuz metnin alt başlıkları aşağıda karışık olarak verilmiştir. Bu alt başlıkları metnin uygun bölümlerine yazalım.

- Şimdiki Bilgisayarlar Çok Hızlı
- Boncuklarla Hesap
- Kişisel Bilgisayar Çağı Başlıyor
- Hesap Makineleri Geliyor
- Çağdaş Bilgisayarlar Doğuyor
- Delikli Kartlar
- Kocaman Bilgisayarlar
- Bilgisayarlar Gittikçe Küçülüyor
- Hoş Geldin Masaüstü Bilgisayar

2. Başlık ve alt başlıklardan hareketle metnin konusu hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bilgisayarın tarihi
B) Bilgisayar çağı
C) Geçmişten günümüze bilgisayarlar
D) Bilgisayar teknolojisi

3. Aşağıdaki sorularla ilgili cümleleri okuyalım ve soruların cevabını bulalım.

1. Bu nedir?

Çubuklara geçirilmiş boncuklardan oluşur. Bilgisayarların ilk örneği olarak da kabul edilir.

....

2. Bu kimdir?

Yaklaşık dört yüz yıl önce ilk hesap makinesini geliştirdi.

....

3. Bu kimdir?

1801'de üzerine delikler açtığı kartları kumaş dokuma makinelerinde kullanmaya başladı.

....

4. Bu nedir?

Çağdaş bilgisayarların ilk örneği olarak kabul edilir.

....

5. Bu kimdir?

Alman bilim insanıdır. Geliştirdiği bilgisayar dört işlem yapabiliyordu.

....

6. Ne zaman?

İlk bilgisayar oyununu tasarlandı.

....

7. Ne zaman?

Masaüstü bilgisayarların ilk örneği piyasaya çıktı.

....

8. Bu kimdir?

Kenbak-1 adlı ilk kişisel bilgisayarı tasarladı.

....

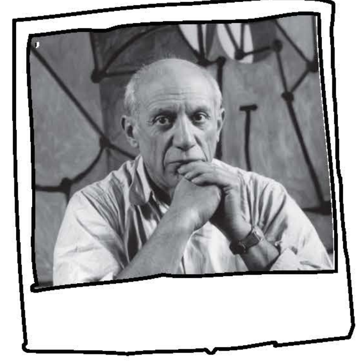
9. Bu nedir?

Bu bilgisayar çeşidi ile bilgisayarların boyutları da neredeyse bir defter kadar hatta not defteri kadar küçüldü.

....

2. Dinleyelim, cevaplayalım.
Pablo Picasso ve 4 Rakamı

1. Metni dinleyelim ve sorulara cevap verelim.

Kim? ....

Kiminle? ....

Ne? ....

Ne zaman? ....

Niçin? ....

2. Picasso hakkında aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

A) Hayal gücü geniş bir öğrenci
B) Matematiğe karşı ilgili
C) Öğrenciliğinde resim yapmaya meraklı
D) Büyük bir sanatçı

3. Dinleyelim, cevaplayalım.
Satrancın Hikâyesi ve Üslü Sayılar

1. Satranç ilk kez nerede oynanmıştır?
....
2. Satrancı kim bulmuştur?
....
3. Satrancı ilk kimler oynamıştır?
....
4. Şah oyunu beğenmiş mi?
....
5. Rahip satrancı ne amaçla yapmıştır?
....
6. Şah, rakibine ödül olarak ne vermiştir?
....
7. Maliye memurları niçin zorlanmış?
....

3. Tamamlayalım. Hangi karede ne kadar buğday?

1. karede	
2. karede	
3. karede	
4. karede	
10. karede	
15. karede	
25. karede	
31. karede	
49. karede	
54. karede	
64. karede	18.446.744.073.709.551.615

4. Dinlediğiniz metne göre;

a) Şah nasıl bir insandır?

b) Rahibin özellikleri nelerdir? Anlatınız.

4. Dinleyelim, cevaplayalım.
"Matematik"in Hayatımızdaki Yeri ve Önemi

1. Dinlediğiniz metne göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Öğrenciler matematiğin günlük hayatla ilişkisine inanır.
B) Matematik hayatın bazı alanlarında önemli bir yere sahiptir.
C) İnsanlar dinlenirken ya da eğlenirken de matematikten yararlanır.
D) Matematik asık yüzlü ve korku duyulan bir disiplindir.

2. Dinlediğiniz metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Matematik hayatımızın her alanında bize yardımcı olur.
B) Matematik problemlerini çözmek insanı dinlendirir.
C) Matematik soyut bir bilim dalıdır.
D) DNA'larımızın dizilişi matematiksel kurallara göredir.

3. Aşağıdaki cümleler ve ilgili birimi eşleştirelim.

Sabah çalar saati 6.30'a kurdum.

Kırtasiyeden bir kalem satın aldım.

Dolmuşa 2 lira verim, dolmuşçu bana 25 kuruş para üstü verdi.

Teknoloji tasarım dersinde proje yaparken metreyi kullandım.

Basketbol maçında beş faul yaptığım için oyun dışı kaldım.

Omlet yaparken tuzu omlete göre oranladım.

- dört işlem
- zaman ölçüsü
- dört işlem
- tam sayılar
- uzunluk ölçüleri
- oran orantı

5. Okuyalım, konuşalım.
Hoca'nın Hesabı

Nasreddin Hoca bir gün heybe almak için pazara gider. Güzel bir heybe görüp pazarcı ile pazarlık yapar ve bir akçeye anlaşırlar. Tam oradan ayrılacaktır ki daha güzel bir heybe dikkatini çeker:

- Kaç akçe şu heybe muhterem?

- İki akçe hocam.

- Aldım gitti, diyen hoca elindekini bırakır ve onu alıp tam gidecekken pazarcı seslenir:

- Hocam! Bu heybe iki akçe. Sen bir akçe verdin.

Hoca sinirlenir:

- Bre cahil adam! Sana önce bir akçe verdim. Sonra da bir akçelik heybe bıraktım! İkisi eder iki akçe. Daha benden neyin parasını istersin!

Hoca'nın hesabı doğru mudur? Niçin

6. Okuyalım, tamamlayalım.

Deli mi Akıllı mı?

Mahallenin delisi, sokağa yeni taşınan komşularının eşya taşıyışlarını seyrediyordu. Eşya taşıyan kişinin gayet güçlü ve iri yarı bir görüntüsü vardı. Eşyaları bir çırpıda 5. kata çıkarıyordu. Bir süre onu seyreden deli, yavaş yavaş adamın yanına yaklaştı. Onun geldiğini fark eden adam, bir şeyler sormak istediğini anlayıp beklemeye başladı. Nihayet deliden soru geldi:

- Bu eşyaların neden hepsini birden taşımıyorsun?

- Dikkat etmedin galiba. Burada bir kamyon eşya var. Hepsini bir seferde nasıl taşıyacağım?

- Bir seferde taşıyabileceğin miktarda eşyayı sırtladığında, üzerine o ağırlığın binde birini koyarsam yine taşıyabilir misin?

- Elbette. Ne kadar fark edecek ki?

- Öyleyse tekrar binde birini koyabilirim ve sen yine taşıyabilirsin.

- Doğal olarak! Binde birlik ağırlık farkı, beni etkilemez.

- Peki, bunu devamlı yaptığımda tüm eşyaları yüklemiş olmaz mıyım?

- Eeee, şeyy... evet!

- O hâlde neden hepsini birden taşımıyorsun?

1. Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

Deli adamın matematik hesabı doğrudur çünkü ....

....

Deli adamın matematik hesabı mantıklı değildir çünkü ....

....

7. Okuyalım, cevaplayalım.

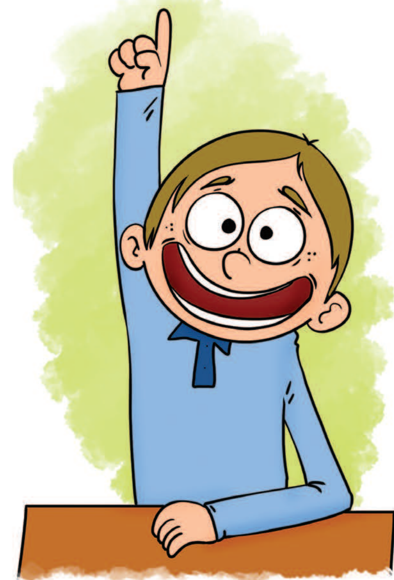
Sayılar Yalan Söylemez

Öğretmen matematik dersinde öğrencilere sordu:

- Çocuklar sayılar asla yalan söylemez. Örneğin bir adam tarlayı on günde sürerse, on adam bir günde sürebilir. Buna benzer bir örnek de siz bulun bakalım!

Öğrencilerden birisi gülerek cevap verdi:

- Örneğin bir vapur Atlantik Okyanusu`nu altı günde geçerse, yüz kırk dört vapur da bir saatte geçer!..

1. Fıkrada yer alan öğrenci için hangisi söylenemez?

A) akıllı
B) zeki
C) sinsi
D) öz güven sahibi

8. Okuyalım, cevaplayalım.

Arabanın Hangi Lastiği Patladı?

Dört üniversite öğrencisi, uyanamadıkları için matematik finaline geç kalırlar ve okula gidince hocaya arabalarının lastiğinin patladığını söylerler. Hoca ilk başta inanmaz ama öğrencilerinin yalvarmalarına dayanamayarak onları üç gün sonra sınav yapacağını söyler. Sınav günü gelince hoca, dört öğrencinin hepsini boş bir salonun ayrı ayrı köşelerine oturtur.

Sınav geçme sistemi şöyledir: 100 üzerinden 50 puan alan herkes sınavı geçebilir. Hocanın hazırladığı sınavda ise ön sayfada 10'ar puanlık dört tane basit matematik sorusu vardır. Bunları kolayca çözerler. Arka sayfada ise 60 puanlık bir soru vardır:

"Arabanın hangi lastiği patladı?"

1. Arabanın hangi lastiği patladı? sorusu ile öğretmenin asıl anlatmak istediği nedir?

....

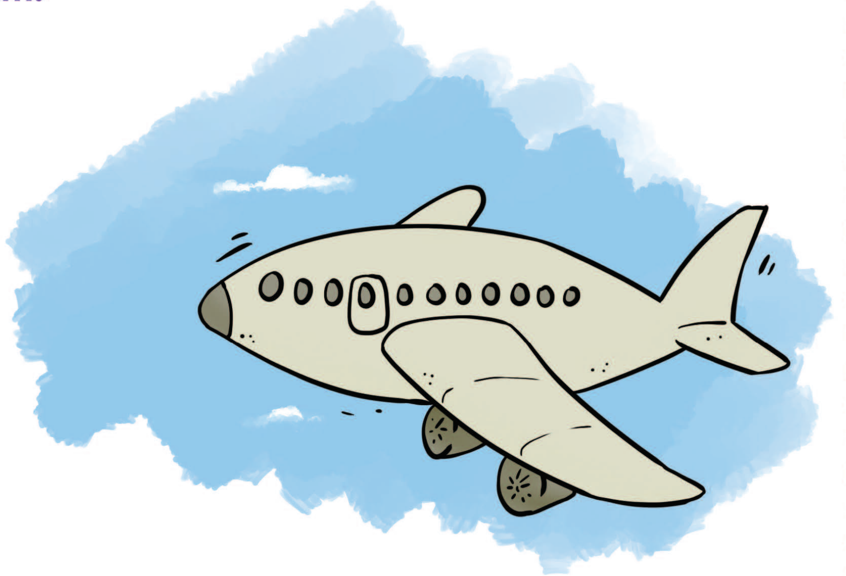
2. Fıkranın ana fikrini en iyi açıklayan atasözleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru biçimde verilmiştir?

A) Ramazanda yalan söyleyenin yüzü, bayramda kara olur. - Ardıcın közü olmaz, yalancının sözü olmaz.
B) Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış. - Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
C) El eliyle yılan tutan, yarısını yalan tutar. - Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
D) Ramazanda yalan söyleyenin yüzü, bayramda kara olur. - Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

9. Okuyalım, cevaplayalım.

Uçak Yolculuğu

İki Matematikçi seyahat için uçağa binerler. Uçak havalandıktan bir saat sonra bir anons duyulur:

- Sayın yolcularımız, uçağımızın dört motorundan biri arızalanmıştır. Endişe etmeyiniz. Üç motorla uçuşu tamamlayabiliriz. Fakat beş saat sürecek yolculuğumuz yedi saate uzamıştır.

Yola devam edilir. Kısa bir süre sonra yeni bir anons duyulur:

- Sayın yolcularımız, uçağımızın sağlam olan üç motorundan biri arızalanmıştır. Kaygılanmayınız. İki motorla uçuşu tamamlayabiliriz. Fakat yolculuğumuz on saate uzamıştır.

Derken az bir vakit sonra üçüncü anons duyulur:

- Sayın yolcularımız, motorlarımızdan biri daha arızalanmıştır. Fakat paniğe kapılmayınız. Tek motorla da uçuşu tamamlayabiliriz. Ancak yolculuğumuz on sekiz saate uzamıştır.

Bu son anons üzerine matematikçilerden biri şöyle der:

- Umarım bu son motor da arızalanmaz. Yoksa sonsuza kadar burada kalacağız...

1. **Aşağıdaki deyimleri anlamları ile eşleştiriniz.**

panik olmak	bir olay dolayısıyla büyük bir korku ve telaş içinde umutsuzluğa düşmek
panik yaratmak	yaptığı bir işin yanlış veya uygunsuz sonuç verdiğini anlayarak üzülmek
paniğe kapılmak	korku, dehşet uyandırmak

2. **Eş anlamlı kelimeleri eşleştiriniz.**

endişe etmek	duyuru
arızalanmak	gezi
seyahat	kaygılanmak
anons	bozulmak

10. Konuşalım.
Sorunların Çözümü

"Arkadaşımın sorunu benim sorunum."

Sınıf arkadaşınız matematik dersinden bir türlü başarılı olamıyor. Matematiğin çok zor olduğunu düşünüyor ve bu dersi gözünde çok büyütüyor. Matematik sınavından da zayıf notlar alıyor. Bundan dolayı çok üzgün ve sorununu kimseyle paylaşmak istemiyor. Bu durum da sizi ve diğer arkadaşlarınızı üzüyor.

Arkadaşınıza yardım etmek istemez misiniz? Haydi, onunla konuşun ve bu sorunu birlikte çözebileceğinize onu ikna edin.

11. Yazalım.
Otobüs Gecikti

Aşağıda bir metnin giriş bölümü verilmiştir. Bu bölümde verilen bilgilerden hareketle metni tamamlayınız.

Beklediğiniz otobüs gelmek bilmedi, "Biraz daha, haydi biraz daha!" dediniz ama sonunda sabrınız taştı. "Yürürüm daha iyi!" diyerek yola çıktınız. İyisi mi, siz siz olun gelecek sefer otobüsünüzü bekleyin. Matematikçilere göre hemen her zaman en iyi strateji bu!..

....

....

....

....

....

....

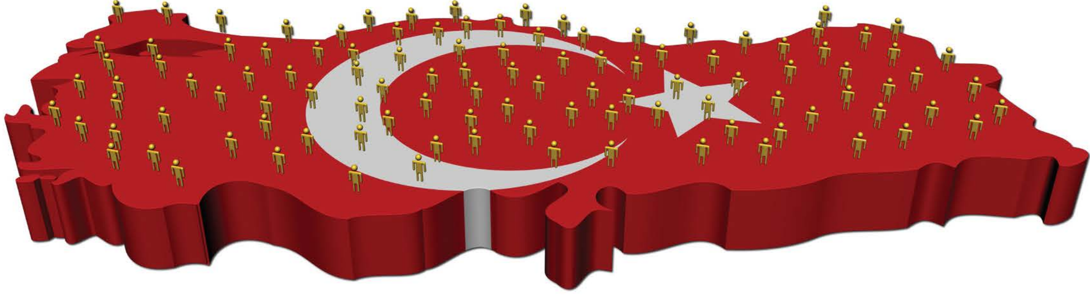
....

B) SAYILAR NE SÖYLER?

1. Okuyalım, cevaplayalım.

Türkiye'nin Nüfusu Açıklandı

Türkiye İstatistik Kurumuna (TÜİK) göre, Türkiye'nin nüfusu 2012 sonu itibarıyla 75 milyon 627 bin 384 kişi oldu. TÜİK'e göre, Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızı, 2012 yılında binde 12 olurken nüfus bir yılda 903 bin 115 kişi arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılı "adrese dayalı nüfus kayıt sistemi" sonuçlarını açıkladı. Türkiye nüfusu 31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla 75 milyon 627 bin 384 kişi oldu.

Türkiye'de ikamet eden nüfus 2012 yılında, bir önceki yıla göre 903 115 kişi arttı. Erkek nüfusun oranı %50,2 (37 956 168 kişi), kadın nüfusun oranı ise %49,8 (37 671 216 kişi) olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin yıllık nüfus artış hızı, 2012 yılında ‰12 olarak gerçekleşti. 2011 yılında ‰13,5 olan yıllık nüfus artış hızı 2012 yılında ‰12'ye düştü.

İl ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı % 77,3 oldu. İl ve ilçe merkezlerinde ikamet edenlerin oranı 2011 yılında %76,8 iken 2012 yılında %77,3 olarak gerçekleşti.

İstanbul'da ikamet eden nüfus bir önceki yıla göre %1,7 artış gösterdi. Türkiye nüfusunun %18,3'ünün ikamet ettiği İstanbul, 13 854 740 kişi ile en çok nüfusa sahip olan il oldu. Bunu sırasıyla takip eden iller;

%6,6 ile (4 965 542 kişi) Ankara, %5,3 ile (4 005 459 kişi) İzmir, %3,6 ile (2 688 171 kişi) Bursa, %2,8 ile (2 125 635 kişi) Adana'dır. Bayburt ili ise 75 797 kişi ile en az nüfusa sahip il oldu.

Türkiye Nüfusunun Ortanca Yaşı Yükseldi

Ülkemizde 2011 yılında 29,7 olan ortanca yaş, 2012 yılında önceki yıla göre artış göstererek 30,1 oldu. Ortanca yaş erkeklerde 29,5 iken, kadınlarda 30,6 olarak gerçekleşti. Ortanca yaşın en yüksek olduğu iller sırasıyla Sinop (37,5), Çanakkale (37,2) ve Balıkesir (37,2) iken en düşük olduğu iller ise sırasıyla Şırnak (18,5), Şanlıurfa (18,9) ve Ağrı (19,5)'dır.

Çalışma Çağındaki Nüfus Bir Önceki Yıla Göre %1,5 Arttı

Ülkemizde 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfusun oranı 2011 yılına (%67,4) göre 0,2 puan artarak %67,6 (51 088 202 kişi) olarak gerçekleşti. 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı ise %24,9'a (18 857 179 kişi) gerilerken, 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı da %7,5'e (5 682 003 kişi) yükseldi.

Türkiye'de Kilometrekareye Düşen Kişi Sayısı Arttı

Nüfus yoğunluğu olarak ifade edilen bir kilometrekareye düşen kişi sayısı, Türkiye genelinde 2011 yılına göre 1 kişi artarak 98 kişi oldu. İstanbul kilometrekareye düşen 2 666 kişi ile nüfus yoğunluğunun en yüksek olduğu ilimiz oldu. Bunu sırasıyla; 453 kişi ile Kocaeli, 333 kişi ile İzmir, 264 kişi ile Gaziantep ve 258 kişi ile Bursa illeri takip etti.

Nüfus yoğunluğu en az olan il ise kilometrekareye düşen 12 kişi ile Tunceli oldu. Yüzölçümü bakımından ilk sırada yer alan Konya'nın nüfus yoğunluğu 53, en küçük yüzölçümüne sahip Yalova'nın nüfus yoğunluğu ise 250 olarak gerçekleşti.

1. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. 2012 yılında Türkiye'nin nüfusu 75 627 384'tür. Verilere göre 2012 yılında nüfus 903 115 kişi arttığına göre 2011 nüfusu kaç olur?

   ....

2. 2012 nüfus sayımı sonucunda erkek nüfusun 37 956 168, kadın nüfusun ise 37 671 216 olduğu belirlendi. Buna göre kadın nüfus ile erkek nüfus arasında yüzde kaçlık bir fark vardır?

   ....

3. 2012 nüfus bilgilerine göre il ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının % 77,3 olduğu tespit edildi. Buna göre kırsal kesimde yaşayanların oranının %22,7 olduğu görülmektedir. Kırsal kesim nüfusunun azlığı ya da şehir nüfusunun yoğunluğu ne anlama gelir?

   ....

4. Nüfusun şehirlerde yoğunlaşmasının size göre sebepleri nelerdir?

   ....

5. En çok nüfusa sahip olan il 13 854 740 kişi ile İstanbul'dur. İstanbul'un nüfus yoğunluğunun sizce sebepleri nelerdir?

   ....

6. Çalışma çağındaki nüfusun artış göstermesi ne anlama gelmektedir?

   ....

7. Ülkenizde en kalabalık şehir hangisidir? Nüfusun kalabalık olması bu şehir için ne tür avantaj ve dezavantajlar taşımaktadır?

   ....

8. Bir ülkede erkek ya da kadın nüfusun ağırlıklı olması hangi sorunları doğurur?

   ....

2. İllerin nüfus yoğunluğunun fazla olması onların hangi özelliklerini göstermektedir?

	D	Y
1. Bu illerin sanayi yönünden gelişmişliğini		
2. Bu illerin gelir durumunu		
3. Bu illerde iş bulma imkânlarının fazla olduğunu		
4. Bu illerin göç alan iller olduğunu		
5. Bu illerde genç nüfusun ihtiyar nüfusa göre fazla olduğunu		
6. Bu illerin nüfuslarının sürekli arttığını		

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğru <u>değildir?</u>

A) 2012 nüfus sayımına göre Adana nüfusu en kalabalık beşinci şehirdir.
B) 2012 nüfus sayımına göre kadın nüfusu erkek nüfusuna göre daha azdır.
C) 2012 nüfus artış hızı 2011'e göre ‰1,5 oranında gerileme göstermiştir.
D) Nüfus yoğunluğunun en az olduğu il Konya'dır.

4. 2012 nüfus bilgilerinden hangisi <u>çıkarılamaz?</u>

A) İl ve ilçe merkezlerinde yaşayanların oranı gittikçe artmaktadır.
B) Türkiye nüfusunun ortanca yaşı yükselme göstermiştir.
C) Ortanca yaşın en düşük olduğu il Şırnak'tır.
D) Çalışma çağındaki nüfus %1'in üzerinde artış göstermiştir.

2. Dinleyelim, cevaplayalım.
Türkiye Bursları

1. Türkiye, nasıl bir ülkedir?

....

2. Türkiye Bursları programının amacı nedir?

....

3. Türkiye Bursları niçin geliştirilmiştir?

....

4. Burs kapsamında öğrencilere ne tür imkânlar sunulmaktadır?

....

5. Program kapsamında hangi alanlar yer almaktadır?

....

6. Yüksek öğreniminizi Türkiye'de yapmak ister misiniz? Niçin?

....

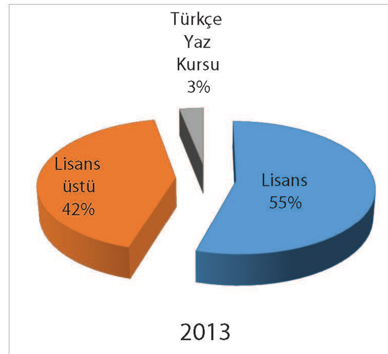
3. Grafikleri inceleyelim, soruları cevaplayalım.

Türkiye Bursları
Başvuru, Değerlendirme ve Seçim

Başvuru

Düzey	2013
Lisans	31.026
Lisansüstü	24.046
Türkçe Yaz Kursu	1.783
Toplam Başvuru	56.855
Toplam Kullanıcı	140.000

Değerlendirme

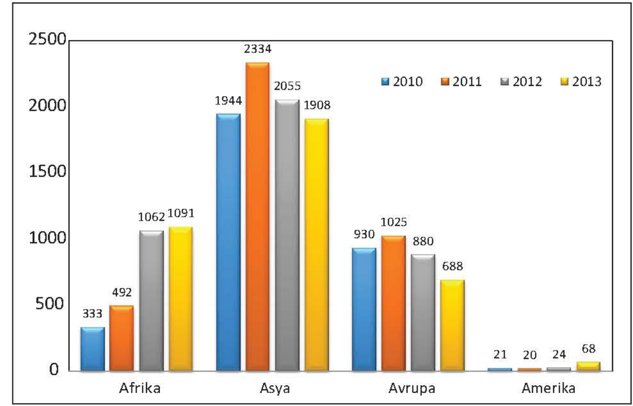
Seçim

Ön Değerlendirme 56.855 Öğrenci)	• Başvuru şartlarının kontrolü
Uzman Değerlendirmesi 36.707 Öğrenci)	• Orijinal dilinde belge incelemesi • Ülke ve ihtiyaç analizleri • Tercih ve eğitim uyumu
Mülakat 11.193 Öğrenci)	• Toplam 85 ülkede ülke dilinde, • 109 şehirde, • 150 seçici heyet üyesi ile

Yerleştirme

Düzey	2013
Lisans	2.106
Lisansüstü	2.142
Türkçe Yaz Kursu	368
Toplam	4.616

	2013
Ülke	140
Şehir	26
Üniversite	67
Program	485

17 Mayıs 2014

Not: Türkiye Bursları ile ilgili geniş bilgiye www.ytb.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Grafiklerde verilen bilgilere göre Türkiye Bursları ile ilgili doğru seçeneği işaretleyiniz.

1
A) En çok başvuru Avrupa ülkelerindendir.
B) Asya ülkelerinde başvuru sayısı Afrika ülkelerine göre daha azdır.
C) Amerika'dan başvuranların sayısı Afrika ülkelerinden daha fazladır.
D) Asya ülkelerinden başvurular, Afrika ve Amerika'nın toplam başvurusundan daha fazladır.

2
A) Asya ülkelerinde en çok başvuru 2013 yılında gerçekleşmiştir.
B) En çok başvurunun olduğu yıl 2013'tür.
C) 2013 yılında Amerika'da başvuru sayısı artmıştır.
D) Avrupa'da en çok başvuru 2010 yılında gerçekleşmiştir.

4. Araştıralım, konuşalım.
Nüfusunuz Az mı, Çok mu?

Arkadaşlarınızla takım oluşturunuz. Takım arkadaşlarınızla aşağıdaki konulardan birini seçiniz. Konu hakkında araştırma yapınız ve araştırma sonuçlarını sınıfta paylaşınız.

Konular:
1."Nüfusun fazla olmasının ülke için ne gibi yararları / zararları olabilir?"
2."Nüfus azlığının ülke için ne gibi olumlu / olumsuz sonuçları olabilir?"

5. Yazalım.
Dünya Nüfusu Azalacak

Birleşmiş Milletler verilerine göre dünya üzerinde şu an yaklaşık 7,2 milyar kişi yaşıyor ve nüfusun 2100 yılında 11 milyar olacağı tahmin ediliyor. Ancak Alman Deutsche Bank, dünya nüfusuyla ilgili yayınladığı raporda dikkat çekici rakamlar açıkladı.

"2055'te dünya nüfusu 8,7 milyar olacak."

Alman Deutsche Bank'ın raporuna göre bu rakamla dünya nüfusu zirveye çıkacak, ancak yine aynı rapora göre 2100 yılında ise nüfus gerileyecek ve 8 milyar kişiye düşecek. Birleşmiş Milletler'in tahminleri ise farklı. BM'ye göre 2100 yılında da dünya nüfusunun artışı sürecek ve 10.9 milyar'a ulaşacak.

Deutsche Bank, 2055'ten sonra nüfusun azalması tahminini dünyanın en kalabalık ülkeleri arasında yer alan Çin, Rusya, Güney Kore ve Brezilya'daki doğurganlık oranının her geçen gün azalmasına bağlıyor. Deutsche Bank'a göre, yoksul ülkelerde ortalama çocuk sayısının 3'ün altında kalması durumunda nüfus azalacak.

Aşağıda bazı ülkelerin nüfus sayısı ve bu sayının dünya nüfusuna oranı tablo içinde gösterilmiştir.

Ülke	Nüfus	Dünya Nüfusuna Oranı
1. Çin	1.359.250.000	%19.1
2. Hindistan	1.232.320.000	%17.3
3. ABD	316.418.000	%4.45
4. Brezilya	193.946.886	%2.73
5. Rusya	143.400.000	%2.02
6. Japonya	127.350.000	%1.79
7. Almanya	80.493.000	%1.13
8. Türkiye	75.627.384	%1.06
9. İngiltere	63.181.775	%0.89
10. Kazakistan	17.028.000	%0.24
11. Macaristan	9.906.000	%0.14
12. Bosna-Hersek	3.839.737	%0.054
13. Makedonya	2.059.794	%0.029
14. Vatikan	800	%0.00001

Tablo: Ülkelerin nüfuslarına göre sıralaması

Dünya hızla yaşlanıyor. Özellikle Avrupa ülkelerinde genç nüfusun azlığı o ülkeler için ileride büyük sorunlara neden olacaktır. Sizce nüfusun azalmasının sebepleri nelerdir? Nüfusun azalmasına yönelik ne tür tedbirler alınabilir? Yazınız.

....

....

....

....

....

....

C) HAYATIMIZDAKİ SAYILAR

1. Okuyalım, cevaplayalım.
Kültürümüzde Sayılar

Türklerin inanışları içinde bazı sayılar kutsal bir özellik taşır. Bir, üç, dört, beş, yedi, dokuz, on iki, kırk vb. sayıların dinî bakımdan çeşitli anlamları bulunmaktadır. Kültürümüzde sayılar üzerine kurulan inançların kaynakları hem İslam dinine hem de Orta-Asya yaşayışına ve Şamanizm'e dayanmaktadır.

Destanlarımızda, masallarımızda, hikâyelerimizde, şiirlerimizde ve günlük yaşayışımızda sık sık rastladığımız sayıları geleneksel kültürümüzde şu şekilde belirlemek mümkündür.

"Bir" Sayısı

İslam dininde bir sayısı Allah'ı ifade eder. Allah birdir ve tektir.

"Üç" Sayısı

Türk kültür tarihinde "üç" sayısı ile ilgili hususlara çok değişik biçimde rastlanmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Türklere göre insan, evrenin üç önemli varlığından biri olarak kabul edilir. Bir Türk efsanesinde terazi burcu, üç ana yıldızla iki yan yıldızdan oluşmuştur. Üç yıldız göğe kaçan geyikleri, iki yıldız ise onları kovalayan avcı ile yayı olmuşlardır. Terazi burcunun üç yıldızı çoğu Türk efsanelerinde, usta bir avcı tarafından amansız bir şekilde kovalanan ve canlarını kurtarmak için kendilerini göğe atan "üç geyik" gibi tasavvur edilmiştir.

Karluk Türkleri üç aşiretten meydana gelmiştir. Oğuz menkıbesine göre Oğuz Han üç gün annesinin sütünü emmemiş, annesi üç gece üst üste gördüğü rüyadan etkilenerek rüyasında kendisine söylenilen şekilde hareket etmiştir.

Çin'de yaşayan Türklerde düğün merasimi üç aşamada yapılır. Gelin kız, kocasının evine geldikten sonra üç gün kocası, kaynanası ve kayın babasıyla karşı karşıya gelmez.

"Üç" sayısı atasözlerimizde ve deyimlerimizde, "er oyunu üçe kadar", "üç nal ile bir ata kalmak", "üçe beşe bakmamak", "üç aşağı beş yukarı", "Balık ile misafir üç gün sonra kokmaya başlar." biçiminde yer alır.

Masallarda da üç rakamı, "üç gün üç gece, gökten üç elma düştü, padişahın üç oğlu, üç zaman sonra" gibi söyleyişlerle sık sık karşımıza çıkmaktadır.

"Dört" Sayısı

"Dört" sayısı İslam felsefesinde ve halk inanışlarında bazı temel unsurları nitelendirmek için kullanılır. Bunlardan bazıları dört unsur, dört tabiat, dört kitap, dört melek, dört mezheptir.

Bektaşilikte tasavvuftan gelen şeriat, tarikat, marifet, hakikat kavramları "Dört Kapı" ifadesiyle anlatılır.

"Beş" Sayısı

İslam inancında önemli bir yer tutan "beş" sayısı, çoğu kaynaklarda beş vakit namaz olarak gösterilir. Bunun dışında elde beş parmak vardır. Hattatlar Allah yazısını genellikle el şeklinde yazarlar. Ayrıca beş demekle Ehl-i Beyt kastedilir. Ehl-i Beyt Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir.

"Yedi" Sayısı

"Yedi" sayısı, Orta-Asya'daki Türk boylarından günümüze kadar Türk halk inançları ile günlük yaşamlarında en çok sözü edilen sayılardandır. "Yedi" sayısı, Anadolu'da ve bütün Türk boylarında kutsal sayılmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Altay Türklerine göre ayın tutulması "yedi

başlı dev" yüzündendir. Kırgız Türklerinde Kutup Yıldızı'nda bulunan "Büyük Ayı"ya, "Yedi Bekçi" denir. Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır. Kur'an-ı Kerim'de Yusuf Peygamber kıssasındaki rüyaya göre "Yedi besili ineği, yedi zayıf inek yer." yorumunda yedi yıl kıtlık olur. Hac'da Kâbe yedi kere tavaf edilir. Kur'an-ı Kerim'de geçen Eshab-ı Kehf olayı, "Yedi Uyurlar" olarak bilinir. Süleymaniye Camisi yedi senede yapılmıştır. Çile yedi yılda doldurulur. Yunus Peygamber, Diyarbakır kalesinde yedi yıl oturmuş; Eyüp Peygamber, Harran'da bir mağarada yedi yıl çile doldurmuştur.

İstanbul yedi tepe üzerine kurulmuştur. Gökkuşağı yedi renklidir. Başta yedi delik vardır. Gökteki takım yıldızlarının en ünlüsü Ülker Yıldızı'na "Yedi kandilli Süreyya" denir. Müzik notası yedi tanedir. Ailede soy yedi göbeğe kadar çıkarılır. Anadolu'da düğünün en namlısı yedi gece, yedi gündüz olanıdır. Hafta yedi gündür. Tehlikeli ve sağa sola zorla baskı yapanlara "yedi bela" denir.

"Dokuz" Sayısı

Türklerde kutsal sayılan sayılardan biri de "dokuz" sayısıdır. Bu sayıya geleneksel kültürümüzün her aşamasında rastlamak mümkündür.

Altay Yaratılış Destanı'na göre Tanrı yerden "dokuz dallı" bir ağaç bitirerek her dalın altında bir insan yaratmıştır. Bunlar dokuz insan cinsinin ataları olmuştur. Bu dokuz insana "Dokuz Dedeler" denmektedir. Türk hakanlarının hakimiyet alameti davul ve tuğlar dokuz tanedir. Altay Türklerinde Şamanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır.

Halk takviminde "Mart dokuzu" deyimi olarak görülen dokuz sayısı atasözleri ve deyimlerimizde de sıkça kullanılmıştır. Bunlardan bazıları:

"Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.", "Dokuz ölç bir biç.", "Güzellik ondur, dokuzu dondur.", "Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.", "Dokuz ay karnında taşımak.", "Dokuz doğurmak."

"On İki" Sayısı

"On iki" sayısı halkımızca kutsal kabul edilen sayılar arasındadır. Bu sayı özellikle Alevi ve Bektaşiler tarafından kutsal bir sayı olarak bilinmektedir. On iki sayısı on iki din büyüğünün adı için "On iki İmam" deyimi olarak kullanılmaktadır.

"Kırk" Sayısı

Türkler tarafından, ilk çağlardan bu yana "kırk" sayısının kutsallığına inanılmaktadır. Alevi ve Bektaşilerde Hz. Ali'nin başkanlık ettiği kırk kişinin meclisine "Kırklar Meclisi" denmektedir. Bu sayı geleneksel kültürümüzde de değişik biçimlerde görülmektedir. Bunların bazılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

Doğumdan sonra kırk gün içinde bulunan anne ve bebeğe "kırk" denir. Kırk çıkması, anne ve bebek için önemli bir olay olarak kabul edilir. İnanışa göre, çocuk ayaklarını basmazsa ve ge-

lişmezse buna "kırk bastı" denir. Kırklı çocuğun elbise ve bezlerinin suyunun dışarı atılmayacağına inanılır. Yine doğumdan ya da ölümden sonra "kırk mevlidi" uygulaması yapılır, beklenen kırk günün geçmesine "kırk uçurma" denir. Ölümden sonra ölünün kırkının çıkması beklenir ve sonunda kırk aşı verilir.

Türk kültüründe önemli bir yeri olan kahvenin de "kırk yıl hatrı vardır." Misafire bir fincan kahve ikram etmeniz, sizinle kırk yıllık dostluk kurmasını sağlar.

Kırk sayısına, Anadolu'da yer isimlerinde de Kırkağaç, Kırklareli, Kırkpınar, Kırktepe, Kırkkuyu, Kırkkavak gibi rastlanmaktadır.

Masal ve efsanelerde kırk gün kırk gece düğün yapılır.

Kutsal kitaplara baktığımızda kırk sayısının birçok yerde geçtiğini görürüz. Kitab-ı Mukaddes'te, Eski ve Yeni Ahit'te kırk sayısının geçtiği yerleri gösterirsek: Saul gibi Davut ve Süleyman da 40 yıl saltanat sürmüştür. Hz. İsa öldükten sonra dirilerek 40 gün süreyle havarilerine göründü. (Acts 1:3) Tanrı İsraillileri 40 yıl çölde dolaştırdı. (Numbers 32:13) Tanrı günahkâr insanoğlunun 40 gün 40 gece yağmurla cezalandırılacağını söyledi (Genesis 7:4). Hz. İsa iblis tarafından götürüldüğü çölde 40 gün 40 gece oruç tuttu (Mathew 4:2).

Kur'an-ı Kerim'de ise kırk sayısı dört yerde geçmektedir. Bakara Suresi'nin 51. ayetinde Hz. Musa'nın Sina Dağı'nda kırk gün tutulduğu anlatılır. Maide Suresi'nin 26. ayetinde yoldan çıkmış bir kavme mukaddes yerlere girmelerinin kırk yıl haram kılındığından bahsedilir. Araf Suresi'nin 142. ayetinde Hz. Musa'ya Sina Dağı'nda verilen kırk günlük süreye değinilir ve Ahkaf Suresi'nin 15. ayetinde ise kişinin kırk yaşına geldiğinde olgunlaşacağından bahsedilmektedir. Müslümanlar arasında Hz. Muhammed'e 40 yaşında peygamberlik verilmesi, ona ilk bağlananların 40 kişi olması, kişinin malının kırkta birini zekât olarak vermesinden dolayı kırk sayısı daha da önemli bir yere sahip olmuştur.

Kırk sayısı, deyimlerde ve kalıp sözlerde de sıklıkla görülür. Bir işi yapmakta nazlanan ya da o işi yapmak istemeyen kişiye "Kırk dereden su getirdin." denir. Zamanını kendi evinden çok başkalarının evinde geçirene "kırk evin kedisi" benzetmesi yapılır. Bir iş için çok kimseyle görüşülürse "kırk kapının ipini çekmek" deyimi kullanılır. Bir şeyin defalarca yapıldığını ifade etmek için yine kırk sayısı imdada yetişir. Bir kimsenin acınacak hâlde, güç koşullar altında olduğunu belirtmek için "Kırk öksüzle bir mağarada mı kaldı?" ya da eldeki paranın çok az olduğunu açıklamak için "kırk parasız", "kırk param yok" gibi deyimler kullanılır. Birbirinden farklı birçok işle uğraşanlara "kırk tarakta bezi var", bir zaman diliminin uzunluğunu belirtmek için "kırk yılda bir", "kırk yıl", "kırk saat", "kırk yılın başı" gibi tanımlar kullanılmaktadır. Bir şeye nazar değmesin diye "kırk bir kere maşallah" ya da "kırk bir buçuk kere maşallah" denir.

Bunların dışında kutsallığına inanılan başka sayılar da bulunmaktadır.

İnsan vücudunda 366 kemik bulunduğundan 366 sayısı kutsal sayılar arasında gösterilmektedir.

Yetmiş iki milleti işaret ettiği için 72, Allah'ın adlarını işaret ettiği için 99 sayısı da kutsal sayılar arasında gösterilmektedir.

Mehmet Yardımcı

1. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Okuduğunuz metinde hangi sayılarla ilgili inanışlar anlatılmaktadır?

....

2. Bir sayısı Türklerde niçin önemlidir?

....

3. On iki sayısının önemi nereden gelmektedir?

....

4. Dört sayısı Bektaşilik'te neleri simgeler?

....

5. Metinde hangi peygamberlere ve onlarla ilgili hangi inanışlara yer verilmektedir?

....

6. Kırk sayısının sizin kültürünüzde bir anlamı var mı? Anlatınız.

....

2. Okuduğunuz metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geleneksel kültürün sayılara verdiği önem
B) Sayıların geleneksel kültür içindeki yeri
C) Günlük hayatın içinde sayıların yeri
D) Geçmişten günümüze sayılara verilen önem

3. Sayılarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Bazı sayıların, dinî bakımdan çeşitli anlamları bulunmaktadır.
B) Bazı atasözü ve deyimler sayılar üzerine kuruludur.
C) Sayılar üzerine kurulan inançların kaynaklarının bir kısmı Şamanizm'e dayanmaktadır.
D) Geleneksel Türk kültüründe her sayı bir anlam değerine sahiptir.

4. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Altay Türklerinde Şamanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır.
B) Altay Türklerinin inanışına göre ayın tutulması "yedi başlı dev" yüzündendir.
C) Altay Türklerinde düğün yedi gün yedi gece yapılır.
D) Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır.

5. Aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?

A) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
B) Dokuz ay karnında taşımak
C) Güzellik ondur, dokuzu dondur.
D) Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.

6. Kırk sayısı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Türklerde kırk sayısının önemli ve kutsal bir yeri vardır.
B) Anadolu'da kırk sayısına yer isimlerinde de rastlanılır.
C) Masal ve efsanelerde kırk gün kırk gece düğün yapılır.
D) Kur'an-ı Kerim'de ise kırk sayısı birçok yerde geçmektedir.

7. Aşağıdakilerden hangisi "beğenilen bir varlığa/canlıya vb. nazar değmesin." diye kullanılan bir sözdür?

A) Kırk bir kere maşallah!
B) kırk yılda bir
C) kırk dereden su getirmek
D) kırk tarakta bezi olmak

2. Dinleyelim, cevaplayalım.
Sayıların Uğuruna İnanır mısınız?

1. Metne göre sayıları iş hayatında kazanca çevirmek nasıl mümkündür? Bir cümle ile söyleyiniz.

....

2. Dinlediğiniz metnin konusunu en iyi anlatan kelime ve kavramlar hangi seçenekte verilmiştir?

A) sayılar - uğur - uğurlu sayılar - batıl inanç - iş hayatı - kültürel hassasiyet
B) negatif enerji - pozitif enerji - şans - Batı kültürü - Doğu kültürü - pazarlama stratejileri
C) uğurlu sayılar - pazarlama stratejileri - kültürel hassasiyet - başarı- şans- iş hayatı
D) kültürel hassasiyet - iş hayatı - pozitif enerji - sayılar - başarı - pazarlama stratejileri

3. Kimi iş adamlarının uğurlu taşlara inanmasının sebebi nedir?

A) Bu taşların sayesinde işlerinin iyi gittiğine inanmaları
B) Uğurlu olduğuna inandıkları taştan güç almaları
C) Uğurlu taşların sihirli gücüne inanmaları
D) Bu taşların manevi değeri, enerjisi veya hissinin kendilerine iyi gelmesi

4. Metne göre insanların uğur ve uğursuzluk anlayışı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Herkesin uğur ve uğursuzluk anlayışı birbirinden farklıdır.
B) Uğur ya da uğursuzluğu belirleyen faktörlerin başında dinî inanışlar gelir.
C) İnsanlar, başarılarını uğurlu gördükleri bazı nesnelere bağlarlar.
D) Uğur ya da uğursuzluk anlayışı toplumdan topluma değişiklik gösterir.

5. On üç sayısının uğursuzluğunun kaynağı ile ilgili bilgilerden hangisi doğru <u>değildir</u>?

A) 13 sayısının uğursuz sayılması Çin Kültürü'nden gelmektedir.
B) İbraniler'de 13 sayısının uğursuzluğu alfabelerinin 13. harfinin ölüm sözcüğünün baş harfi olmasındandır.
C) Hammurabi kanunları listesinde uğursuzluğundan dolayı 13 sayısı atlanmıştır.
D) Günümüzde 13 sayısına duyulan fobi dolayısıyla birçok otelin 13. katı veya 13 numaralı odası bulunmamaktadır.

6. Doğuluların batıl inanışları konusunda aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Doğulular, uğurlu uğursuz sayılar, renklerle ilgili batıl inançlar konusunda daha hassastırlar.
B) Uğurlu uğursuz renk ve sayılarla ilgili batıl inançlar, Tayvanlı müşterilerin satın alma kararlarını doğrudan etkilemektedir.
C) Uğurlu ya da uğursuz sayıların Doğuluların alışveriş kültürünü etkiledikleri söylenemez.
D) Sekiz rakamı Çincede zenginlik ile sesteş olduğundan şanslı bir rakam olarak kabul edilmektedir.

3. Okuyalım, konuşalım.

Bu Sayılar Uçaklarda Niçin Yok?

Türk Hava Yolları uçaklarında 13 rakamının olmaması aslında bilinen ve sadece THY'ye özgü bir durum değil. Birçok havayolu şirketinin farklı ülkelerde sayılarla ilgili batıl inançları bulunuyor. Peki onlar ne?

Dünyada var olan farklı inanç mitlerine göre birçok havayolu şirketinin 4, 8, 9, 13 ve 17 rakamlarının bulunduğu koltukların uçaklarda yer almadığı belli başlı inançlara göre bu rakamların uğursuz olduğu kabul ediliyor.

Dünyada 13 rakamını kullanmayan tek havayolu Türk Hava Yolları değil. Uçaklar Boeing üretimi olduğu için sayısız havayolu şirketi 13 numaralı koltuk numarası olmadan sefer yapıyor.

Batıl inançlar kültürlere göre değişirken birçok yolcunun bu koltuklarda oturmak istemediğini belirten yetkililer, "13 numaralı koltuk yolculara uğursuzluk getireceği için uçaklarımızda 12-14-15 sıra numaraları bulunuyor. Çünkü kimse bu koltuklarda oturmak istemiyor" diye yolcuların korkusunu dile getiriyor.

Japon Havayollarına ait tüm uçaklarda 4 ve 9 numaralı koltukların bulunmamasına rağmen Japonlar 13 rakamının uğursuzluğuna inanmıyorlar. Çünkü Japon inanışına göre dört rakamı ölümü çağrıştırırken, 9 rakamı işkenceyi çağrıştırmaktadır.

Amerika'da Eastern Havayollarının 1972 yılında 401 sefer sayılı uçağı Evirglades yakınlarında düşmüş, kazanın ardından arama kurtarma çalışmalarına gidenlerin kazada hayatını kaybeden pilotların hayalet olarak kendilerine saldırdığı kayıtlara geçmişti. Yaşanan kazanın ardından Amerika'da birçok havayolu şirketi 401 uçuş kodunu kullanmazken, 1975 yılında konu ile ilgili olarak "The Ghost Flight 401" adında bir film çekildi.

Birçok toplum 13 rakamının uğursuzluğuna inanırken kimi toplumlarda 13 sayısının uğuruna inanılıyor. Örneğin Meksika'da, Keltik ve Germen toplumlarında bu sayı genelin tam tersine önemli, kutsal ve şans getiren bir sayı olarak görülüyor. İslam dünyasında da genel inanışın aksine 13 rakamına ayrı bir değer veriliyor. Müslümanlar için önem taşıyan bazı tarihlere ait rakamların toplamının 13 çıkması bunun nedeni olarak gösteriliyor. Örneğin Hz. Muhammed'in doğduğu yıl olan 571 de bu örnekler arasında yer alıyor.

AirportHaber.com

1. **Bazı sayıların uğurlu ya da uğursuz olmasına inanıyor musunuz? Niçin?**
2. **Sizin uğurlu ya da uğursuz olarak kabul ettiğiniz bir sayı var mı? Bu sayının uğurlu ya da uğursuz olması ile ilgili bir anınız oldu mu? Anlatınız?**

4. Okuyalım, konuşalım.

Batıl İnançlar

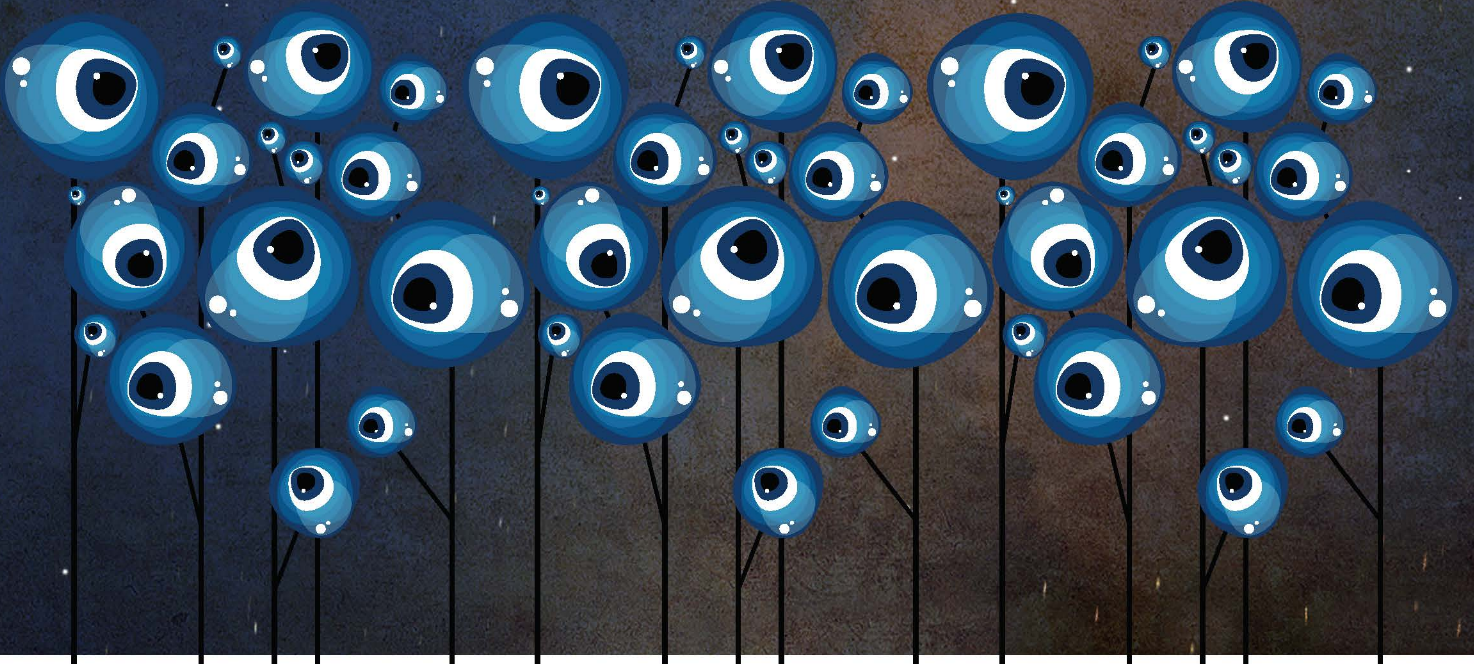

Yüzyıllardır süregelen batıl inançlar hayatın her noktasında etkisini gösterebilmektedir. Batıl inanışlar, ilk çağlardan günümüze kadar sürüp gelmektedir. Çoğunun bilimsellikle, akılla ve dinsel inançla bir ilgisi olmayan bu tür inanışları insanoğlunun gönlünden, beyninden, vicdanından söküp atmak kolay değildir. Aşağıda Türklere ait bazı batıl inançların neler olduğu ifade edilmiştir.

İşte Türklere ait bazı batıl inançlar...

Sağ avuç kaşınırsa para gelir, sol avuç kaşınırsa elden para çıkar. Akşam tırnak kesilmez. Akşam sakız çiğnenmez, akşam çiğnenen sakız ölü etidir. Yıldız kaydığında bir insan ölür. Gece aya doğru tükürmek uğursuzluk getirir. Kırklı kadın evden fazla uzaklaşmaz. Kırklı çocuk yalnız bırakılacağı zaman başucuna bıçak, soğan, sarımsak konur. Akşam kapının önü süpürülmez. Geceleri cinler, peri kızları gölde yıkanırlar. Akşam soğan yenen yere melekler gelmez. Bıçakla ekmek kesilmez, evin bereketi kaçar. Bir kişinin üzerinde dikiş dikilirse o kişinin kısmeti bağlanır. Duvar dibinde uyumak iyi değildir, insan çarpılır. Dolu ilk yağdığında birkaç tane yemek sağlığa iyi gelir. Şimşek çaktığında yere bıçak saplanır. İncir ağacının altında uyuyanları şeytan alır götürür. Hamile kadın aş ererken neye bakarsa doğacak çocuk ona benzer. Bir evin başında baykuş öterse, o evde biri ölür ya da bir yıkım olur. Gece aynaya bakanın ömrü kısa olur. Elleri diz üzerinde kavuşturmak, parmakları birbirine geçirip el bağlamak iyi değildir, insanın kısmeti kapanır. Baş sağlığına gelen kişilerin ayakkabıları ters çevrilmez. Kapı eşiğinde oturulmaz, insan fakir olur.

1. **Yukarıdaki inanışlardan hangileri sizin kültürünüzde de vardır?**
2. **Sizin toplumunuzda ne tür batıl inanışlar var?**
3. **Batıl inanışların birey ve toplum hayatındaki olumlu ya da olumsuz etkileri nelerdir?**
4. **Günlük hayatı, batıl inanışlara göre tanzim etmenin doğru olduğunu düşünüyor musunuz? Niçin?**

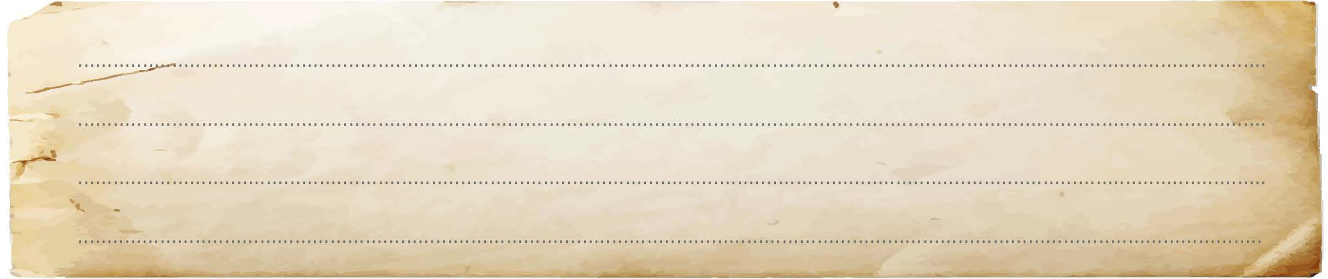
5. Okuyalım, yazalım.

Deyimler, Kalıp Sözler

Aşağıda dokuz sayısı ile ilgili deyim ve atasözleri ve kırk sayısı ile ilgili deyim ve kalıp sözler açıklamaları ile birlikte verilmiştir.
Bu deyim ve atasözlerinden de yararlanarak bir öykü ya da herhangi bir konu hakkında açıklama yazısı yazınız.

"Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.", "Dokuz ölç bir biç.", "Güzellik ondur, dokuzu dondur.", "Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.", "Dokuz ay karnında taşımak.", "Dokuz doğurmak."

Bir işi yapmakta nazlanan ya da o işi yapmak istemeyen kişiye "Kırk dereden su getirdin." denir. Zamanını kendi evinden çok başkalarının evinde geçirene "kırk evin kedisi" benzetmesi yapılır. Bir iş için çok kimseyle görüşülürse "kırk kapının ipini çekmek" deyimi kullanılır. Bir şeyin defalarca yapıldığını ifade etmek için yine kırk sayısı imdada yetişir. Bir kimsenin acınacak hâlde, güç koşullar altında olduğunu belirtmek için "Kırk öksüzle bir mağarada mı kaldı?" ya da eldeki paranın çok az olduğunu açıklamak için "kırk parasız", "kırk param yok" gibi deyimler kullanılır. Birbirinden farklı birçok işle uğraşanlara "kırk tarakta bezi olmak", bir zaman diliminin uzunluğunu belirtmek için "kırk yılda bir", "kırk yıl", "kırk saat", "kırk yılın başı" gibi tanımlar kullanılmaktadır. Bir şeye nazar değmesin diye "kırk bir kere maşallah" ya da "kırk bir buçuk kere maşallah" deyimleri kullanılır.

Serbest Okuma

Hakk'ın Kandilinde Gizli Sır İdim

Hakk'ın kandilinde gizli sır idim
Anamın beline indirdin beni
Ak mürekkep idim, kızıl kan ettin
Türlü irenklere yandırdın beni

Anamın karnında ben neler gördüm
Yedi derya geçtim, ummana daldım
Dokuz aylık yoldan sefere geldim
Bir kapısız hana indirdin beni

Ben de bildim şu dünyaya geldiğim
Tuzlandım da çapıtlara belendim
Bir zaman da beşiklerde eğlendim
Anamın sütüne kandırdın beni

Beş yaşında akıl geldi başıma
On yaşında gider oldum işime
Varıp da değince on beş yaşıma
Bir kuru sevdaya yeldirdin beni

On beş yaşadım, yirmiye yol oldu
Otuzunda çevre yanım göl oldu
Kırk yaşadım, hayrım, şerrim bell'oldu
Hayrımı, şerrimi bildirdin bana

Ellisinde yaşım yarısın geçti
Altmışında yoluna yokuş düştü
Yetmişinde biraz tebdilim şaştı
Mertebe mertebe indirdin beni

Sekseninde beratçığım yazıldı
Doksanında kan damarım üzüldü
Yüz yaşında azalarım çözüldü
Bir sabi masuma döndürdün beni

Karac'oğlan der ki yaktın yandırdın
Ecel şarabın verdin kandırdın
Emreyledin Azrail'i gönderdin
Hiç de doğmamışa döndürdün beni

KARACAOĞLAN

DEĞERLENDİRME

....

İlk felsefeciler evrendeki her şeyin karşılığını rakamlarla açıklamaya çalışırlardı. Ancak bir şeyin karşılığını hesap edememişlerdi. Hesap edemedikleri şey aslında 'bir şey' de sayılmazdı. Hiçlik... Olmayan bir şey nasıl ifade edilebilirdi ki?

Sıfır rakamını dünyaya matematik tarihinin en büyük bilim adamlarından biri olarak kabul edilen, birçok kaynakta Arap bilgini olarak tanıtılan ancak bir Türk olan Harezmî hediye etti. Harezmî, bilim ile ilgili konulara aşk ile bağlıydı. Gökbilim, tarih ve coğrafya alanlarında da önemli eserler ortaya koyan Harezmî'nin matematik alanındaki keşifleri bilim dünyasında önemli gelişmeler sağlamıştır. Mısır ve Sümerler doğal sayıları keşfetmişler ve kullanmışlardı. Ama Harezmî'ye kadar bilimde büyük başarılar elde eden bu medeniyetler dahi, sıfır rakamını kullanamamıştı. Roma rakamlarında halen temsili olmayan sıfır, insanlık kültürüne yazının icadından 4800 yıl sonra girebilmiş. Hiçbir kültürde o tarihe kadar sıfırla ilgili bir sembol kullanılmamış. Harezmî'nin bulduğu rakam 'hiçlik, boşluk' anlamında sıfır olarak adlandırıldı ve çember olarak şekillendirildi. Yani bugünkü "0" işareti... Harezmî'nin buluşu bir müddet sonra o zamanın en büyük medeniyeti Endülüs'e oradan da Avrupa'ya geçti. Gelin görün ki, sıfır rakamı Avrupa'da büyük bölünmelere yol açtı. Birçok Avrupalı bilim adamı, sıfırın matematikte kullanımının büyük karmaşaya yol açacağını savundu. Hatta sıfır, dönemin Avrupa'sında şeytanın rakamı olarak adlandırıldı.

Büyük tartışmalara yol açmış da olsa sıfır, sonunda tüm dünyada kabul gördü ve matematiksel işlemlerde büyük kolaylık sağladı. Günümüzde, Türk matematikçi Harezmî'nin hiçliği keşfi, insanlık tarihi için çok önemli olan matematik dünyasında çığır açmıştır.

1. Okuduğunuz metne en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rakamların Dünyası
B) Hiçliğin Keşfi
C) Matematiğin Önemi
D) Harezmî'nin Eserleri

2. Son paragrafta geçen "çığır açmak" sözü hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Katkı, kolaylık sağlamak
B) Tartışmalara neden olmak
C) Yeni bir yol, yöntem başlatmak
D) Problem çözümlerine hız kazandırmak

3. Metinde aşağıdaki bilgilerden hangisi <u>yer almamaktadır</u>?

A) Harezmî birçok bilim dalı üzerinde çalışmıştır.
B) Sıfırın bulunuşu batıl inançlara konu olmuştur.
C) İlk felsefeciler her şeyi rakamlarla açıklıyormuş.
D) Bilimsel çalışmalar tüm dünyada merak uyandırmıştır.

4. Okuduğunuz metin ile ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) ile işaretleyiniz.

☐ Sıfırın keşfi bilim dünyasında tartışmalara neden oldu.
☐ Bilime ışık tutan birçok medeniyet Harezmî'den önce sıfırı kullanıyordu.
☐ Günümüzde sıfırın kullanılmadığı rakam dizisi de vardır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

Bir konuşmadaki temel kavramlardan hareketle konuşmanın konusunu anlayabilirim.

Herhangi bir konudaki dinlediğim ders, sunum veya konferansın ana hatlarını belirleyebilir ve notlar alabilirim.

Konuşmalardaki üslubu ve anlam kaymalarını kavrayarak deyimlerin ve günlük dilin çoğunu anlayabilirim.

Çağdaş ve edebî metinleri kolaylıkla okuyabilirim.

Bir metnin belirgin konusunun yanı sıra açıkça ifade edilmemiş anlam, fikir ve bağlantılarını da kavrayabilirim.

Alanımla ilgili araştırma raporları gibi uzmanlık isteyen metinlerdeki fikir, görüş ve bilgileri anlayabilirim.

Okuduğum bilimsel bir metindeki tezleri anlayabilirim.

Karmaşık konularda açık ve ayrıntılı açıklamalar yapabilirim.

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabilirim.

Dinlediğim bir metnin ana fikrini anlayabilirim.

Yazdığım bir konuyu sayılarla destekleyerek açıklayabilirim.

Yarım bırakılmış ve içerisinde atasözleri geçen bir metni devam ettirebilirim.

Cumhurbaşkanlığı Sarayı - Ankara

8

Kişiler, Kişilikler

Bölümler
A) Bilim Adamı
B) Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı
C) Yüz Hatları İle Karakter Okumak

Beceriler
- Deyim ve Atasözlerini Kullanabilme

Kelimeler
- atasözü
- özdeyiş
- deyim
- kıssa

Üniteye Hazırlık

- Ülkenize ait paraların üzerinde ne gibi resimler var?
- Sizce bir insanın el yazısı size o insanla ilgili ne gibi bilgiler verir?
- Beden dilinin ne anlama geldiğini biliyor musunuz?

A. BİLİM ADAMI

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Cahit ARF

Bir ülkenin gelişmesi, o ülkenin bilim ve sanat anlayışının gelişmesiyle mümkün olmaktadır. Hiç şüphesiz ki, bilim bu konuda çok önemli bir rol oynar. Cahit Arf isimli bilim adamı da ülkesinin gelişmesine, matematik alanında yaptığı üstün çalışmalarla büyük katkılarda bulunmuştur. Matematik dehası lakabı takılan Türk bilim adamına aynı zamanda Ordinaryüs unvanı da verilmiştir.

Cahit ARF, 11 Ekim 1910 tarihinde Selanik ilinde doğmuştur. Bu dönemde bu bölge, Osmanlı Devleti'nin elinde bulunuyordu. 1912 yılında ilk Balkan Savaşı çıktığında, ünlü matematikçi iki yaşındaydı. Osmanlı Devleti Balkan Savaşını kaybettiğinde ise Cahit Arf, ailesi ile birlikte İstanbul'a gelmiştir. Arf, bu tarihten sonra İstanbul'da yaşamaya başlamıştır. Ünlü bilim adamı burada ilk olarak Beşiktaş Sultanisi, sonra da İstanbul Sultanisi'nde eğitim görmüştür. Arf bu yıllarda, okuldaki arkadaşlarıyla pek konuşmaz ve de dışarı çıkmazdı. Sınıf arkadaşlarıyla zaman geçirmemesi utangaçlığından, dışarı çıkmaması ise ailesinin yasağından kaynaklanmaktaydı.

Ünlü bilim adamı 9 yaşına bastığı zaman, Arf ailesi İstanbul'dan Ankara'ya taşındı. Bu taşınmadan kısa bir süre sonra da İzmir'e taşındılar. Tabii bu arada Cahit Arf, sürekli okul değiştirmek zorunda kalıyordu. Cahit Arf'ın matematik bilimine olan ilgisi, İzmir'deki okulunda daha da arttı. Bu ilginin artmasında ise, okulunda Cahit Arf'a öklit bağlantısıyla ilgili geometri soruları çözdüren hocasıydı. Hoca, onun matematik ilgisini bir nevi körüklemişti.

Takvimler 1926 yılını gösterdiğinde, Arf-yaşamak için ailesi tarafından Fransa'daki amcasının yanına gönderildi. Burada ise, üç yıllık liseyi iki yılda bitirme başarısı göstermiştir. Bu noktada, Cahit Arf'ın matematik zekâsı ortaya çıkmıştır. Arf, okuduğu okulda matematik sınavında en yüksek notları almayı başararak okulu erken bitirme başarısı göstermiştir. Daha sonradan Arf, maddi nedenlerden dolayı ailesi tarafından İstanbul'a çağırılmıştır. Tabii Arf'ın Fransa macerası burada bitmemiştir. Ordinaryüs'e Türkiye'ye dönüşün ardından bir burs va-

sıtasıyla Paris yolu açılmıştır. Eğitimine Paris'te devam eden ARF, buradan iki sene sonra mezun olmuş ve doktorasını tamamlamıştır. Cahit Arf, kendisine kariyer olarak öğretmenlik yapmayı seçmiştir ve bu hedef uğruna Galatasaray Lisesi'nde öğretmenlik yapmaya başlamıştır.

Cahit Arf, yaptığı iş ne olursa olsun her zaman matematik ilgisini ve araştırmasını sürdürmeye devam etti. Ve bu hedef doğrultusunda, İstanbul Üniversitesi'nin Matematik Bölümüne öğretim üyesi olarak katıldı. Arf, burada matematik çalışmaları için daha uygun ortam bulmuş ve araştırmalarına üniversite çatısı altında devam etmiştir. Burada, bir matematik projesi üzerinde çalışmaya başlamış ve bu proje Arf'ı oldukça zorlamıştır. Başa çıkılamayan bu projenin temeli ise, lise yıllarına dayanmaktaydı.

Arf, lise yıllarında geometri problemleri üzerine birtakım sorular sormaya başlamıştır. Bu sorular, geometri sorularında hangi soruların cetvelle çözülüp çözülemediği üzerineydi. Daha sonradan Galois teoremini öğrendi. Bu teoremi öğrendikten sonra, Galois cebir denklemlerinin listesini hazırlamaya karar verdi. Fakat kendisinin bu yapmak istediğini Jordan önceden yapmıştı ve bununla ilgili de bir kitap hazırlamıştı. Ama Jordan'ın hazırladığı bu kitapları okuyamadı. Ve Arf için bu konu artık bir projeye dönüştü. Başa çıkılamayan bir proje. Ve bu proje kapsamında Almanya'nın Göttingen bölgesine gitti. Burada Helmut Hasse danışman oldu ve Cahit Arf, doktora çalışmasında bulundu. Buradaki çalışmalarında Hasse-Arf teoremini geliştirdi ve bu projedeki çalışmasını sona erdirdi.

Arf, bu çalışmasının ardında İstanbul Üniversitesi'ne çalışmak için geri döndü. Başarılarından dolayı 1943 yılında profesörlük, 1955 yılında ise ordinaryüs profesörlük kavramları matematik dehasına verilmeye uygun görüldü.

Öğretmenlik sevgisi, onu 1963 yılında Robert Koleji'nde öğretmenlik yapmaya itti. Bir sene sonra ise buradan ayrılarak Amerika'da bir enstitüde çalıştı. 1967 yılında ise Arf'ın diğer üniversitesi Ankara'da bulunan ODTÜ oldu. Burada 3 sene çalıştıktan sonra emekli oldu. Emekli olmak, onu matematik ve bilim sevdasından vazgeçirememişti. Emekliliğinden hemen bir sene sonra TÜBİTAK kuruldu ve bu kurumun kurulmasında çok önemli roller üstlendi. Ve bu kurumda yıllarca başkanlık yapmıştır.

Cahit Arf, matematik alanında olağanüstü katkı ve çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar ise, her zaman önemsenerek ödülsüz bırakılmamıştır. KATÜ, ODTÜ ve İTÜ gibi teknik üniversitelerden aldığı doktora unvanları, başarılarının meyvesini aldığının kanıtlarıdır.

Matematik profesörü, hayatını adadığı matematikte en önemli çalışmalarını cebir ve sayılar teorisi alanında yapmıştır. Arf sabitleri denilen kavram da, sayılar teorisi alanındaki çalışmalarının bir meyvesidir. Almanya'da hazırlamış olduğu Hasee-Arf teoremi de, bir diğer önemli başarı meyvesidir. Bunların dışında uygulamalı matematik dalında yayımladığı birçok makaleyle matematik bilimine hizmet vermiştir.

Yaptığı çalışmalarla Ordinaryüs profesör unvanı alan Cahit Arf'ın hayatı, Türk Edebiyatının en önemli yazarlarından birisi olan Oğuz Atay tarafından ''Bir Bilim Adamının Romanı'' adıyla da kaleme alınmıştır. Bu ünlü bilim adamı, aynı zamanda Türk tarihindeki en önemli bilim adamlarından biri olmasını, Türk parası olan 10 TL'nin arka kısmına resmi konularak kanıtlamıştır. Bilim adamı, 1997 yılının son günlerinde kalp krizi geçirerek hayata gözlerini yummuştur.

Yazar: Erdoğan GÜL

	D	Y
1. Bilimin bir ülkenin gelişmesinde önemli olduğu şüphe götürmez bir gerçektir.		
2. Cahit Arf çocukluğunda son derece sosyal bir öğrenciydi.		
3. Ankara'da okurken öğretmeni onun matematiğe olan ilgisini söndürdü.		
4. Cahit Arf, öğretmen olmak için yurt dışı eğitimini yarıda bırakarak İstanbul'a dönmüştür.		
5. Araştırmalarına uygun ortam bulmak için üniversitede çalışmaya başlamıştır.		
6. Almanya'da projesini tamamlayan Arf, meslektaşıyla bir teori geliştirdi.		
7. Çalışmaya başladığı üniversiteden emekli oldu.		
8. Matematik alanında, dünya çapında önemli başarılara imza attı.		
9. Hayatını anlatan bir roman yazılmıştır.		

1910 yılında ....

1926 yılında ....

1943 yılında ....

1955 yılında ....

1967 yılında ....

1970 yılında ....

1997 yılında ....

2. Okuyalım, cevaplayalım.

Cahit Arf; Bir Efsanenin Ardından

Yaşlı adam piposundan bir nefes daha çekiyor ve beni ürkütmemeye özen gösteren bir ses tonuyla soruyor. "Hangi konuda çalışmayı planlıyorsunuz?"

Vereceğim cevabı o anda uydurduğumu sanması durumunda konuşmanın alacağı nahoş gelişmenin sorumluluğunu ona bırakmaya karar verip cevaplıyorum "Arf halkalarını incelemek istiyorum." Dudağının kenarındaki kıvrımın bir an titremesi için geçen süre kadar düşünüyor ve "Bu halkalar hakkında ne biliyorsunuz?" diyor. Yaşlı kurdun konuyu böylesine bir ustalıkla, tedirgin edici bir kişisellikten ikimizin de rahat edeceği matematiksel nesnelliğe çekişinden memnun, arkama yaslanıyorum.

Yıl 1984. Dışarıda sonbaharın ilk yağmurları Gebze'ye düşüyor. Yaşlı adamla TÜBİTAK'ın Gebze'deki araştırma merkezinde bir odada yalnızız. Beni işe alıp almama konusunda bir karar vermek üzere mülakat yapan yaşlı adam Cahit Arf. O, yabancı matematikçilerle her tanıştığımda ilk izlenimlerini etkilemek için, kendisiyle aynı milletten olduğumu söyleye geldiğim Cahit Arf...

Geometri ile cebirin kesiştiği o bulanık sularda tutulabilecek balıklardan söz ediyoruz. Piposunu her an ağzına sokabileceği

bir seviyede tutup mütemadiyen matematik anlatıyor. Gözlerinin içindeki pırıltılara takılıyorum. Yıllar önceki o ilk karşılaşmamız peyda oluyor gözlerimin önünde. ODTÜ üçüncü sınıftayız ve cebir dersinin ilk günü hocayı bekliyoruz. Koca sınıfta üç kişiyiz ve birbirimize cesaret vermek için yan yana oturmuş biraz da birbirimize sokulmuşuz. İlk kez Cahit Arf'tan ders alacağız.

Diğer sınıflar derse başlamış, koridor sessiz. Biz bekliyoruz. Yaşlı, huysuz, modası geçmiş prensiplerini zorla bize benimsetmeye çalışan, ne yapsak bizi beğenmeyecek bir adam bekliyorum. Kendi başarılarıyla bizi mütemadiyen ezecek kibirli bir adam... Bazı müzisyenlerin önce tıbba yazılıp, ilk kadavra dersinde camdan atlayıp kaçtıklarını düşünüyorum. Sınıf zaten zemin katta...

Nihayet ayak sesleri duyuluyor. Giderek yaklaşan ayak sesleri. Pencereye son kez bakıyorum... Ve Cahit Arf sınıfa giriyor. Yüzünde içten bir tebessüm, sırtında göğsü bağrı açık kısa kollu bir gömlek, ayağında ütüsüz bol

bir pantolon ve beyaz spor ayakkabılar. Kapıyı kaparken "Merhaba. Nasılsınız bakalım?" diyor. Benim için bir efsanenin başlamakta olduğunu hissediyorum. Ve sınıf penceresinden atlayıp müzisyen olma hayallerini bir daha kurmuyorum.

Bazen hayattan beklentilerim aldıklarımın on iki fersah önünde tırıs gitmeye başlayınca durup kendime sorarım: "Bugün sen Cahit Arf kadar çalıştın mı?"...

(Ali Sinan Sertöz, 15 Ocak 1998, Ankara.)

- **Yazar, kendisine hangi durumlarda yukarıdaki soruyu sormaktadır?**
- **Yukarıdaki metne göre Cahit Arf nasıl bir kişiliktir?**

3. Tamamlayalım.

1. Paris'teki St. Louis Lisesi'nde okumak .... ailesi tarafından Fransa'ya gönderilmiştir.

   a) üzerine b) üzere

2. Üniversitede yaptığı doktora çalışması onun dünya .... tanınmasına yol açmıştır.

   a) çapında b) içinde

3. Bir yıllığına misafir profesör .... Maryland Üniversitesi'ne gitmiş.

   a) kadar b) olarak

4. Matematiğe yapmış olduğu köklü katkılarından .... TÜBİTAK Bilim Ödülü'ne layık görülmüştür.

   a) dolayı b) için

5. Ülkemizde matematiğin simgesi haline .... Arf, 26 Aralıkta vefat etmiştir.

   a) gelen b) olan

4. Dinleyelim, eşleştirelim.
Barış Manço - Kazma

Kazma
Söz-Müzik: Barış Manço

1. Barış Manço'nun Kazma adlı şarkısını dinleyelim ve şarkıda geçen deyim ve atasözlerini anlamları ile eşleştirelim.

a) dili sürçmek	......	Sıkıntısız ve rahat yaşamak.
b) bir baltaya sap olamamak	......	Emek vermek, zahmet çekmek.
c) yan gelip yatmak	......	Bir iş için doğru ve düzgün yürümemek, sorun çıkmak.
ç) keyif sürmek	......	Hoş görmek.
d) alın teri dökmek	......	Belli bir iş sahibi olamamak.
e) ters gitmek	......	Yapacak işleri olmasına rağmen yapmamak.
f) kusura bakmamak	......	Konuşma sırasında kelimeleri yanlış söylemek.
g) Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.	......	Başkasının malı insanlara daha değerli görünür.
ğ) Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez.	......	Büyük çıkarlar beklenen durumlarda küçük fedakârlıklardan kaçınmamalıdır.

2. Şarkıda geçen Dimyat, Şam ipeği, zemzem suyu ile yıkanmak, dünya ahret gibi kelime ve ifadelerin Türk dili ve kültüründeki yeri hakkında bir araştırma yapınız.

5. Konuşalım.
En Sevdiğim Ders

1. Eğitim hayatınızda en sevdiğiniz ders hangisiydi? Niçin?
2. Okulda hangi derslere ağırlık vermek gerekir? Niçin?

6. Yazalım.
Onun Hayatı

İpucu olarak verilen ifadelerden yararlanarak Cahit Arf'ın hayatını ve neden dünyaca sevilen bir bilim adamı olduğunu anlatan bir metin yazalım.

Dünyaya gelişi
Eğitimi
İş hayatı
Başarıları
Dünyaca tanınması

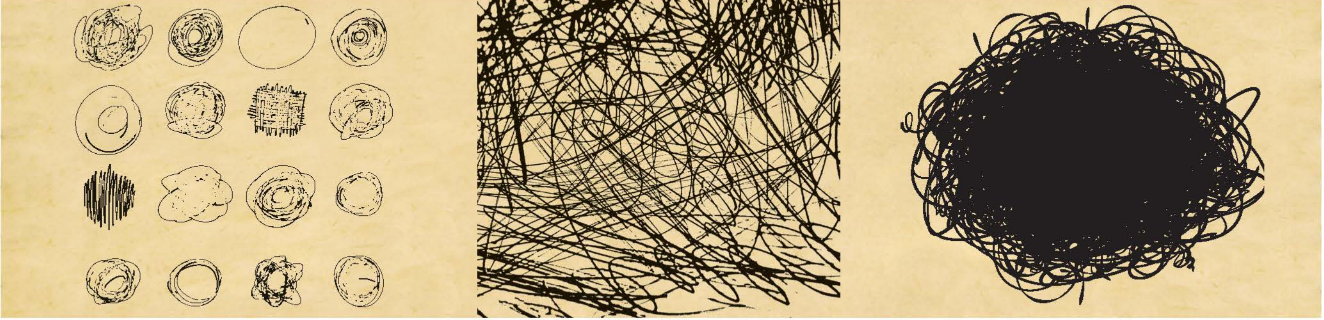
....
....
....
....
....
....
....

B. KİŞİLİĞİN ANAHTARI: EL YAZISI

1. Dinleyelim.
Karalamalar ve Karakter Tahlili

Karalama olarak çizilen şekillerin ne ifade ettiğini anahtar kelimeleri kullanarak yazalım.

2. Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki çizimlerin adı nedir?

Karakalem Portre

....

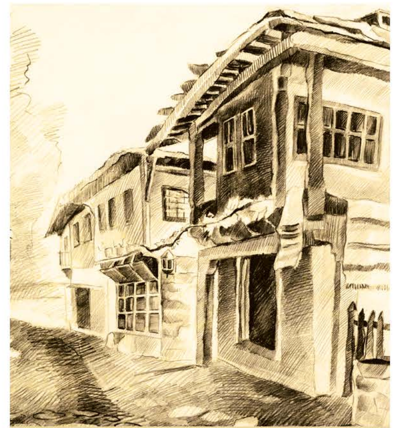
....

....

....

....

3. Okuyalım, cevaplayalım.
El Yazısı Analizi

Elinizin altında bulunan kâğıt parçalarına farkında bile olmadan çizdiğiniz biçimler, sizin ruh hâlinizi ele vermeye yetiyor. Bu konudaki ilk araştırmalar ile bulgular, psikanalizin babası sayılan Sigmund Freud' un çabasıyla ortaya çıkmıştı.

Psikiyatristler, ellerinin altındaki örneklerle hastalarının sorunlarını daha kolay gün ışığına çıkarmaya başlamışlardı. Öyle ki, çeşitli karalamaların anlamlarını kapsayan kitaplar elden ele dolaşmaya bile başlamıştı.

Böylece doğmuş olan Grafoloji Bilgisi, insanların yazılarından ya da attıkları imzalardan yola çıkarak karakter analizleri yapmayı kolaylaştırıyor.

Uzmanlara göre yazı özellikleri ve ifade ettikleri karakterlere bakalım;

Eğim:

- El yazısının sağa doğru eğimi, kişinin iletişim yeteneğinin göstergesi olarak yorumlanıyor. Örneğin kişi daha arkadaş canlısı, yönlendirici, sorumluluk sahibi, girişken olma eğilimi taşır. Aynı zamanda satış yapmaya, kontrolü elinde tutmaya, sevilmeye, destekçi olmaya kadar uzayan birçok olasılığı barındırır. Yazı sağa doğru eğildikçe kişinin kararlarında duygularının etkisinde kalma özelliği artar.
- El yazısının genellikle dik oluşu kişilik bağımsızlığına işarettir.
- Sola doğru eğilen el yazısı, duygusal olarak ihtiyatlılığı temsil eder. Bu el yazısının sahibi, öncelikle her ayrıntıyı doğrulama ihtiyacı duyar. Başkalarının onu herhangi bir söz vermeye zorlamasından hoşlanmaz.

sola eğimli
sağa eğimli
dik harfler

Büyüklük - küçüklük:

- Büyük el yazısıyla yazan kişiler daha çok dışadönük, dost tavırlı kimselerdir. El yazısının sahibi kişi, yabancılara karşı daha mesafeli olmayı tercih etse de kendine güvenle hareket eder.

- Küçük el yazısı mantığı temsil etmenin yanı sıra zıt düşülen kişilere karşı acımasız olmayı da ifade eder. Akademik ve zihinsel uğraşılardan hoşlanan kişilerde bu tip el yazısı görülür.
- Eğer yazı hem küçük hem de zarif ise kişinin kendi dalga boyuna uygun olmayan kişilerle de iyi bir iletişim kurması olası değildir. Bu kişiler, sosyal olarak kabul görmüş kuralları yıkmak konusunda zorlanırlar.

büyük yazı
küçük yazı

Baskı:

- Koyu harflerle yazan kişiler verdikleri sözü yerine getirmek konusunda çok titizdirler ve etraflarındaki birçok olan biteni ciddiye alırlar.
- Çok koyu harfler ise kişinin gerginliğinin, eleştiriye karşı sinirlerine fazla hâkim olamayışının ve küçük imalardan bile alınganlık göstermesinin ifadesi olarak yorumlanır. Bu kişiler önce tepki gösterir sonra soru sorarlar ve duygusal davranışlarını devam ettirirler.
- Çok silik ve ince yazılar ise ortama ve insanlara olan hassasiyeti temsil ediyor. Ama yazı aynı zamanda kaba saba ve şekilsiz ise kişi duygusal derinliği bile devam ettiremiyordur ve sönük bir yaşam tarzı sürdürüyordur.

koyu harfler
silik harfler

l, t ve h harflerindeki sırlar:

- Bu harflerin üst kısımlarının uzun olması hedef ve hırsın mevcudiyetini gösterir. Ancak üst tarafı fazla uzun l, t ve h'ler, kişinin başarması gerektiğini düşündüğü meselede gerçek dışı beklentiler içinde olabileceği anlamına gelir.
- Bu harflerin üst tarafının oranlı bir şekilde kuyruklu olması kişinin her şey üzerine etraflı bir şekilde düşündüğünü ve hayal gücünü makul bir şekilde kullandığını gösterir.
- Kıvrımın enli olması, yeni fikirler üretme ve bunların üzerine uzun uzadıya düşünme eğilimini ortaya koyar.
- Üst kıvrımın tekrar harfe geri dönmesi, yazı sahibinin hayal gücünü kullanmaktan kaçındığını ve elindeki işi bitirebilmek için asgari gerekliliklerle kendini sınırladığını gösterir.

lth lth
lth lth

g, y, p harflerindeki sırlar:

- Kuyruğun dik olması, sabırsızlık alametidir.
- Kuyruğun basık bir şekilde yuvarlanması, saldırganlık ve yüzleşmekten uzak durma isteğini ortaya koyar.
- Kuyruğun bastırılarak yazılmış tam bir kanca halini alması, enerji, para kazanma isteği ve tenselliğin göstergesidir.
- Kuyruğun bastırmadan tam bir kanca şeklini alması güvenlik ihtiyacını gösterir.

gyp gyp
gyp gyp

Kelimeler arasındaki mesafe:

- Kelimeler arasındaki mesafenin fazla olması, "Bana nefes alacak alan bırak!" mesajını içerir.
- Kelimeler arasındaki mesafenin daha az olması ise başkalarıyla birlikte olma isteğini ortaya koyar, ama böyle yazan insanlar zaman zaman gereksiz bir kalabalığa neden olabilirler ve dayatmacı bir kişilik sergileyebilirler.

kelimeler arasındaki mesafe
kelimeler arasındaki mesafe

Satırlar arasındaki mesafe:

- Satırların arasının açık olması, olaylara sakin ve geniş bir bakış açısıyla bakma eğilimini ortaya koyar.
- Satır aralarının dar olması, yazarın hareketi sevdiğini ve eylemin içinde olmaktan hoşlandığını gösterir.
- Satır araları dar olup harfler arasındaki bağlantı çok sıkı değilse, söz konusu el yazısının sahibi baskı altında sükûnetini koruma disiplinine sahiptir.

satırlar arasındaki
mesafenin açık ol-
ması geniş olması

satırlar arasındaki
mesafenin dar ol-
ması küçük olması
harfler arası çok
sıkı ise yazar

Sayfa kenarındaki boşluk:

- Sayfanın sol tarafındaki boşluk, kişinin köklerini ve ailesini gösterir.
- Sağ taraftaki boşluk, diğer insanları ve geleceği temsil eder.
- Tepedeki boşluk hedef ve hırslardır.
- Sayfanın dibindeki boşluk, enerji, içgüdü ve pratiklik anlamına gelir.
- Sayfanın sol tarafındaki geniş bir boşluk bırakılması, hareketliliği sürdürme isteğini ortaya koyar.
- Soldaki mesafenin az olması ise temkinlilik ve hazır olmadığı takdirde bir şeyleri yapmaya zorlanmaktan kaçınma isteğini belirtir.
- Sağ taraftaki boşluğun az olması, sabırsızlık göstergesidir ve bir an önce işe başlayıp işi bitirme eğilimini yansıtır.
- Sağda geniş bir boşluk bırakılması ise bilinmeze karşı korkunun mevcudiyetini ortaya koyar.

(Kaynak: http://ref5.net/karalama-defteri-f21/yaptigimiz-karalamalarin-anlamlari-ve-el-yazisindan-karakter-analizi-k71912/#ixzz2n6xoe8fY)

1. Bir arkadaşınızın defterini alarak yazısını inceleyiniz. Yazının özelliklerini listeleyiniz.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

2. Yazısını incelediğiniz arkadaşınızın kişilik özelliklerini yazınız.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

3. Yazı incelemesinde çıkan özellikler ile arkadaşınızın özelliklerini karşılaştırınız. Ortak olan ve ortak olmayan özellikleri yazınız.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

4. Konuşalım.
Karşılaştırma

Yazı ve karakter özellikleri incelendiğinde ortaya çıkan sonuçlar ile yazısı incelenen kişinin karakter özelliklerini tartışalım.

5. Yazalım.
Yazı Analizi

Yazı karakteri ile bireyin karakteri arasında bir bağlantı olduğuna inanıyor musunuz?

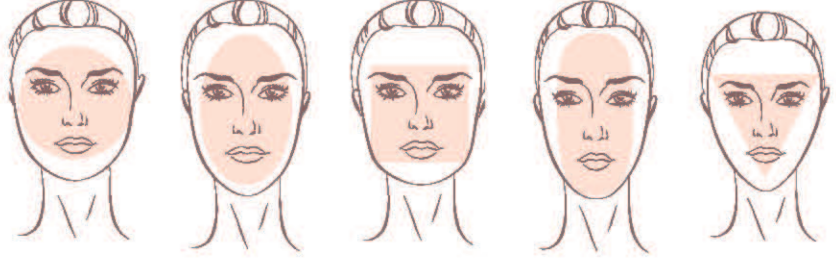
Evet, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

Hayır, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

C.YÜZ HATLARI İLE KARAKTER OKUMAK

1. Okuyalım, cevaplayalım.
Yüz Hatları İle Karakter Okumak

İnsanda ilk göze çarpan şey yüzdür... Ruhun güzelliği yüze de yansıyor ve aslında sizin kişiliğinizi, nasıl biri olduğunuzu da anlatıyor. Kızınız, oğlunuz veyahut sevgiliniz ya da en yakın arkadaşınızı yüz özelliklerine göre tanımak istiyorsanız bu yazımız tam size göre. Yüzden karakter tahlili son dönemlerin en merak edilen işlerinden biridir. Dünyanın birçok yerinde bu konuda eğitim alan kişiler de vardır. Bu kişiler, evlenecek bireylerin yüzlerini inceliyor ve birbirlerine uygun olup olmadıklarını saptıyor. Karakterlerinin inceliklerini de ortaya çıkarıyor. Yüz hatlarından sadece güzellik değil ayrıca bir katilin düşündüklerini ortaya çıkarmak da mümkündür. Aslında yüz hatlarına bakıp da karakter analizi yapmak, yeni bir olay değildir. Ama şimdilerde bu işin eğitimi veriliyor ve hatta konu hakkında ayrıntılı bilgi içeren kitaplar bile yayımlanıyor. Özel olarak ünlülerin yüzlerini yan yana koyup onların aşk hayatlarını incelemeye kadar işi götürenler de olduğu gibi, bir de sadece kriminal alanlarda karakter analizi yapanlar vardır.

Yüz okuma sanatı, Fizyonomi'dir... Yunanca physis-doğa ve gnomon-yorum kelimelerinin birleşimidir. Aynı zamanda yasa, kural anlamına gelmektedir; yani, fizyonomi "doğa yasası" demektir. Della Porta'ya göre, doğanın belli kurallarına uyarak "belli vücut biçimlerine göre belli ruh hâllerini" öğrenebiliriz. Çok eski dönemlerden başlayarak, bilginler insanın yüz yapısı ile karakteri arasında bir ilişki kurmaya çalışmışlardı. Bu yöntemin temelinde insanın beden yapısı ve psikolojisi arasında doğal bir bağlantının olduğu inancı yatmaktaydı. Bilimsel temelden yoksun olmasına rağmen fizyonomi, karakter özelliklerinin tipolojisi için önayak olmuştur.

Fizyonomi, sistemli bir şekilde ilk kez Çin'de gelişmiştir. Eski zamanlarda Çin'de yüz okuma uzmanlarına göre, yüzü oluşturan unsurlardan beşi çok önemlidir. Bunlar kaşlar, gözler, ağız, burun ve kulaklardır. Eski metinlerde onlar beş önemli organ olarak geçmektedir. Bu organlardan birisinin bile dengeli bir biçimde olması en az 10 yıl mutlu yaşam demektir. Tüm organların aynı şekilde dengeli biçimde olması bu mutluluğu orantılı şekilde arttırmaktadır. Bu organların incelenmesinden sonra sırada alın, elmacık kemikleri, şakaklar, çene ve kırışıklar gelmekte, en sonunda ise derinin rengi, gözlerin parlaklığı, biçimi, göz küresi ve göz kapakları incelenmektedir.

Çin fizyonomi uzmanlarına göre, insan yüzünde belli konumlar ve çizgiler mevcuttur. Bunların her biri belli bir yaşı belirlemektedir. Uzmanlar, bir dizi "uzun ömürlülük belirtileri"ni de tespit etmişlerdir. Çinlilerin fizyonomi sistemi bugün de incelenmekte ve geliştirilmektedir.

http://www.gezmek.org/pageID_7989045.html

1. İnsanlar yüz hatlarıyla karakter okuma işlemini nerelerde kullanıyor?

   ....

2. Fizyonominin temelindeki inanış nedir?

   ....

3. Çinliler insanların karakterlerini anlayabilmek için öncelikle hangi organları incelemiştir? Niçin?

   ....

4. Yüzdeki çizgiler neyi simgelemektedir?

   ....

2. Başlıkları ilgili kutulara yerleştirelim.

1. ....
Geniş : Entelektüel, hayal gücü kuvvetli
Dar : Çok dikkatli, dakik, rakamlarla arası iyi
Dik : Bağımsız
Bombeli: İnisiyatif sahibi, uyumlu
Açık : Sosyal, paylaşımcı

2. ....
Aşağı doğru : Centilmen, sahiplenici, ciddi ilişkiler yaşayan
Kalkık : Dinamik, hırslı, kolay sinirlenen
Çalı gibi : Güçlü kişilik, başarılı
Uzun : Güçlü, dirençli
İnce : Esnek, başarılı, kolay pes eder
Birleşik : Dengesiz, maceracı
Kısa : Duygusal, aktif
Düz : İyimser, dünyayla barışık
Geniş : Ufku geniş, güvensiz, hassas

3. ....
Geniş ve düşük : Cömert
Kısa ve kalkık : Gururlu
Kalın ve kalkık : Ağzı kalabalık
İnce ve düşük : Öz konuşan

4. ....
Geniş : Otoriter
Dar : Yumuşak başlı
Gamzeli: İnatçı
Köşeli : Kolay

5. ....
Geniş : Kendine güveni tam
Dar : Kontrolcü
Geniş ve düz : Sosyal ama kararsız
Dışa doğru : Lider ruhlu, idare etmeyi seven ve temsilci ruhlu
İçe doğru : Yardımlaşmayı seven, girişken
Geniş : İyi bir lider
Dolgun : Güçlü, inatçı, cömert ve sabırsız

6. ....
Çukur : Ciddi, gizemli
Burna yakın : Konsantrasyonu kuvvetli, titiz, kararlı
Büyük : Açık, kibar, sözüne güvenilir
Küçük : Odaklanmış, özel
Patlak : Hevesli ve meraklı

3. Metne göre fotoğraftaki kişilerin karakter analizlerini yapın.

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

4. Yazalım.
Karakter Analizi

Kişilik özellikleri ile fiziksel özellikler arasında bağlantı olduğuna inanıyor musunuz?

Evet, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

Hayır, diyorsanız nedenini örneklerle açıklayınız.

5. Dinleyelim, cevaplayalım.
Bedeniniz Sizi Ele Veriyor

6. Yazalım.

"Hareketler, kelimelerden daha fazla konuşur, daha çok şey ifade eder." Oscar Wilde

Yukarıdaki söze katılıyor musunuz? Niçin? Örneklerle anlatalım.

7. Konuşalım.

Gezgin

1. Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı? Niçin?
2. Beyaz yalan var mıdır? Niçin?

Serbest Okuma

KIYAFETNAMELER

İnsanları dış görünüşlerine göre değerlendirmek her ne kadar doğru olmasa da, onlarla ilk karşılaştığımızda bir yargıya varmak için elimizde yalnız dış görünüşleri vardır. Bir kişiyi çok daha yakından tanıyıncaya kadar, önceki bireysel ya da toplumsal tecrübelerimize dayanarak bazı yargılara varırız. Vardığımız ilk yargılar bazen doğru bazen yanlış çıkabilir. Tek tek bireylerin edindiği izlenim ve tecrübeler zamanla toplumsal yargılara da dönüşebilir. Özelde insanların, genelde de toplumun edindiği tecrübeler yüzlerce yıl süren birikiminin sonucunda, bir edebî tür olarak kıyafetnameyi ortaya çıkarmıştır.

Eski Türk Edebiyatında kıyafetname türü, insanların dış görünüşlerine bakarak onların kişiliklerini ve iç özelliklerini açıklamaya çalışan eserlerdir. Kıyafetname türünde pek çok kitap yazılmıştır. Türün en ünlü örneği, Hamdullah Hamdi'nin 15. yüzyılda yazdığı Kıyafet-nâme adlı eserdir. Bu eserde renk, boy, saç, sakal gibi birçok başlık altında kişilik tahlilleri yer alır. Bu tahlillerden birkaçı:

- Parmağı uzun olan hünerli ve bilgili olur.
- Burnunun ucu yuvarlak olan kişi sevinçli olur.
- Sırtı geniş olanın kuvveti çok olur.
- Başının tepesi yassı olan kişi üzüntü çekmez.

DEĞERLENDİRME

VERMEYİNCE MABUT NEYLESİN MAHMUT

Derler ki Osmanlı Devleti padişahlarından Sultan Mahmut birine kısmeti bağlı bir adamdan, nam-ı diğer Tıkandı Baba'dan söz etmişler. Sultan Mahmut kılık kıyafetini değiştirip kahvehane işleten Tıkandı Baba'nın kahvehanesine gitmiş, oturmuş, bir çay istemiş.

Tıkandı Baba çayı getirince sormuş: "Herkes sana Tıkandı Baba diye hitap ediyor, neden?" Tıkandı Baba cevap vermiş: "Bir gece rüyamda birçok insan gördüm, her birinin bir çeşmesi vardı ve bazı çeşmelerden çok su akıyordu. "Benimki de çok aksın." diye içimden geçirdim. Bir çomak aldım ve oluğu açmaya çalıştım. Ben uğraşırken çomak kırıldı, oluk tamamen tıkandı ve hiç akmamaya başladı. Ben yine açmak için uğraşırken bir zat göründü ve "Tıkandı baba, tıkandı! Uğraşma artık..." dedi. Çeşmeyle birlikte kısmetim de tıkandı ve adım "Tıkandı Baba"ya çıktı. O gün bu gündür elimi hangi işe attıysam başarısız oluyorum."

Tıkandı Baba'nın anlattıklarından etkilenen ve ona yardım etmek isteyen Sultan Mahmut, koca bir tepsi baklava yaptırmış. Her bir baklava diliminin içine, görünmeyecek şekilde altın dizdirmiş. Adamını gönderip ona tepsiyi birinin bir adağı diyerek kısmetsiz şahsa vermesini ve şahsı takip etmesini emretmiş. Tıkandı Baba tepsiyi almış, götürmüş, ihtiyaçlarını karşılamak için satmış. Sultan Mahmut bunu duyunca adamlarına Tıkandı Baba'nın her gün geçtiği köprünün sağ tarafına o gelmeden hemen önce altın dizilmesini emretmiş. Tıkandı Baba köprüye geldiği zaman "Her gün sağ taraftan yürüyorum, bugün de soldan yürüyeyim değişiklik olsun." demiş. Padişah bunu duyunca adamın beylik arazilerden birine yaka paça getirilmesini emretmiş. Adamı getirmişler. Adam korkudan tir tir titrerken ona bir kasnak verilmesini emretmiş ve Tıkandı Baba'ya "Bu kasnağı atabildiğin kadar uzağa at, kasnağın yere düştüğü yere kadar olan arazileri sana vereceğim." demiş. Tıkandı Baba kasnağı bütün gücüyle atmış, kasnak havada bir yay çizip ayaklarının dibine düşmüş. Bunun üzerine Sultan Mahmut, Tıkandı Baba'yı da yanına alarak hazine odasına götürmüş. Ona bir kürek vermiş ve "Küreği daldır, küreğe ne gelirse senindir." demiş. Adam heyecanla küreği altınlara ters daldırmış ve gele gele bir altın gelmiş.

Kısmeti bağlı olmanın ne olduğunu anlayan şair ruhlu padişah, "Vermeyince Mabut, n'eylesin Mahmut." demiş.

1. Okuduğunuz metinde geçen "yaka paça getirmek" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hiçbir itiraz dinlemeden zorla götürmek
B) Kılığına kıyafetine bakmadan götürmek
C) Beğendiği bir şeyle kandırarak götürmek
D) Hareket etmesini engelleyerek götürmek

2. Okuduğunuz metinden aşağıdaki yargılardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Allah rahat bir yaşam veya yetenek kısmet etmemişse kulun elinden bir şey gelmez.
B) Güzel bir şey, onu isteyen ve elde edecek gibi görünenin değil de kısmeti olanın eline geçer.
C) Allah kendisine kısmet vermediği için yararlanılacak şeyi elde etmek kolaylaştığı zaman bile kişi ondan yoksun kalır.
D) Allah alçak gönüllülük gösteren birinin kısmetini emek çekilmeden elde etmesi için ayağına getirir.

3. Okuduğunuz metne göre Tıkandı Baba'nın oluğu açmaya çalışırken oluğun tamamen tıkanması aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

A) Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak
B) Irmaktan geçerken at değiştirilmez.
C) Boynuz isterken kulaktan olmak
D) Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.

4. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru olup olmadığını işaretleyiniz.

☐ Kahvehane çalıştıran Tıkandı Baba, kahvehanesine Sultan Mahmut'u davet etmiştir.
☐ Sultan Mahmut yardım etmeyi seven bir padişah olmakla birlikte şiirle de uğraşır.
☐ Bir kişiye lakap verilmesinde yaşanan olaylar etkili olmaktadır.

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

İçeriği ve anlatımı karmaşık, soyut ifadelerle yapılandırılmış bir anlatımı anlayabilirim.

Bir ders esnasında dinlediğim konuşmanın ana hatlarını belirleyebilir ve notlar alabilirim.

Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlayabilirim.

Çağdaş ve edebî metinleri kolaylıkla okuyabilirim.

Metinde tartışılan tezlerden ulaşılmak istenen sonucu belirleyebilirim.

Araştırma raporlarında kullanılan uzmanlık alanıyla ilgili temel terimleri anlayabilirim.

Konuşma yaparken düşünce ve görüşlerimi anlaşılır, planlı ve ikna edici bir biçimde ifade edebilirim.

Karşı tarafın iddialarına ve yorumlarına uygun ve akıcı cevaplar verebilirim.

Konuları uygun şekilde ilişkilendirebilir, bazı noktaları geliştirip açıklama yapabilirim.

Bir ana tez etrafında farklı bilgi ve verileri bir araya getirerek bir bütünlük içinde sunan metinler yazabilirim.

Bir konu veya olay hakkında yapılan bir yorumda kendi düşüncelerimi ifade edebilirim.

Özlü bir sözü anlayabilir ve konuşmalarımda kullanabilirim.

C1

DİZİN

Ünite 1

yumruk
yumurta
yumuşak
Yunan
Yunanca
yuva
yüksek
yüksek (derece)
yüksek atlama
yükseklik
yükselmek
yükseltmek
yürekli
yürümek
yürüyüş
yürüyüş yapmak
yüz (görünen kısım)
yüzde (%)
yüzme havuzu
yüzyıl
zafer
zaman
zaruri
zayıflatmak
zenginlik
zeytin
zırh
zihinsel
zinde kal!
ziyade
ziyaret etmek
ziyaretçi
zor
zorlu

Ünite 2

acil
açık
açıkça
açıklamak
açılmak
açmak
ad
ad vermek
ada
adet
adım
adlandırılmak
ağ (yol)
ağır
ağırlık
ağrı kesici
Ağustos
akciğer
akciğer embolisi
akım
aksam
alakalı
alan
alan (çalışma çevresi)
alet
alevi
alınmak (almak)
alışılmadık
alışkanlık
alışveriş
alkol
alkol almak (içmek)
alkollü
almak
alt
alt yapı
altı çizili
altın
amaçlamak
amaçlı
ambalaj
an
ana
ana hatları
Anadolu
ancak
aniden
anla
anlam
anlamak
anlaşmak
anlatmak
anne
ara vermek
aracılığıyla
araç
aralık (ara)
aralıklarla
Arap
arası
arasında
araştırma
araştırma yapmak
araştırmak
arayış
arıza
arkalı
arkeolojik
arkeopark
artık
artırmak
artmak
asıl
asır
asırlık
aspirin
aşağı
aşiret
aşkın
ata mirası
ataç
atmak
avantaj
ay
ayak
ayakta
aynı
aynı zamanda
ayrı
ayrıca
az
azalmak
azaltmak
bacak
bacak bacak üstüne
atmak
bağımlı
bağımsız
bağımsızlık
bağışıklık
bağlamak
bağlanmak
bağlantı
bağlı
baharat
bahçe
bahsedilmek
bakalım (gel bakalım
anlamında)
bakım
bakımından
banka
banka cüzdanı
barındırmak
barınma
barış
barut
basınç
basmak
baş
başından geçmek
başka
başka biri
başlamak
başlanmak
başparmak
başvuru
batı
batık
batırılmak
batırma tüp tünel
bazen
bazı
bedel
bekleme
bekleme modu
beklemek
beklenti
bekletmek
belge
belgesel
belirlenmek
belirsiz
belirtilmek
belirtmek
ben
benzeri
beri
besleme
beslenme
beslenmek
beyaz
bildirilmek
bile
bilet
bilgi
bilgisayar
bilimsel yazı
bilinmek
bilmek
binlerce
bir arada
bir şekilde
biraz
birbiri
birçok
birer
birikim
birikmek
birinci
birkaç
birleşmiş milletler
birleştirmek
birlikte
birtakım
bitki
biz
boğaz
Boğaz (coğrafi)
bol
boy
boya
boya vermek
boyunca
boyut
bozuk para
bölge
bölüm
böyle
böylece
bu
bu sayede
bu yana
budizm
bugün
bugünkü
bulaşıcı hastalık
bulmak
bulunmak
buluş
bunlar
burs
buzdolabı
bükülü
bütün
büyük
büyükelçilik
büyüklük
cam
canlandırılmak
canlandırmak
canlılığını korumak
cep
cevap
cevap vermek
ciddiye almak
cisim
coğrafi
coğrafya
cumhuriyet
cümle
çağ
çalışma
çalışmak
çamaşır
çamaşır makinesi
çare
çay
çeşit
çeşitli
çevirmek
çıkarılmak
çıkarmak
çıkış
çıkmak
çıktı
çiçek
çift
çocuk
çoğu
çok
çorap
çorba
çözücü
çünkü
dağ
daha
dâhil olmak
dakika
dakikalık
daktilo
damar
dar
davet etmek
dayalı
dayanmak
defa
değer
değerlendirilmek
değerli
değerli taş
değil
değinilmek
değişim
değişmek
değiştirici
değiştirmek
delme tünel

Ünite 4

Ünite 5

Ünite 6

Ünite 7

Ünite 8

Seviyeler

A1 A2	TEMEL
B1 B2	ORTA
C1 C2	İLERİ

Yunus Emre Enstitüsü

www.yee.org.tr

ISBN 978-605-87010-2-1